صبح صادق

دوشنبه ۲۷ آذر ۱۳۹۶
۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۳۹
سال هجدهم شماره ۸۲۹
۱۲ صفحه

هفته‌نامه داخلی
سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

www.sobhesadeghweekly.ir

سردار عبداللهی در نشست خبری به مناسبت ۲۸ سالگی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)

پس از چهار دوره به مجموعه‌ای الگوآفرین تبدیل شده‌ایم

قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)تاکنون ۱۳ هزار پروژه محرومیت‌زدایی در کشور انجام داده و در حال حاضر، با حدود پنج هزار پیمانکار ارتباط دارد؛ ضمن آنکه با دانشگاه‌ها و دانشجویان نخبه نیز ارتباط تنگاتنگی برقرار کرده است

متخصصان این قرارگاه پالایشگاه‌هایی را که خارجی‌ها آنها را نیمه‌کاره رها کردند، ساخته‌اند. برای نمونه، در پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس با ظرفیتی معادل ۱۶۰ هزار بشکه تولید فرآورده که فاز اول آن ابتدای سال جاری تکمیل شد

صفحه۱۰

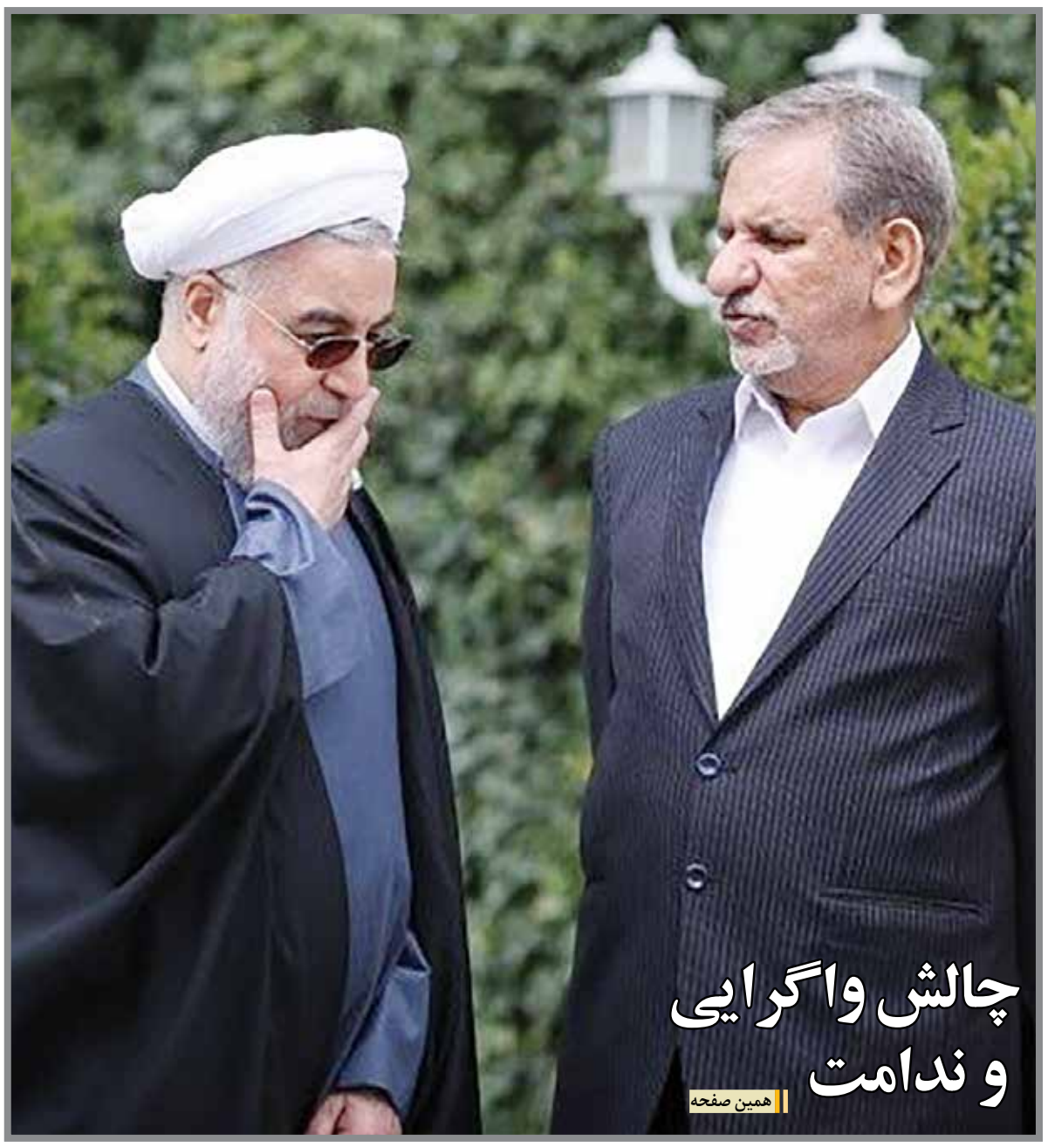

چالش واگرایی و ندامت

همین صفحه

صبح صادق فرازهای مهم دخل و خرج یک ساله کشور را بررسی می‌کند

افزایش هزینه دولت اصلاح یارانه ملت

بخش عمده افزایش بودجه عمومی دولت مربوط به دستمزدهاست که هر سال سیر تزایدی دارد، اما ناگفته نماند بخش دیگری از افزایش بودجه عمومی به دلیل ریخت‌وپاش‌ها در دستگاه‌های دولتی، برگزاری سمینارهای بی‌فایده، چاپ کتب و مجلات بی‌اثر، سفرهای خارجی، نمایندگی‌های ناکارآمد دستگاه‌های فرهنگی و غیر فرهنگی در خارج کشور و داخل است

از رقم ۳۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی یارانه‌های سال ۹۷ قرار است ۲۳ هزار میلیارد تومان به صورت نقدی و غیر نقدی، ۷ هزار میلیارد تومان در قالب سیاست کاهش فقر مطلق از طریق بهزیستی و کمیته امداد، ۳۷۰۰ میلیارد تومان به عنوان یارانه بخش سلامت و ۳۳۰۰ میلیارد تومان به‌عنوان یارانه نان توزیع شود

صفحه۶

گزارش خبرنگار اعزامی صبح صادق از کمّ و کیف امداد، بازسازی و اسکان زلزله‌زدگان کرمانشاه

سپاه همچنان در حال خدمت‌رسانی است

مهمترین و قابل توجه‌ترین مسئله‌ای که در بازدید از مناطق زلزله روستایی دشت ذهاب به چشم می‌خورد، ارادت و بی‌قراری اهالی منطقه در دیدار با، امام خامنه‌ای بود. اهالی مصیبت‌زده منطقه چشم امیدشان فقط به رهبر فرزانه انقلاب بود و از اینکه می‌دیدند مولا و مقتدای‌شان فرسنگ‌ها از پایتخت و برای همدردی با آنها به دورافتاده‌ترین روستاهای مرزی غرب کشور که حالا دچار مصیبت زلزله شد، آمده همه دردهای خود را فراموش کرده و حضور ایشان را مرهمی بر زخم‌های خود می‌دیدند. یکی از جوانان اهالی روستای «سرآب ذهاب»، همان روستایی که امام خامنه‌ای از آنجا بازدید داشتند، با چشمی اشکبار به خبرنگار صبح صادق می گفت: «امیدمان فقط به رهبر است. اوست که فقط غم دل مصیبت‌زده ما را می‌خورد.»

صفحه۲

آیا وحدت محقق شده است؟

صفحه۳

شفافیت راهکاری برای مبارزه با فساد

صفحه۶

از بازسازی تا سازندگی کشور

صفحه۱۱

پیام خروج نیروهای روسیه از سوریه

صفحه۳

مصوبه‌ای که زمینه‌ساز فساد در دستگاه‌های اجرایی می‌شود!

صفحه۴

جهان یک‌سال را با ترامپ گذراند!

صفحه۵

جاسوسی خودخوانده صنعتی

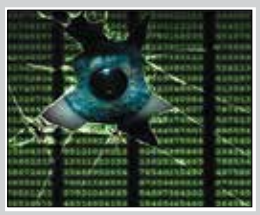

صفحه۷

سینمای ارزشی در تنگنای مافیای اکران

صفحه۱۲

سرمقاله

نیکی‌هیلی و زایش نفرت و بی‌اعتمادی

رسول سنائی‌راد/ نیکی‌هیلی، سفیر آمریکا در سازمان ملل که از چهره‌های نزدیک به دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور کاباره‌ای آمریکا به شمار آمده و برای پشتیبانی از سیاست‌های جنجالی او از هیچ خوش‌رقصی فروگذار نکرده است، با نمایش قطعاتی از آنچه که باقیمانده یک موشک شلیک شده از یمن به عربستان نامید، مدعی شده است، ایران سازنده موشک‌هایی است که در یمن و مناطق دیگر یافت می‌شود و این نقض قطعنامه صادر شده از سوی شورای امنیت سازمان ملل است؛ از این رو او این پرونده را به شورای امنیت سازمان ملل خواهد کشاند.

همزمان با این شوی سیاسی خانم نیکی‌هیلی، پارلمان اروپا نیز در بیانیه‌ای با تکرار اتهامات واهی، از ایران خواسته است وارد فعالیت‌های موشکی که نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل هستند، نشود.

البته این ادعای خانم نیکی‌هیلی را مقامات نظامی آمریکا رد کرده‌اند که نشان‌دهنده شتابزدگی حامی سناریوهای جنایتکاران آل‌سعود و توجیه‌ساز سیاست‌های بدون منطق دونالد ترامپ برای ارائه ادعاهای فاقد هرگونه ارزش و اعتبار حقوقی است.

شاید ورود مقامات دفاعی و نظامی آمریکا به این عرصه ناشی از نگرانی آنها برای احتمال تکرار سناریوی حمله به عراق پس از ادعاهای واهی مقامات دولت بوش کوچک و همراهی تونی بلر، نخست‌وزیر وقت انگلیس باشد که با ادعای وجود تسلیحات کشتار جمعی در سال ۲۰۰۳، حمله نظامی گسترده‌ای را به عراق صورت دادند که پیامد آن رسوایی‌هایی، چون آشکار شدن این دروغ بزرگ، خسارت‌های سنگین مالی و نظامی برای مهاجمان و سپس شکل‌گیری نفرت از آمریکا و متحدان در منطقه غرب آسیا و همچنین گسترش تروریسم وحشتناکی بود که امروز تهدیدی برای کل جهان به حساب می‌آید. به عبارتی، حاصل آن دروغ و حماقت دوران بوش کوچک، بی‌اعتباری تاریخی برای آمریکا بوده که پیامدهای آن هنوز دامن‌گیر آمریکا و مالیات‌دهندگان آمریکایی و خانواده‌های نظامیان کشته شده است.

طرح چنین ادعایی آن هم در شرایطی که اعتراضات برآمده از اعلام قدس به پایتختی رژیم اشغالگر فلسطین از سوی دونالد ترامپ سطحی جهانی یافته و نفرت از آمریکا را به همه جهان اسلام و حتی بشریت گریزان از جنگ و ستیز گسترش داده، می‌تواند نشان‌دهنده وجود اهداف چندگانه باشد که موارد ذیل مهم‌ترین آنها به شمار می‌آید:

۱ـ جابه‌جا کردن تهدیدات در منطقه غرب آسیا و حتی عرصه جهانی با القای این ادعای کذب و نجات رژیم صهیونیستی و آل‌سعود که همواره در ایجاد جنگ و تروریسم نقش محوری داشته‌اند، پنهان سازی اشتباه ترامپ در معرفی قدس به پایتختی رژیم اشغالگر قدس و همچنین حمایت‌های آشکار از متجاوزان سعودی علیه مردم مظلوم یمن و حمایت‌های آل‌سعود از تروریسم وحشی و خشن داعشی موجب افتضاح و رسوایی کاخ سفید در افکار عمومی جهانیان شده است.

ادامه در صفحه۲

نماینده ولی‌فقیه در سپاه

استکبار نمی‌تواند در برابر جبهه مقاومت ایستادگی کند

اگر انرژی صرف شده در برجام را روی مسائل داخلی می‌گذاشتیم، امروز بسیاری از مشکلات وجود نداشت.

نماینده ولی‌فقیه در سپاه با بیان اینکه با طرح موضوع تغییر پایتخت رژیم صهیونیستی موجی از اتحاد در برابر آمریکا ایجاد شد، گفت: «اقدام آمریکا با مصوبات شورای امنیت سازمان ملل مغایرت دارد.»

حجت‌الاسلام والمسلمین علی سعیدی در آیین خطبه‌های عبادی ـ سیاسی نماز جمعه شاهرود، اظهار داشت: «به رسمیت شناختن قدس به پایتختی رژیم صهیونیستی از سوی رئیس‌جمهور آمریکا و دستور انتقال سفارتخانه این رژیم به آن شهر مقدس، اثبات هزارباره بدعهدی آمریکا است و با مصوبات شورای امنیت سازمان ملل مغایرت دارد.»

وی با بیان اینکه تغییر پایتخت رژیم صهیونیستی پایان خط سازش با محور بیت‌المقدس بود، تصریح کرد: «این فرمان رئیس‌جمهور آمریکا توانست موجی از اتحاد را در برابر آمریکا ایجاد کند و فلسطین را در رأس مسائل جهان اسلام قرار دهد.»

نماینده ولی‌فقیه در سپاه افزود: «آمریکا می‌خواهد با این کار جایگاه معنوی بیت‌المقدس را هدف قرار داده و یهودی‌سازی را در منطقه راه بیندازد که دولت‌ها مخالفت شدید خود را با این اقدام وی نشان دادند. ما معتقد هستیم جهان اسلام باید با اتحاد خود این قرارداد را ریشه‌کن کنند.»

وی با بیان اینکه تغییر پایتخت رژیم صهیونیستی مصوبه آمریکا در سال ۱۹۹۵ بود، خاطرنشان کرد: «آن چیزی که باعث فراهم شدن زمینه حضور ترامپ در عرصه جهانی شد، عملی کردن خواسته‌های رژیم صهیونیستی بود که توانست ۶۰ میلیون افراطی را در این موج با خود همراه کند تا سدها را شکسته و مصوبه را در این برهه از زمان به مرحله اجرایی برساند.» وی با بیان اینکه مشکلات ترامپ به برآورده کردن خواسته‌های رژیم صهیونیستی ختم نمی‌شود، گفت: «شکست در عراق و سوریه، بحران اقتصادی و بدهی ۲۰ هزار میلیارد دلاری دولت آمریکا نشان داد، استکبار هرگز نمی‌تواند در برابر جبهه مقاومت، حزب‌الله و عظمت جمهوری اسلامی ایستادگی کند.»

در نامه رئیس ستاد کل نیروهای مسلح صورت گرفت

قدردانی از مسئولان فعال در توسعه فضای سبز در سطح سپاه

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در نامه‌ای خطاب به فرمانده کل سپاه از اقدامات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در توسعه فضای سبز در سطح پادگان‌ها و مراکز سپاه تقدیر کرد.

به گزارش صبح صادق، سردار سرلشکر پاسدار محمد باقری، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح پس از مطالعه گزارش عملکرد برنامه پنج ساله سپاه در حوزه ایجاد و توسعه فضای سبز و نتایج حاصل شده طی نامه‌ای خطاب به فرمانده کل سپاه سرلشکر پاسدار محمدعلی جعفری مرقوم کرد: «با توجه به مجموعه فعالیت‌ها و اقدامات مثبت انجام شده توسط سپاه در این حوزه خواهشمند است دستور فرمایید از مسئولین فعال در این طرح به دلیل اقدامات شایسته و جهادی در ایجاد و توسعه فضای سبز به نحو شایسته تقدیر به عمل آید.» رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در این نامه بر موضوع بسیج همه ظرفیت‌ها و امکانات و منابع انسانی و اعتباری برای دست یافتن به این امر اشاره کرده و آن را شایسته تقدیر دانسته است.

حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین علی سعیدی

نماینده محترم ولی‌فقیه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

با تأسف و تأثر فراوان ضایعه درگذشت همشیره گرامی‌تان را به جناب‌عالی و خانواده محترم‌تان تسلیت عرض نموده و برای آن مرحومه غفران الهی و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر مسئلت می‌نماییم.

معاونت سیاسی و هفته‌نامه صبح‌صادق

جناب آقای امیر خلیلی‌فرد

با تأسف و تأثر فراوان درگذشت همسر گرامی‌تان را به جناب‌عالی تسلیت عرض می‌کنیم و از خداوند منّان برای آن مرحومه رحمت و مغفرت و برای شما و سایر بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت می‌نماییم.

سردبیر، اعضای تحریریه و کارکنان صبح صادق

سؤال تریبون ۱۸

هدف ترامپ از معرفی بیت‌المقدس به پایتختی رژیم صهیونیستی چه بود؟

همراه با ۳ جایزه

پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

آخرین فرصت پاسخ به تریبون ۱۸ ۶ دی ۹۶

صفحه۱۱

یادداشت

چالش واگرایی و ندامت

مهدی سعیدی/ با گذشت چند ماه از آغاز به کار دولت دوازدهم که آن را باید تداوم‌بخش سیاست‌های دولت یازدهم دانست، از میزان محبوبیت این دولت نزد اذهان عمومی به شدت کاسته شده است، تا آنجا که ضعف در عملکرد و ناتوانی در رفع و حل مشکلات مردم موجی از اعتراضات اجتماعی را به همراه داشته است. وعده‌های انتخاباتی آقای روحانی تحقق نیافته و این وضعیت موجب شده تا حتی هوادارانش که همین چند ماه پیش برای آنکه وی بر رقیب انتخاباتی پیروز شود به میدان تبلیغ آمده بودند نیز در جایگاه منتقد و معترض وی قرار گیرند و حتی در برخی تعابیر اظهار پشیمانی کنند! اوج این پشیمانی را می‌توان در میان چهره‌های شناخته شده هنری و ورزشی مشاهده کرد که در روزهای گذشته متن‌هایی از آنها در فضای مجازی انتشار یافته و با استقبال هواداران این چهره‌ها همراه بوده است!

در برابر این رخداد که می‌توان آن را نشانه‌ای از وجود ضعف‌ها و نقص‌هایی جدی در عملکرد دولت دانست، تیم و مشاوران رسانه‌ای آقای روحانی راه دیگری را در پیش گرفته‌اند و تلاش دارند تا با سیاسی کردن فضا، چنین رخدادی را حاصل سناریوهای طرح‌ریزی شده و ساماندهی رسانه‌ای جریان رقیب معرفی کرده و مانع از فهم حقیقت هم برای هواداران و هم متأسفانه مسئولان عالی‌رتبه دولت دوازدهم شوند!

در همین راستا «حسام‌الدین آشنا» مشاور رئیس‌جمهور، در اظهار نظری عجیب در کانال تلگرامی خود، موج ابراز پشیمانی هنرمندان و ورزشکاران از رأی خود به روحانی را پویشی «فرمایشی» دانست و دولت سابق را پشتیبانی‌کننده این حرکت معرفی کرد! حسام‌الدین آشنا در کانال تلگرامی خود نوشته است: «پویش فرمایشی پشیمانی با پشتیبانی کسانی شکل گرفت که باید درباره کارهای کرده و نکرده خود به تک‌تک مردم ما پاسخگو باشند. آنها ثروت و سعادت ملت را به تاراج دادند. چه سدهایی ساختند که پشتش آبی نیست، چه فرودگاه‌هایی که ساختند و پروازی به آنجا نیست، به دست هر نماینده یک مجوز پالایشگاه و پتروشیمی دادند، به اسم خصوصی‌سازی پتروشیمی را به وزارت رفاه، پالایشگاه را به وزارت دفاع، روغن‌کشی را به بنیاد شهید، نیروگاه‌سازی را به آستان قدس رضوی، مخابرات را به سپاه و ستاد، پیمانکاری را به قرارگاه خاتم‌الانبیا، بندر را به قرارگاه خاتم‌الاوصیا و...»

شیوه‌های جنگ روانی مانند تحقیر و تمسخر و متهم‌سازی، متأسفانه به رویه اصلی تیم رسانه‌ای دولت بدل شده و این در حالی است که از منطق پاسخگویی فرسنگ‌ها فاصله دارد. این دولت همه منتقدان را در جایگاه دشمن می‌نشاند؛ بنابراین گوش شنوایی نیز برای شنیدن اعتراضات وجود ندارد! در حالی که قوام و دوام و تقویت پایگاه اجتماعی و ارتقای سطح مقبولیت دولت بستگی به تعامل صمیمانه و صادقانه با مردم، دیدن معضلات و شنیدن مشکلات، پاسخگویی به ابهامات و عذرخواهی از قصورات دارد.

ادامه در صفحه۲

«رهبر معظم انقلاب(مدظله العالی): اقتدار سیاسی و اقتصادی و نظامی حاصل نمی‌شود مگر با سازندگی»

بیست و هشت سال همت و تلاش در راه سازندگی و آبادانی ایران اسلامی

«سالروز تأسیس قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء(ص) گرامی باد»

قرارگاه سازندگی خاتم الانبیاء
روابط عمومی

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ۱۳۵۷

تهدید علیه انقلاب اسلامی باقی است

سردار جعفری، فرمانده کل سپاه گفت: آنچه مسلم است ما از تهدیدات دفاعی و امنیتی عبور کرده و بزرگ‌ترین و سخت‌ترین تهدیدات دفاعی و امنیتی را پشت سر گذاشته‌ایم و به سادگی می‌توانیم تهدیدات دفاعی و امنیتی را پاسخ دهیم؛ اما این به معنای از بین رفتن تهدید علیه انقلاب اسلامی نیست. امروز تهدید اصلی انقلاب اسلامی تهدیدات نرم فرهنگی، سیاسی و اجتماعی است که اگر به آنها پاسخ داده نشود، می‌تواند برای انقلاب مشکلات جدی به‌وجود آورد.

گزارش خبرنگار اعزامی صبح صادق از کمّ و کیف امداد، بازسازی و اسکان زلزله‌زدگان کرمانشاه

سپاه همچنان در حال خدمت‌رسانی است

□ مصطفی نظری/ با گذشت بیش از یک ماه از وقوع زمین‌لرزه ۷/۳ ریشتری شامگاه یک‌شنبه (۲۱ آبان ماه سال جاری) در استان کرمانشاه که در طی آن متأسفانه عده‌ای از هموطنان‌مان کشته و زخمی شدند، هفته‌نامه «صبح صادق» برای دومین بار بنا بر رسالت رسانه‌ای خود و همچنین برای بررسی آخرین وضعیت مناطق زلزله‌زده و روند بازسازی و امدادرسانی در این مناطق، تیم خبری و رسانه‌ای خود را به منطقه اعزام کرده است.

تیم خبری «صبح صادق» ضمن همراهی با اردوی جهادی و رسانه ای سپاه سیدالشهداء(ع) استان تهران که به همت روابط عمومی این سپاه و دعوت از اهالی رسانه برگزار شده بود در منطقه حومه سرپل ذهاب که عمدتاً روستانشین هستند، مستقر شد. در ادامه آخرین وضعیت مناطق زلزله‌زده روستایی حومه سرپل ذهاب از نگاه تیزبین خبرنگاران هفته‌نامه «صبح صادق» را تشریح خواهیم کرد.

عکس: سیدمحمدموسوی منش

دوگانه یاس و امید

با ورود به منطقه اولین موضوعی که در نگاه اول ذهن انسان را به تحیر وامی‌داشت، حجم تخریب و آسیب بسیار بالای روستاهای منطقه حومه سرپل ذهاب بود که به طور کل مردم را به زندگی در چادرهای امدادی و کانکس‌های موقت مجبور کرده بود. اما آنچه موجب قوت قلب و دلگرمی مردم مصیبت‌زده بود و امید آنان را به زندگی دو چندان می‌کرد، حضور قرارگاه‌های جهادی و عمرانی سپاه‌های استانی و در کنار آنها قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) در این مناطق بود که با تلاش شبانه‌روزی خود روند امدادرسانی و بازسازی منازل مسکونی و احداث اماکن بهداشتی و خدماتی را با کمک‌های مردمی و گروه‌های جهادی بسیجی به پیش می‌بردند.

از حضور فرمانده تا اسکان زلزله‌زدگان

با توجه به تدابیر فرمانده کل سپاه که در ساعات ابتدایی وقوع زلزله در مناطق زلزله‌زده استان کرمانشاه حضور یافت، در قالب طرحی عملیاتی، روند بازسازی و رسیدگی به مناطق و نواحی زلزله‌زده روستایی استان میان قرارگاه‌های جهادی ۳۱ سپاه استانی تقسیم شد و به هر یک از آنها مأموریت داده شد تا با توجه به ظرفیت‌های موجود، بازسازی و اسکان مناطق شهری و روستاهای زلزله‌زده را بر عهده بگیرند. در واقع، سپاه پاسداران با بهره از تجربیات موفق و کارساز خود در روند امدادرسانی مناطق زلزله‌زده «بم» و همچنین زلزله «ورزقان»، دستورالعملی کاربردی را برای نحوه واکنش سریع و صحیح به زلزله استان کرمانشاه تدوین کرد و با یک چشم‌انداز روشن وارد فرایند امدادرسانی و بازسازی مناطق زلزله‌زده این استان شد. به گفته سردار شریف، مسئول روابط عمومی کل سپاه پاسداران، بر اساس این دستورالعمل، سه مرحله اصلی به منظور امدادرسانی و بازسازی سریع مناطق زلزله‌زده غرب کشور در دستور کار سپاه قرار گرفت. در مرحله اول و ساعات ابتدایی وقوع زلزله، یگان‌های عملیاتی و امداد و نجات نیروی زمینی سپاه و نیروهای محلی بسیج در کنار نیروهای ارتش به کمک زلزله‌زدگان شتافتند و با کمک نیروی هوا فضای سپاه انتقال مجروحان و امدادگران انجام شد. در مرحله دوم، بیمارستان‌های ثابت و صحرایی سپاه که در ایام مختلف سال و در مناطق محروم کشور به مردم خدمت‌رسانی می‌کنند، در مناطق زلزله‌زده برپا شد. در سومین مرحله عملیات گسترده امدادرسانی سپاه، پس از تلاش برای بازگشایی راه‌های مواصلاتی و جاده‌ها، فرایند بازسازی و اسکان موقت در مناطق و روستاهای زلزله‌زده استان در دستور کار قرار گرفت.

گله مردم از نهادهای دولتی

اما موضوعی که جای سؤال داشت و خواسته اولیه و اساسی مردم روستاهای منطقه حومه سرپل ذهاب بود، بی‌توجهی و عمل نکردن برخی سازمان‌های دولتی در زمینه بازسازی و نوسازی منازل مردم روستایی بود که بنا به گفته اهالی مصیبت‌زده این روستا فقط در حد یک حرف بی‌عمل و نصب تعدادی بنر تبلیغاتی باقی‌مانده است. البته مردم زلزله‌زده مناطق روستایی حومه سرپل ذهاب، از تعهدات دولت درخصوص اعطای وام‌های حمایتی و بلاعوض به مردم زلزله‌زده گله‌مند بودند. این در حالی است که سخنگوی دولت در سومین روز از حادثه زلزله استان کرمانشاه از تصویب ۲۸۱ میلیارد تومان کمک بلاعوض به زلزله‌زدگان این استان خبر داده بود و آقای روحانی در سفر یک روزه خود به شهر سر پل ذهاب قول اعطای وام بلاعوض پنج میلیون تومانی به روستاییان و وام شش میلیون تومانی به شهرنشینان را به مردم مصیبت‌زده استان کرمانشاه داده بود. مردم زلزله‌زده روستاهای حومه سرپل ذهاب که بیشترین خسارت و تلفات جانی را در این حادثه دلخراش متحمل شده بودند، از اجرایی نشدن هیچ یک از تعهدات دولت در زمینه اعطای وام‌های حمایتی و بلاعوض خبر می‌دادند و از این بابت ابراز ناراحتی می‌کردند. در این باره یکی از اهالی زلزله‌زده روستای «کلاشی عبدالقادر» از توابع سرپل ذهاب در گفت‌وگو با خبرنگار هفته‌نامه صبح صادق اذعان داشت که دولت تاکنون هیچ اقدامی در زمینه دادن وام‌های بلاعوضی که قولش را داده بود، نکرده است. جالب اینکه این هموطن مصیبت‌زده، از ناچیز بودن مبلغ وام بلاعوض برای خرید لوازم خانگی و مرمت خانه‌های کمتر آسیب‌دیده گله داشت و می‌گفت این مبلغ برای خرید وسایل ضروری از جمله یخچال، تلویزیون، گاز اصلاً کافی نیست؛ در کنار اینکه حتی همین مبلغ وام هم تاکنون به دست مردم نرسیده است. البته به اذعان و تأیید خبرنگاران و اهالی رسانه که در اردوی جهادی و رسانه‌ای قرارگاه جهادی سپاه سیدالشهداء استان تهران حضور داشتند، گله اصلی اهالی روستاهای حومه سرپل ذهاب، در حضور کم‌رنگ نهادهای امدادی دولت و ندادن وام‌های حمایتی و بلاعوض که رئیس‌جمهور محترم قول آن را در سفر خود به شهر سرپل ذهاب به مردم زلزله‌زده داده بود، خلاصه می‌شد.

رضایتمندی از کمک‌های مردمی

اهالی روستاهای زلزله‌زده حومه سر پل ذهاب با وجود کم‌کاری‌های دولتی، اما از کمک‌های مردمی و حس همنوع‌دوستی مردم ایران که از هیچ کمکی در حق هموطنان کرد مسلمان خود دریغ نکرده بودند، بسیار سپاسگزار بودند؛ به طوری که تمامی اهالی روستای «آئینه وند» از توابع دشت سر پل ذهاب ضمن ابراز رضایت، از اهدای کمک‌های مردمی به این روستا تشکر کردند و به طور مکرر از حضور برادران سپاه در امدادرسانی و توزیع عادلانه کمک‌های مردمی میان اهالی روستا راضی و خوشحال بودند. در اینجا مهم است که از اقدامات قرارگاه‌های جهادی و عمرانی سپاه‌های استانی که در کنار قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء که کار بازسازی و اسکان موقت مناطق زلزله‌زده به ویژه روستاهای تخریب شده حومه سرپل ذهاب را عهده‌دار شده بودند گفته شده و به بررسی خدمات امدادی قرارگاه‌های ۳۱ گانه جهادی سپاه‌های استانی پرداخته شود.

خدمات امدادی سپاه‌های ۳۱گانه

با تشکیل قرارگاه های جهادی و عمرانی در روستاها و مناطق زلزله‌زده و طی طرح تقسیم عملیاتی فرماندهی کل سپاه، تعدادی روستا و بخش در کنترل حمایتی و امدادی هر یک از سپاه‌های ۳۱گانه استانی قرار گرفته است، که به امر امدادرسانی و بازسازی بخش‌ها و روستاهای تخریب شده و آسیب‌دیده همت گماشته اند. فعالیت این قرارگاه های جهادی در دو محور اصلی خلاصه می شود؛ در محور اول، امر امدادرسانی و ارائه خدمات غذایی، بهداشتی و عمرانی در دستور کار این قرارگاه‌های جهادی قرار گرفته که از توزیع مواد غذایی گرم و جیرههای غذایی خشک تا احداث مراکز صحرایی درمانی و کمک به مشکلات عمرانی مردم را در بر می‌گرفت. محور دوم، کار پر مشغله بازسازی و اسکان موقت بود که این قرارگاه‌ها با تشکیل تیم‌های مختلف جهادی به امر نصب و استقرار کانکس‌های تولیدی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) و اهدایی مردمی عزم جزم کرده بودند. در این راستا، تیم‌های اجرایی و عملیاتی قرارگاه بر اساس اولویت منازل تخریب شده و بر اساس ارزیابی‌های انجام شده و به طور منظم و دقیق ابتدا با بتون‌بندی سکوی اصلی نصب را با کمک عوامل عمرانی خود استقرار می‌دادند و سپس فریم که همان ستون اصلی کانکس بود بر روی فونداسیون سیمانی نصب می‌شد و در آخر پلات‌های کانکس سوار می‌شد. جالب اینکه عوامل اجرایی قرارگاه‌های استانی سپاه در کنار نصب کانکس‌های اسکان موقت، نصب و راه‌اندازی پلات‌های(کانکس) سرویس‌های بهداشتی و حمام را هم در دستور کار داشتند که آن هم بر اساس توزیع و پراکندگی خانوارهای زلزله‌زده به صورت جمعی ساخته و نصب می‌شد.

فعالیت‌های فرهنگی و حفاظتی

البته در کنار فعالیت‌های امدادی و بازسازی قرارگاههای ۳۱گانه سپاه‌های استانی، باید فعالیت‌های فرهنگی این قرارگاه‌های جهادی را هم در نظر داشت. مسئولان این قرارگاه‌ها با ایجاد تیم‌های تخصصی فرهنگی، کلاس‌های فرهنگی برای کودکان و خردسالان را دایر کرده و همچنین برای نوجوانان و حتی جوانان منطقه برنامه‌های تفریحی و ورزشی برگزار می‌کردند که خود قوت قلب و بارقه‌ای از امید برای فرزندان خانواده‌های مصیبت‌زده روستاهای زلزله‌زده حومه دشت سر پل ذهاب بود. حالا، کم‌لطفی است که به اقدامات حفاظتی و مراقبتی قرارگاه‌های جهادی از جان و اموال مناطق زلزله‌زده حومه سر پل ذهاب پرداخته نشود. یکی از اقدامات مهم و تأثیرگذار قرارگاه‌های جهادی سپاه‌های استانی در روستاهای تخریب شده دشت ذهاب، تشکیل و استقرار تیم‌های مسلح حفاظتی بود که شبانه‌روز در داخل و اطراف روستاهای زلزله‌زده در حال تردد و گشتزنی بودند.

سفری که مرهم جان‌های خسته شد

مهمترین و قابل توجه‌ترین مسئله‌ای که در بازدید از مناطق زلزله روستایی دشت ذهاب به چشم می‌خورد، ارادت و بیقراری اهالی منطقه در دیدار با، امام خامنه‌ای بود. اهالی مصیبت‌زده منطقه چشم امیدشان فقط به رهبر فرزانه انقلاب بود و از اینکه می‌دیدند مولا و مقتدای‌شان فرسنگ‌ها از پایتخت و برای همدردی با آنها به دورافتاده‌ترین روستاهای مرزی غرب کشور که حالا دچار مصیبت زلزله شد، آمده همه دردهای خود را فراموش کرده و حضور ایشان را مرهمی بر زخم‌های خود می‌دیدند. یکی از جوانان اهالی روستای «سرآب ذهاب»، همان روستایی که امام خامنه‌ای از آنجا بازدید داشتند، با چشمی اشکبار به خبرنگار صبح صادق می‌گفت: «امیدمان فقط به رهبر است. اوست که فقط غم دل مصیبت‌زده ما را می‌خورد.»

تداوم امدادرسانی به رغم دروغ‌پردازی‌ها

در پایان باید نکته مهمی را یادآور شویم و آن اینکه، با وجودی که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قرارگاه‌های سازندگی و جهادی آن با تمامی قوا و با بی‌ادعایی تمام، بیشترین خدمات را در مناطق زلزله‌زده حومه دشت سر پل ذهاب انجام می‌دهند، اما به طور بی‌امان مورد هجمه ضد انقلاب و رسانه‌های دروغ‌پرداز وابسته به آنها قرار گرفته‌اند.رسانه های ضد انقلاب یا شاید بهتر این است بگوییم رسانه‌های ضد ایران با نفوذی که بر فضای مجازی دارند، شروع به دروغ‌پردازی علیه سپاه کردند؛ دروغ های مضحکی که خودشان هم مجبور شدند به آن اعتراف کنند، اما از دروغ‌پراکنی‌ها دست‌بردار نبودند.

هر چند که متأسفانه در کنار این شایعات معاندان انقلاب و مردم ایران، برخی از شخصیت‌های شناخته شده و رسانه‌ها و برخی از سیاسیون به جای همدردی و کمک به مردم کرمانشاه شروع به فرافکنی و انتقام سیاسی کردند و نوک پیکان را به سمت مسکن مهر گرفتند و به جای ایجاد جوی آرام برای امدادرسانی بهتر به دنبال اهداف حزبی و سیاسی بودند. اما در این میان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی رسالت اصلی خود را که همان پاسداری و دفاع از مردم و کیان اسلامی ایران است فراموش نکرده و با تمام قوا روند امدادرسانی و بازسازی مناطق محروم و زلزله‌زده استان کرمانشاه و به ویژه مناطق سر پل ذهاب و قصر شیرین را ادامه می‌دهند تا آرامش و زندگی به خانه‌های هموطنان مصیبت‌زده کرد مسلمان غرب کشور باز گردد و امید به زندگی در این مناطق جاری شود. هر چند که مردم کرمانشاه از نزدیک شاهد حضور و فعالیت خادمان سبزپوش خود هستند و دروغ‌پردازی‌های رسانه‌های ضد ایران و ضد انقلاب را باور نمی‌کنند.

تلنگر

بهانه برای دشمنی با راهیان نور!

□ **مهدی عامری/** تأسف‌آور است که درصد بسیاری از مرگ‌ومیر در کشور ما، مربوط به حوادث جاده‌ای است، چنانچه هر سال هزاران نفر از هموطنان به همین دلیل جان خود را از دست می‌دهند. فرهنگ غلط رانندگی، اشکالات جاده‌ها و استاندارد نبودن خودروها از دلایل مهم این حوادث تلخ است.

در میان مسافرت‌های متعدد مردمی، طبق آمار ارائه شده سالیانه حدود شش میلیون نفر از مناطق دوران دفاع مقدس بازدید می‌کنند که بیشتر این مسافرت‌ها اردویی و دسته‌جمعی است و درصد کمی از آن مسافرت‌های شخصی به حساب می‌آید.

به همین ترتیب سالیانه هزاران دستگاه اتوبوس از مراکز مختلف از جمله آموزش و پرورش به اردوی راهیان نور می‌روند. با توجه به حجم بالای این اردوها، می‌توان با یک نسبت‌سنجی فهمید که اردوهای راهیان نور از امنیت و استانداردهای خوبی برخوردار هستند. به یقین جاده‌های مسیر جنوب کشور تفاوت چندانی با دیگر جاده‌ها ندارند و مراقبت‌ها و نظارت‌های نهادهای مسئول سبب تأمین امنیت و سلامت این سفرها شده است.

اگرچه هیچ‌گاه نمی‌توان میزان حوادث را به صفر رسانید؛ اما تا آنجا که می‌شود باید از حوادث ناگوار کاست چه آنکه مرگ یک نفر نیز برای جامعه سنگین و غیرقابل تحمل است.

اما چند باری که برای مسافران راهیان نور حادثه‌ای رخ داده، یک عده به جای بررسی درست حادثه، به جنگ راهیان نور می‌روند و جدا از امنیت جاده‌ها و سامانه‌های حمل‌ونقل، به نفس اردوهای راهیان نور می‌تازند!

این در حالی است که به یقین یکی از موفق‌ترین کارهای فرهنگی کشور همین اردوها است که دلیل کینه و عداوت یک عده را باید در همین موفقیت جست‌وجو کرد؛ چرا که ثمرات اردوهای راهیان نور به گونه‌ای است که بسیاری از کارهای ضد فرهنگی دشمنان را تا مدت‌ها خنثی می‌کند. چه بسیار افرادی که با حضور در این سرزمین‌ها و توجهات ویژه شهدا مسیر زندگی‌شان تغییر کرده است.

از این رو انصاف اقتضا می‌کند نسبت به جان و اموال هموطنان و به ویژه جوانان و نوجوانان حساس باشیم و به بهانه‌های سیاسی و شخصی یک موضوع با ارزش فرهنگی و یک کار درست را زیر سؤال نبریم.

سرمقاله

ادامه از صفحه اول

۲ـ تشدید رقابت‌های نظامی در منطقه با طرح ادعاهای جنجالی و دوشیدن رژیم‌های وابسته که در نگاه کاخ سفید گاوهای شیری و فربهی تصور می‌شوند که مستعد عقد قراردادهای میلیاردی برای رونق کارتل‌ها و شرکت‌های بزرگ تسلیحاتی آمریکا و اروپا تا از این شرایط سودهای کلان بدست آورند.

۳ـ فرسایش قدرت جمهوری اسلامی ایران و گرفتن توان بازدارندگی این کشور برای خنثی‌سازی نقش منطقه‌ای آن از یک‌سو و امکان تحمیل هرگونه فشار و خواسته‌های نامشروع یا تبدیل آن به کشوری مطیع و دنباله‌رو که همچون برخی کشورهای وابسته منطقه در صف متحدان آمریکا و غرب قرار گیرد.

۴ـ تأثیرگذاری بر موازنه در منطقه پس از شلیک موشک‌های یمنی به عربستان و امارات و آشکار شدن علایم شکست آمریکا و متحدان آن در یمن که پیش از این در سوریه و عراق تجربه کرده بودند.

حال آنکه جمهوری اسلامی ایران با داشتن تجربه سرنوشت عراق و لیبی که خلع سلاح مقدمه تجاوز به این کشورها شد و همچنین نتیجه سیلی موشکی به تروریست‌های تکفیری که موجب توقف تهاجم آنان و یأس حامیان منطقه‌ای‌شان شد، هیچ‌گاه اجازه مداخله بیگانگان در قدرت دفاعی موشکی خود را نخواهد داد و این شوی آمریکایی موجب نجات آل‌سعود از باتلاق یمن نخواهد شد.

اگر ادعای خانم هیلی صحت هم داشت، هیچ‌گاه نمی‌توانست همراهی و شراکت مستقیم آمریکا با آل‌سعود، رژیم صهیونیستی و داعش را در جنایت علیه بشریت توجیه کند. تجاوزات جنایتکارانه صهیونیست‌ها و آل‌سعود با هواپیماهای آمریکا و تسلیحات اهدایی کاخ سفید به این جانیان صورت می‌گیرد و شکل‌گیری تروریسم وحشی داعشی در سایه سیاست‌های اشتباه کاخ سفید و استفاده ابزاری آمریکا از تروریست‌ها برای جنگ نیابتی در منطقه غرب آسیا بوده است.

آخر اینکه جمهوری اسلامی با تجربه‌ای که از برجام کسب کرده است، هیچ‌گاه به چاه برجام‌های بعدی نخواهد افتاد و از این رو تقسیم کار اتحادیه اروپا با ترامپ در اتخاذ سیاست‌های فشار برای کشاندن توان موشکی کشورمان به عرصه معاملات سیاسی بر جمهوری اسلامی مؤثر نخواهد بود و از قبل بیهوده و شکست‌خورده تلقی می‌شود. مسلماً اصرار به تداوم چنین سیاستی تنها نفرت ملت بزرگ ایران اسلامی از آنان را افزایش خواهد کرد و به بی‌اعتمادی بیشتر دامن خواهد زد.

نکته‌ونظر

توجه به اولویت‌ها

نکته: پسر واگن پر از ذرت خود را در جاده سرنگون کرده بود. کشاورزی که در آن نزدیکی زندگی می‌کرد، آمده بود تا ببیند چه اتفاقی افتاده. او با صدای بلند گفت: آهای پسر، ناراحتی‌هایت را فراموش کن و به خانه ما بیا و شام را با ما صرف کن. بعد من کمک می‌کنم که واگن را راست کنی.

پسر جواب داد: شما خیلی لطف دارید، ولی فکر نمی‌کنم بابام بخواهد من این کار را بکنم.

کشاورز با اصرار گفت: بیا برویم پسرم.

بالاخره پسر موافقت کرد و گفت: بسیار خب، باشد؛ ولی بابام دوست ندارد.

بعد از شام صمیمانه، پسر از میزبانش تشکر کرد و گفت: حالا حالم خیلی بهتر شده، اما می‌دانم بابام واقعاً عصبانی خواهد شد.

کشاورز پرسید: من فکر نمی‌کنم، راستی بابات کجاست؟

پسر جواب داد: «او زیر واگن است.»

نظر: اولویت‌های هر فرد و هر نظامی با دیگران فرق می‌کند، محققاً هیچ کسی با نقشه فرد دیگری به موفقیت نمی‌رسد. در تصمیم‌گیری‌ها چهار دسته‌بندی وجود دارد؛ ۱- کارهای فوری آن دسته از کارهایی هستند که باید سریع‌تر برای انجام آنها وارد عمل شد. این فعالیت‌ها را نباید به فردا موکول کرد. ۲-کارهای ضروری، فعالیت‌هایی مرتبط با اهداف بلندمدت هستند؛ کارهایی که در این مرحله قرار می‌گیرند، معمولاً حول محور تقویت روابط و برنامه‌ریزی برای آینده است. ۳- دسته بعد کارهایی هستند که به سرعت ما نیاز دارند (فوری)؛ اما هیچ کمکی به رسیدن به اهداف‌مان نمی‌کنند(غیر ضروری). بیشتر کارهای این مرحله کارهایی هستند که دیگران، پا برهنه وسط فعالیت‌های ما به ما می‌سپارند و معمولاً در نهایت سبب می‌شود آنها به اهداف و انجام اولویت‌های‌شان برسند. ۴- نه ضروری و نه فوری است. همان اصطلاح رایج چال کردن خودمان. فعالیت‌هایی که در رسیدن به اهداف ما هیچ کمکی نمی‌کنند و اصولاً باعث می‌شوند خود را دفن کنیم.

متاسفانه در سال‌های اخیر، کشور درگیر مشکلات اقتصادی بی‌شماری است و شاهد هستیم کارهایی که ضروری و فوری نیستند، در اولویت قرار می‌گیرد.

یادداشت

ادامه از صفحه اول

وضعیت کنونی را نه حاصل سناریوی تخریبی علیه دولت، بلکه باید محصول عملکرد ضعیفی دانست که سیاستمداران دولت دوازدهم در پیش گرفته‌اند! اخبار منتشره درباره کاستن از یارانه‌ها، افزایش قیمت بنزین، افزایش سه برابری عوارض خروج از کشور، نمونه‌ای از تصمیماتی است که فشار را بر زندگی مردم روزافزون می‌کند و این در حالی است که راهبرد اصلی دولت اعتدال مبنی بر حل مشکلات کشور از طریق حل مشکلات دیپلماسی نیز به شکست انجامیده است و گشایش قابل ملاحظه‌ای در عرصه اقتصاد حاصل نیامده است؛ بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که پس از سپری شدن زمان بسیار، حمایت‌ها همچنان ادامه یابد.

یکی از کانال‌های تلگرامی اپوزیسیون (که اتفاقاً در انتخابات گذشته از رنگ بنفش حمایت می‌کرد) در وصف حال و روز امروز دولت دوازدهم چنین نوشته است: «هنوزم بزرگ‌ترین دستاورد دولت روحانی اینه که رئیسی، رئیس‌جمهور نشد!» این تعبیر طنزگونه حکایت از حقیقتی دارد و آن تصویری است که افراد رسانه‌ای این دولت از عملکردش ارائه کرده‌اند! و متأسفانه به جای آنکه از خدمات مؤثر و دستاوردهایی که محصول تلاش نیروهای خدوم دولت است، ارائه گزارش دهند یا آنکه در برابر ضعف‌ها و کاستی‌ها متواضعانه عذرخواه ملت باشند، همچنان در فضای احساسی و دوقطبی انتخاباتی بسر می‌برند و در حالی بخش عمده‌ای از توان خود را صرف تخریب رقیب و متهم‌سازی دولت گذشته می‌کنند که این بازی تکراری دیگر اثربخشی خود را از دست داده است!

اخبار ویژه

آذربایجان پایگاه اصلی منافقان در منطقه

روابط باکو- تل‌آویو به دلیل علاقه شدید دولتمردان جمهوری آذربایجان به دوستی با رژیم اشغالگر قدس و میل شدید آنها به فرهنگ و تمدن غرب از سال‌ها پیش به صورت آشکارا در جریان بوده است. این نزدیکی سبب شد پس از مذاکرات اولیه موساد و وزارت امنیت آذربایجان، پایگاهی در کنار شهر «مینگه چویر» که محل رزمایش نظامیان بود، برای استقرار منافقان در نظر گرفته شد و اولین گروه از منافقان که بین ۷۰ تا ۱۰۰ نفر بودند در این پایگاه مستقر شدند و همچنان در آن به سر می‌برند. رژیم صهیونیستی و آذربایجان همکاری‌های جدی برای اسکان و حضور گروهک تروریستی منافقان در خاک جمهوری آذربایجان از سال ۱۳۹۰ آغاز کرده‌اند.

پیروزی بر داعش عامل تقویت نفوذ ایران

در حالی که گروه‌هایی مانند حزب‌الله لبنان یاد گرفتند چگونه مقابل ارتش‌های مدرن و کاملاً مجهز بجنگند و تاکتیک‌های نامتقارن خود را نیز حفظ کردند، جنگ سوریه فرصت یادگیری و افزایش توانایی‌های جنگ متعارف را به این گروه‌ها ارائه داد. درگیری‌ها در سوریه، برخلاف تجارب گذشته در لبنان و عراق، تجربه شرکت در نبردهایی با استفاده از سلاح‌های ترکیبی و میدان جنگ بزرگی برای یکپارچه‌سازی یگان‌های چندملیتی این گروه‌ها را در اختیار آنها قرار داد.

گامی برای تحقق طرح «اسرائیل بزرگ‌تر»!

در پروژه «اسرائیل بزرگ‌تر» و «طرح یینون»، رژیم صهیونیستی به دنبال این است که محیط ژئوپلیتیکش را از خلال «بالکانیزه» کردن منطقه در قالب کوچک و ضعیف کردن حکومت‌های عرب اطرافش بازطراحی کند. «مارک لینچ» استاد دانشگاه جرج واشنگتن و تحلیلگر روابط سیاسی گفته است: «مسئله فلسطین برای شرکای عرب آمریکا اصلاً مهم نیست و فریادهای ضد ترامپ ساختگی کنونی آنها، به دلیل ترس از شلوغی‌ها و اعتراضات داخلی است و مصرف داخلی دارد. طرح اسرائیل بزرگ‌تر، به دنبال تضعیف همسایگان عرب از طریق پروژه توسعه‌بخشی سرزمین صهیونیست به کمک آمریکا، عربستان سعودی و ناتو است.»

روی خط خبر

عربستان و آمریکا علیه ایران ائتلاف کنند

وزیر اطلاعات رژیم صهیونیستی از محمدبن‌سلمان ولی‌عهد عربستان دعوت کرده تا به سرزمین‌های اشغالی سفر کند. اسرائیل کاتس، به عربستان هشدار داده که ایران در حال ایجاد تأسیسات موشکی در لبنان است و اسرائیل «به هیچ قیمتی اجازه چنین کاری را نخواهد داد.» وی از عربستان و آمریکا خواست علیه ایران ائتلاف کنند. به نوشته روزنامه صهیونیستی هاآرتص، بن‌سلمان در سال ۲۰۱۵ میلادی با برخی مقامات صهیونیستی در شهر ایلات در جنوب سرزمین‌های اشغالی فلسطین دیدار کرده است.

«ببرهای شب» چینی در سوریه

بر اساس گزارش‌ها، گروهی از نظامیان چینی موسوم به ببرهای شب، برای حمایت از دولت سوریه و آموزش عملی مبارزه با تروریسم وارد بندر طرطوس این کشور شدند.

بیگانه‌نوازی در دولت روحانی

مسعود شجاعی‌طباطبایی دبیر یازدهمین دوسالانه بین‌المللی کاریکاتور ایران نوشت: «برنامه دیدار آقای حسینی معاون هنری وزیر ارشاد از مهم‌ترین رویداد هنری ایران و جهان، یعنی یازدهمین دوسالانه کاریکاتور ایران از دستور کار خارج شد و متأسفانه اولویت بر دیدن نمایشگاه انفرادی «تونی کرگ» هنرمند انگلیسی ـ آلمانی است، عدم بازدید از نمایشگاه دوسالانه سبب آزردگی‌خاطر هنرمندان ایرانی شده است.»

حرفی زد که نباید می‌زد!

اصلاح‌طلبان تاکنون حاضر نشده‌اند به طور شفاف و بی‌پرده، نسبت به آنچه در جریان پس از انتخابات سال ۸۸ به وقوع پیوست، واکنش درخوری از خود نشان بدهند. یکی از این اتفاقات، هتک حرمت به دسته‌های عزاداری امام حسین(ع) در روز عاشورای سال ۸۸ است. اما محمدرضا عارف در دانشگاه شهرکرد، پس از مدت‌ها درباره این رخداد تلخ صحبت کرد. وی با «توطئه» ارزیابی کردن حادثه عاشورای سال ۸۸ گفت: «هتک حرمت‌های ۸۸ توطئه بود. هتک حرمت عاشورای ۷۶ هم توطئه بود و باید در قبال هر دو موضع گرفت؛ مبنای ما صحبت‌های رهبری است که ریشه فتنه‌گری را در خارج از کشور می‌داند، نه در داخل.» «عبدالله ناصری» تحلیلگر اصلاح‌طلب این‌طور به اظهارات عارف واکنش نشان داد: «نمی‌خواهم درباره این موضوع صحبت کنم، اما اگر عارف از من مشاوره می‌گرفت، به او می‌گفتم وارد این بحث‌ها نشود.»

اعتراف به جنایت جنگی در عراق

دادگاه عالی انگلیس اعلام کرد که نیروهای این کشور با غیرنظامیان به صورت وحشیانه و غیر انسانی رفتار کرده و توافق ژنو مبنی بر حمایت از حقوق غیر نظامیان را در جریان مشارکت در حمله به عراق به رهبری آمریکا در سال ۲۰۰۳، نقض کرده‌اند. این حکم دادگاه انگلیس ۱۰ روز پس از حکم دیوان کیفری بین‌المللی در لاهه هلند مبنی بر وجود دلایل معقول برای محکومیت نیروهای انگلیس به علت ارتکاب جنایت‌های جنگی در عراق صادر شد.

حمله صهیونیست‌ها به مجری مراسم قرعه‌کشی جام جهانی

«گری لینکر» فوتبالیست قدیمی که اکنون مجری و گزارشگر محبوب ورزشی در انگلستان است، در توئیتر فیلمی از کودکان فلسطینی منتشر کرد که مأموران رژیم صهیونیستی آنها را در قفسی کوچک حبس کرده بودند و نوشت: نفرت‌برانگیز! این مطلب با واکنش و حملات طرفداران صهیونیست‌ها از جمله سخنگوی سابق ارتش رژیم صهیونیستی مواجه شد.در سال ۲۰۱۵ هم لینکر به دلیل انتشار فیلمی از سربازان صهیونیستی که به یک فلسطینی شلیک می‌کردند، با حملات صهیونیست‌دوستان مواجه شده بود.

موشک‌های بومی

سردار حاجی‌زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه با اشاره به حمایت جبهه عبری- عربی با پشتیبانی آمریکا از جبهه تکفیر، اظهار داشت: عمق توطئه و بزرگی خطر داعش هنوز برای ما روشن نیست. برخی کشورها که ما آنها را عددی حساب نمی‌کنیم ما را تهدید می‌کنند، ما اگر موشک نداشتیم، مورد حمله آنها قرار می‌گرفتیم. امروز جزو کشورهای برتر جهان در حوزه ساخت پهپاد هستیم و بمب هوشمند آن را هم خودمان می‌سازیم. موشک‌های ما بومی است.

روی خط خبر

نیاز صنعت خودرو به طهرانی‌مقدم‌ها

منصور معظمی، معاون وزیر صنعت معدن و تجارت اظهار داشت: «در صنعت دفاعی توانسته‌ایم موفق عمل کنیم؛ چون اولاً، نیاز ملی بوده و ثانیاً، افرادی همچون شهید طهرانی‌مقدم به‌روی کار متمرکز شدند و در ثباتی مدیریتی توانستند کار را به نتیجه برسانند. اگر در صنعت خودرو همین‌گونه عمل کنیم، موفق می‌شویم.»

غنی‌سازی اورانیوم در عربستان!

به گزارش رویترز، درحالی که دولت آمریکا در نشستی محرمانه با اعضای کنگره درباره قرارداد فروش فناوری رآکتور هسته‌ای به عربستان، از اشاره به اینکه آیا بحث غنی‌سازی اورانیوم نیز بخشی از این قرارداد است یا خیر، خودداری کرد، مقامات سعودی ادعا می‌کنند که خواهان دستیابی به سطح خودکفایی در تولید سوخت هسته‌ای هستند و قصد ندارند فناوری هسته‌ای را به سمت مقاصد نظامی منحرف کنند! طرفداران رژیم منع اشاعه تسلیحات هسته‌ای نگرانند که اعطای مجوز غنی‌سازی سوخت در یک قرارداد نیروگاه هسته‌ای، عربستان را به تولید مخفیانه مواد شکاف‌پذیر اتمی قادر ساخته و سبب رقابت تسلیحاتی با رقیب منطقه‌ای آن ـ ایران ـ شود و دامنه این رقابت احتمالاً در سراسر خاورمیانه گسترش یابد.

نظر آشنا درباره پشیمانی سلبریتی‌ها

اصلاح‌طلبان و سلبریتی‌های پُرمدعا ضمن فاصله‌گذاری با دولت، روند عبور از روحانی را کلید زده‌اند. کارشناسان معتقدند این اقدام آنان بیش از آنکه پشیمانی باشد؛ فرار رو به جلو برای پاسخگو نبودن به مردم است. تب تند و زودهنگام سلبریتی‌ها و اصلاح‌طلبان در عبور از روحانی تجربه ارزشمندی برای جامعه خواهد بود تا دیگر با طناب پوسیده جماعت تکراری‌ها به چاه غربگرایان کدخداپذیر نروند. حسام‌الدین آشنا مشاور روحانی، در اظهارنظری جالب در کانال تلگرامی خود، موج ابراز پشیمانی هنرمندان و ورزشکاران از رأی خود به روحانی را پویشی «فرمایشی» دانست و در ادعایی عجیب دولت سابق را پشتیبان این حرکت معرفی کرد!

اقدام بی‌شرمانه

اقدام بی‌شرمانه اعضای انجمن اصلاح‌طلب موسوم به «آرمان» دانشگاه علم و صنعت در پاک کردن پرچم رژیم جعلی صهیونیستی و آمریکا از روی زمین، در زمانی که دانشجویان سرگرم برگزاری برنامه‌های مراسم روز دانشجو و همچنین برگزاری تجمعات اعتراضی در حمایت از قدس شریف بودند، سبب واکنش‌های بسیاری شد. این در حالی است که تمام جهان حتی کسانی که مسلمان نیستند، یا اینکه دین ندارند بنا بر فطرت انسانی خود سعی در ابراز انزجار از این رژیم سفاک دارند. اگرچه دانشجویان دوباره این پرچم‌ها را مقابل ورودی دانشکده‌ها کشیدند، اما این اتفاق بازتاب فراوانی در رسانه‌های معاند داشت و برخی رسانه‌ها تلاش کردند از این اتفاق بهره خود را ببرند.

تاجران افغانی صادرکنندگان پسته ایران

رئیس اتحادیه فروشندگان آجیل و خشکبار گفت: «برخی از صادرکنندگان که پسته را از افغانستان صادر می‌کردند، اکنون از دور خارج شده‌اند و مدتی است تاجران افغانی به شهرهایی مانند رفسنجان، سیرجان و... می‌روند و محصول مورد نیاز را مستقیم و در حجمی چند برابر سال‌های گذشته از باغدار می‌خرند و به روسیه صادر می‌کنند.در آستانه برگزاری رقابت‌های جام جهانی روسیه، مصرف پسته در این کشور چندین برابر خواهد شد.

رخداد

پیام خروج نیروهای روسیه از سوریه

□ **محمدرضا مرادی/** از زمانی که نیروهای روسیه در مهر ماه سال ۱۳۹۴ وارد سوریه شدند، روند شکست تروریست‌ها شدت بیشتری گرفت. مثلث ایران، روسیه و سوریه در کنار نیروهای حزب‌الله لبنان سبب شد تا گروه‌های تروریستی تمامی مناطق راهبردی را از دست دهند. سرانجام در آبان ماه سال ۱۳۹۶ پایان داعش از سوی ایران اعلام شد و به این ترتیب خلافت خودخوانده داعش به پایان کار رسید. در وضعیت فعلی تنها استان «ادلب» در سیطره گروه‌های تروریستی است که ارتش سوریه عملیات‌هایی را نیز با هدف آزادی این استان آغاز کرده است. پراکندگی تروریست‌ها در دیگر نقاط سوریه را نمی‌توان تهدیدی جدی علیه دولت سوریه دانست. در این وضعیت ولادیمیر پوتین، در سفری غیرمنتظره وارد سوریه شد و گفت که کشورش خروج نیروهای اصلی خود را از سوریه آغاز خواهد کرد. وی اعلام کرد؛ مسئولیتی که به نیروهای مسلح و وزارت دفاع سپرده شده بود، به طور کلی به اهداف مورد نظر دست یافته و بنابراین من به وزارت دفاع دستور می‌دهم که فرایند خروج بخش اصلی نیروهای ما در جمهوری عربی سوریه را آغاز کند. در همین ارتباط، دفتر مطبوعاتی وزارت دفاع روسیه اعلام کرد؛ بمب‌افکن‌های دوربرد توپولوف روسیه پس از اتمام مأموریت خود در مبارزات ضد تروریستی در سوریه از پایگاهی هوایی در اوستیای شمالی به سمت پایگاه‌های اصلی خود در روسیه به پرواز درآمدند. وزارت دفاع روسیه در بخش دیگری از بیانیه خود اعلام کرده که یک گردان از پلیس‌های نظامی روسیه که در سوریه مستقر بوده‌اند نیز به وسیله دو هواپیما به مرکز داغستان منتقل شده‌اند. سؤالی که در این زمینه مطرح می‌شود مربوط به چرایی این اقدام روسیه است.

شاید بتوان اولین هدف روسیه از اعلام خروج نیروهای خود از سوریه را به دلیل تلاش برای خروج نظامیان آمریکا از سوریه دانست. نظامیان آمریکایی در وضعیت کنونی به بهانه مبارزه با داعش در حال زمینه‌سازی برای حضور طولانی‌مدت در شمال و شرق سوریه هستند. آزادسازی شهر الرقه به دست کردهای سوریه با حمایت‌های آمریکا انجام گرفت و مقامات آمریکایی اعلام کرده‌اند که به دنبال شرکت در فرایند بازسازی مناطق اشغال شده در شمال سوریه هستند. این مسئله به معنای این است که آمریکا سعی دارد این بار با بهانه جدید، مقدمات حضور دائمی خود در سوریه را فراهم کند. اعلام خروج نظامیان روسیه از سوریه را می‌توان اقدامی با هدف مجاب کردن آمریکا برای خروج نظامیان خود از سوریه دانست.

علاوه بر این، گروه‌های معارض سوری همواره یکی از پیش شرط‌های خود برای شروع مذاکرات سوری- سوری را خروج نظامیان خارجی از سوریه اعلام کرده‌اند. این اقدام روسیه می‌تواند زمینه‌های شروع مذاکرات را فراهم کند. در همین زمینه رئیس‌جمهور روسیه ابراز امیدواری کرد که تصمیم وی برای خروج نیروهای روسی از سوریه تمامی جناح‌ها را تشویق کند که به سمت حل بحران در این کشور با استفاده از راهکارهای مسالمت‌آمیز حرکت کنند. در همین ارتباط «مهند دلیقان» عضو هیئت معارض سوری در مذاکرات ژنو تأکید کرد، آغازِ روند خروج نیروهای روسی از خاک سوریه نشان می‌دهد که زمان حل‌وفصل سیاسی بحران سوریه فرا رسیده است.

در کل، اقدام روسیه در خروج نظامیان خود از سوریه را باید تلاشی برای زمینه‌سازی خروج نظامیان آمریکایی و شروع مذاکرات سوری- سوری تعبیر کرد، البته این به معنای خروج کامل نظامیان روسیه از سوریه نیست. در همین ارتباط پوتین اعلام کرد که تنها بخشی از نظامیان روسیه خاک سوریه را ترک خواهند کرد. رئیس‌جمهوری روسیه تأکید کرد که بخشی از نیروهای این کشور در پایگاه هوایی لاذقیه باقی خواهند ماند، پایگاه‌های عملیاتی ما از جمله پایگاه طرطوس و حمیمیم به طور عادی به عملیات خود ادامه خواهند داد، آنها باید از خاک و حریم دریایی و هوایی ما حفاظت کنند.

علاوه بر موارد فوق باید تأکید کرد که در وضعیت فعلی خروج نظامیان روسیه از سوریه ضربه به روحیه بقایای تروریست‌ها نیز محسوب می‌شود، چرا که روسیه با این اقدام، پیام پایان تهدید امنیتی علیه دمشق را مخابره کرده است.

دیدگاه

بازی خروج جهانگیری

□ **حسین عبداللهی‌فر/** روند فضاسازی رسانه‌ای برای وادارکردن معاون اول رئیس‌جمهور به کناره‌گیری از دولت این روزها شدت و حدت بیشتری یافته است.

اولین بار «فیاض زاهد» یکی از فعالان اصلاح‌طلبان این موضوع را رسانه‌ای کرد و با تأکید بر اینکه «من نخستین کسی بودم که پیشنهاد خروج آقای جهانگیری از دولت را دادم» می‌گوید: «معتقدم که این اقدامی درست است چون اولاً، آقای جهانگیری به نسبت دولت گذشته نقش بازیگردانی و صحنه‌گردانی را برعهده ندارد و دفتر رئیس‌جمهور و معاونت اقتصادی و شاید تا حدی خود رئیس‌جمهور حوزه مانور عملیاتی او را محدود کرده‌اند. از آنجایی که دولت آقای روحانی برآمده از جریان اصلاحات است، این جریان خواه‌ناخواه باید هزینه رفتار درست آقای روحانی را پرداخت کند.»

به این ترتیب خروج جهانگیری از دولت به محل بحث دیگری در اصلاح‌طلبان تبدیل و در موافقت و مخالفت آن سخنان بسیاری مطرح شده است؛ اما صادق زیباکلام با صراحت بیشتری موضع گرفت.

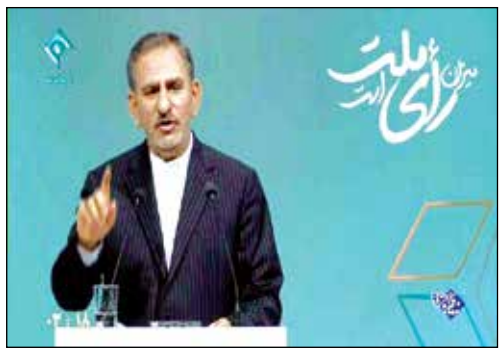

وی در مراسم روز دانشجو در دانشگاه امیرکبیر گفت: «به نظرم جهانگیری باید کنار بکشد و خود را برای انتخابات ۱۴۰۰ آماده کند.»

مطابق آنچه ایده‌پردازان خروج معاون اول رئیس‌جمهور از دولت بیان می‌کنند، هدف اصلی این طرح و فضاسازی مترتب بر آن که امکان حضور در رقابت‌های انتخاباتی ۱۴۰۰ بیان شده کاملاً روشن است؛ اما اینکه با این خروج اصلاح‌طلبان می‌توانند با جهانگیری برنده انتخابات آینده باشند یا خیر؟ کاملاً مبهم و نامشخص می‌باشد؛ چرا که سرنوشت دولت دوازدهم به ریاست روحانی از دو حال خارج نیست. یکی اینکه بتواند با موفقیت به وعده‌های انتخاباتی خود عمل کرده و از مشکلات اقتصادی کشور و معیشت مردم بکاهد یا با عدم توفیق مواجه شده و و اوضاع کشور و مشکلات مردم در همین حالت فعلی باقی بماند.

آنچه هویداست اینکه اگر فرض اول محقق شده و دولت بتواند از مشکلات مردم تا جایی بکاهد که از نظر مردم کارنامه قابل دفاعی داشته باشد. در این صورت کسانی که دولت را ترک کرده و از ادامه حمایت خود دست برداشته‌اند نزد مردم روسیاه بوده و مورد تأیید دولت و اعتدالگرایان نیز نخواهد بود. در این حالت جهانگیری با خروج از دولت شانس خود را از دست می‌دهد و موقعیت اصلاح‌طلبان نیز بدتر می‌شود؛ بنابراین در یک صورت این خروج به نفع وی خواهد بود که هیچ امیدی به موفقیت دولت نباشد.

در این شرایط اگر اوضاع اقتصادی کشور و مشکلات مردم ادامه داشته و مردم از این وضعیت ناراضی باشند، در واقع حالت دوم رخ داده که باز هم به دلایل بسیاری اصلاح‌طلبان و جهانگیری با عدم اقبال عمومی مواجه می‌شوند.

برخی از این دلایل عبارتند از:

۱ـ نقش جهانگیری در شکل‌گیری دولت فعلی به ویژه دفاع تمام قد وی از رئیس‌جمهور فعلی که با تخریب رقبای ایشان صورت می‌گرفت، هنوز در خاطره مردم هست و بعید است که به این زودی‌ها فراموش شود.

۲ـ بعید است بسیاری از کسانی که تحت تأثیر حمایت و وعده‌های انتخاباتی اصلاح‌طلبان به دولت فعلی رأی داده‌اند، با کناره‌گیری جهانگیری و نقد اصلاحاتی‌ها از تقصیر آنها چشم‌پوشی کرده و دوباره به خود آنها روی خوش نشان دهند.

۳ـ نکته مهم‌تر اینکه شاید برخی این خروج را نوعی اقدام سیاسی برای تضعیف دولت تعبیر کرده که در روند ناکامی دولت هم بی‌تأثیر نبوده است. در این صورت اعتماد مجدد مردم به اصلاح‌طلبان به دلیل نقش‌آفرینی در شکست دولت، فقدان اصول مشخص، عدم ثبات در مواضع و قدرت‌طلبی بعید به نظر می‌رسد؛ بنابراین جهانگیری با وضعیت موجود چه بماند و چه برود، از بازی خروج چیزی عاید خودش و اصلاح‌طلب‌ها نمی‌شود.

تبیین

شاخصه‌های روحیه انقلابی گری از منظر امام خامنه‌ای- ۲

□ **حسن خدادی/**

۵ـ روحیه استکبارستیزی/ امام خامنه‌ای، اسلام‌خواهی، استکبارستیزی ـ حفظ استقلال کشور ـ کرامت بخشی به انسان، دفاع از مظلوم و پیشرفت و اعتلای همه جانبه ایران را از اهداف اصلی انقلاب می‌دانند و با تأکید بر اتکای انقلاب اسلامی بر ایمان، اعتقادات، انگیزه‌ها و عواطف مردم افزودند: «... استکبارستیزی، ایستادگی قاطع در مقابل حرکت کفر و نفاق در سطح جهان و مرزبندی شفاف با دشمنان انقلاب و دین، شاخص‌های اصلی هستند.» (۱۳۸۹/۴/۲)

۶ـ روحیهٔ حمایت از مظلومان و مستضعفان/ رهبر معظم انقلاب در این باره فرمود: «دفاع از مظلوم، همیشه یک نقطه درخشان است، کنار نیامدن با ظالم، رشوه نپذیرفتن از زورمند و زرمند، پافشردن بر حقیقت، اینها چیزهایی است که هیچ وقت در دنیا کهنه نمی‌شود، اینها را باید دنبال کنیم، اصول اینهاست.» (۱۳۸۰/۸/۱۶)

۷ـ روحیهٔ مردمی بودن و توجه به مردم / پشتوانه اصلی نظام در همه برهه‌های تاریخی، مردم بوده‌اند، رهبر معظم انقلاب نیز فرمود: «امام، جمهوری اسلامی را در مقابل این طاغوت‌های بشری به وجود آورد؛ اسلام را ـ که در دل اسلامیت، تکیه به مردم و رأی مردم و خواست مردم وجود دارد ـ معیار اصلی این نظام قرار داد؛ بنابراین، جمهوری اسلامی، هم جمهوری است، یعنی متکی به آراء مردم است، هم اسلامی است؛ یعنی متکی به شریعت الهی است. این، یک مدل نو است.» (۱۳۸۹/۳/۱۴)

۸ـ روحیهٔ عدالت‌طلبی / یکی از شاخصه‌های مهم روحیه انقلابی، تلاش برای تحقق عدالت در همه ابعاد و بر پایی نظامی بر پایه عدالت و ریشه‌کن نمودن ظلم و فساد و تبعیض است. رهبر معظم انقلاب در این باره فرمود: «مشروعیت من و شما، وابسته به مبارزه با فساد، تبعیض و نیز عدالت‌خواهی است. این، پایه مشروعیت ماست... ما برای عدالت و رفع تبعیض آمده‌ایم. ما آمده‌ایم جامعه را از مواهب الهی خودش که مهم‌ترین مواهب الهی در عدالت وجود دارد و همچنین مواهب اخلاقی و معنوی، برخوردار کنیم.» (۱۳۸۲/۶/۵)

۹ـ روحیهٔ استقلال‌طلبی / رهبر معظم انقلاب می‌فرماید: «دشمنی آمریکا و استکبار با ایران اسلامی، به خاطر این حرکت قدرتمندانه مردمی است؛ چون ایمان مردم، علاقه مردم به استقلال و اطمینان به نفس مردم، به ضرر آنهاست. آنها می‌خواهند کشور ما را همیشه وابسته نگه دارند. آنها می‌خواهند از لحاظ فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، کشورهای این منطقه را وابسته به خودشان نگه دارند. وقتی کشوری مستقل است، وقتی اطمینان به نفس دارد و با اعتماد به خود، در راهی که او را به سمت اهداف والا می‌رساند، حرکت می‌کند، طبعاً اینها ناراضی می‌شوند. نارضایتی دشمنان جهانی ما به این خاطر است.»(۱۳۸۴/۲/۱۸)

۱۰ـ روحیهٔ ایستادگی و مجاهدت/ «هیچ ملتی و کشوری بدون مجاهدت بهترین فرزندانش نتوانسته است از شرّ سلطه بیگانگان که زشت‌ترین خفّت و خواری برای یک ملت است، خود را نجات دهد. امروز هم مجاهدت جوانان و برگزیدگان در میدان‌های دیگر لازم است: در میدان علم و معرفت، در عرصه تلاش برای خودسازی معنوی و اخلاقی در صحنه مجاهدت فرهنگی، در رساندن پیام نجات‌بخش انقلاب به دل‌های مشتاق، در ایجاد امید و مبارزه با دیو یأس، در مبارزه با تبلیغات دشمنان مستکبر، در استوار کردن وحدت ملی و نزدیک کردن دل‌ها به یکدیگر.»(۱۳۷۷/۰۷/۱۴)

۱۱ـ روحیه شهادت‌طلبی/ «شهادت بدین معنا است که یک انسان برترین و محبوب‌ترین سرمایه دنیوی خویش را نثار آرمانی سازد که معتقد است زنده ماندن و بارور شدن آن، به سود بشریت است و این یکی از زیباترین ارزش‌های انسانی است و آنگاه که آرمان مطلوب او الهی و آرزوی همه پیامبران خدا است، این ارزش، در صدر همه نیکی‌های بشری قرار می‌گیرد و در هیچ ترازوی مادی نمی‌گنجد. پذیرش این تفکر همان عامل خیره‌کننده‌ای است که به مجاهدان راه حقیقت، نیرویی برای باطل ساختن همه محاسبات جبهه خصم می‌بخشد و چنانکه به تجربه دانسته شده است، دشمن حقیقت را دچار بن‌بست و عجز و حیرت می‌سازد.« (۱۳۸۸/۰۷/۱۳)

یادداشت

آیا وحدت محقق شده است؟

□ **امین پناهی/** انقلاب اسلامی ایران در شرایطی در جهان سر بلند کرد که شاید بتوان گفت تا پیش از آن هیچ تجربه‌ای، مانند آن و حتی نزدیک به آن در تاریخ وجود نداشته است؛ نوع جدیدی از ساختار حاکمیتی که برای اولین بار و با بهره‌گیری از معارف اسلام ناب محمدی ایجاد شد و جان گرفت و بارور شد. از همین رو چنین انقلابی به علوم جدید و مخصوص به خودش هم نیاز داشت تا بتواند به شیوه خودش حرکت کند و به مقصد برسد.

در واقع، باید بگوییم در یک سو حوزه علمیه با مختصات خودش حضور داشت و در سوی دیگر دانشگاه با ویژگی‌هایش. اگر این دو نهاد هر یک راه خویش را می‌پیمود، ممکن بود در بعضی از جاها دچار موازی‌کاری شده و در بعضی دیگر یکدیگر را نقض کنند. البته در این میان نقش استکبار را هم نباید نادیده گرفت که همواره سعی کرده و می‌کند به اختلافات دامن بزند و زمینه شکاف هر چه بیشتر این دو نهاد را فراهم آورد.

در چنین شرایطی و برای جلوگیری از به وقوع پیوستن چنین اتفاقاتی بهترین راه همانی بود که شهید دکتر مفتح ابداع کرد؛ یعنی اینکه در چنین مسیری این دو نهاد در کنار هم و کمک حال یکدیگر باشند. دو مجموعه تولید علم از دو خاستگاه متفاوت، اما با هدفی مشترک باید پیش می‌رفتند تا به مثابه دو بال جامعه را در رسیدن به اهداف انقلاب اسلامی یاری می‌کردند. در واقع، این دو نهاد را می‌توان دو شعبه از مؤسسه‌ای با مختصات علم و دین دانست که کار هر یک مکمل کار دیگری است و این دو وجه، یعنی علم و دین را که می‌توانند مایه سعادت بشر شوند، این دو نهاد نمایندگی می‌کنند.

اما علل و عواملی وجود دارد که حالا پس از نزدیک به چهار دهه هنوز این امر محقق نشده است. اولین و مهم‌ترین چیزی که می‌توان برشمرد، آن است که هنوز هیچ یک از طرفین آن طور که باید مفهوم دقیقی از وحدت بین خود و طرف مقابل پیدا نکرده‌اند؛ یعنی هنوز هم نمی‌داند وحدت در چه مواردی باید اتفاق بیفتد. اصلاً وحدت آیا می‌تواند در عین استقلال طرفین به وجود آید؟ نکته اول این است که بدانیم با ایجاد وحدت قرار نیست حوزه به دانشگاه و دانشگاه به حوزه تبدیل شود. کما اینکه در چنین حالتی این دو نهاد اصالت خود را از دست خواهند داد و در این صورت نه دانشگاهی خواهیم داشت و نه حوزه‌ای، اما بهترین راه در گام اول این است که این دو نهاد ابتدا ساختار خود و ساختار طرف مقابل را به خوبی بشناسند و ایرادات خود را با کمک طرف مقابل برطرف کنند.

نکته دوم آن است که هنوز هم افرادی در هر دو نهاد وجود دارند که به دنبال محقق نشدن چنین هدفی در سطح کلان آن هستند؛ زیرا برخی در دانشگاه هستند که به نقش علوم دینی در اداره جامعه و در مسیر پیشرفت کشور اعتقادی ندارند. در طرف مقابل هم عده‌ای در حوزه علمیه وجود دارند که نقش دانشگاه را نادیده می‌گیرند.

نکته سوم آن است که برخی وحدت را در افعال و عملکردها می‌دانند؛ حال آنکه به کرات چنین اتحادی بین طلاب و دانشجویان شکل گرفته؛ اما به فراخور موضوع و اتفاق بوده و بعد از بین رفته است. در واقع، باید این مفهوم دانسته شود که منظور از وحدت، وحدت ساختاری است و نه وحدت در عملکرد که اگر چنین بود، به جای آنکه گفته شود وحدت حوزه و دانشگاه، گفته می‌شد وحدت دانشجو و طلبه. این در حالی است که اگر وحدت بین حوزه و دانشگاه شکل بگیرد، در مرحله بعد و به صورت خود به خود وحدت بین دانشجو و طلبه و به معنای عام آن وحدت در عملکرد نیز شکل خواهد گرفت.

حرف آخر اینکه جامعه امروز به این اتحاد بیش از پیش نیازمند است و مسیر شتابان تحولات ایجاب می‌کند دلسوزان و دغدغه‌مندان این دو حوزه در کنار هم و با همکاری هم برای تحقق اهداف انقلاب اسلامی و مقابله با آسیب‌های پیش رو تلاش کنند.

اخبار

شورای شهر پنجم تهران در راه شورای اول قدم برمی‌دارد

با گذشت حدود سه ماه از آغاز به کار شورای شهر و شهردار جدید تهران مشخص شده است که آب شهرداری تهران با شورای شهری‌ها در یک جوی نمی‌رود!

اختلاف میان شهرداری و شورای شهر از انتصاب‌های آقای شهردار آغاز شد که چرا آن‌چنان که باید و شاید به نیروهای اصلاح‌طلب بها نداده و به مسائل دیگر درون‌گروهی اصلاح‌طلبان کشیده شد و پاسخ نجفی به همه این داد و قال‌ها، تنها یک چیز بود؛ «مصلحت»!

اختلافات مزبور، در جریان صبحانه کاری هفته گذشته نجفی با اعضای شورای شهر به اوج خود رسید و جلسه به تنش کشیده شد. در همین باره روزنامه «قانون» روز چهارشنبه ۲۲ آذر در گزارشی با عنوان «استیضاحش کنید» به این موضوع واکنش نشان داد و نوشت: «یک پایان تلخ بهتر از تلخی بی‌پایان برای روابط شورا و شهرداری می‌تواند باشد.»

اختلافات میان شهرداری و شورای شهر تهران، ناخودآگاه انسان را به یاد شورای شهر اول می‌اندازد. شورایی که در نهایت عاقبت به خیر نشد و پس از سلسله مشاجرات و اختلافات لاینحل، با مُهر وزارت کشور دولت اصلاحات منحل اعلام شد. باید به انتظار نشست و دید که آیا شورای شهر پنجم به آخر و عاقبت شورای شهر اول مبتلا خواهد شد یا خیر.

کسی که یارانه می‌خواهد باید برود صف بایستد!

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس درباره سیاست‌های حمایتی دولت در سال ۹۷ ضمن ابراز مخالفت با اینکه افراد جامعه برای دریافت یارانه به سازمان‌های حمایتی مراجعه کنند، آن را نوعی زورگویی به مردم دانست و گفت: «در لایحه بودجه آمده است اگر کسی می‌خواهد یارانه بگیرد، باید برود و در صف بایستد.» حمیدرضا حاجی‌بابایی اضافه کرد: «بر اساس لایحه بودجه پنج دهک جامعه از دریافت یارانه‌ها حذف می‌شوند و این مسئله نه تنها فقر را در کشور برنمی‌دارد؛ بلکه فقیر را نابود می‌کند.» وی ادامه داد: «دولت در لایحه بودجه یارانه‌ها را استانی کرده که به معنای در اختیار قرار دادن یارانه‌ها به دست استاندار و قلع و قمع یارانه‌بگیران است.»

نماینده همدان با طرح این پرسش که چرا مصوبه‌ای که در آن قرار شد افرادی که سالیانه بیش از ۳۵ میلیون تومان درآمد دارند، یارانه نگیرند اجرا نشد، عنوان کرد: «محل هزینه ۱۶ هزار میلیارد تومانی که از حذف یارانه بیش از ۳۰ میلیون نفر از افراد جامعه به دست می‌آید، در بودجه مشخص نیست و این مبلغ نیز کنار ۵۰ هزار میلیارد تومانی که در بودجه نمی‌آید و در خزانه نیز نمی‌رود، قرار می‌گیرد.» وی تأکید کرد: «قانون هدفمندی یارانه‌ها یک بسته است که یا باید با هم اجرا کنیم یا اجرا نکنیم.»

خطر جنگ روانی از جنگ نظامی بیشتر است

آیت‌الله مکارم‌شیرازی یکی از حربه‌های دشمن را به راه انداختن جنگ روانی دانست و افزود: «گاهی خطر جنگ روانی از جنگ نظامی بیشتر است و یک جامعه را بدبین و مأیوس می‌کند و سبب ایجاد اختلاف می‌شود.» این مرجع تقلید ابزار جنگ روانی را رسانه‌ها و به ویژه فضای مجازی معرفی کرد و اظهار داشت: «در جنگ روانی از حربه دروغ و تهمت استفاده می‌کنند و هر روز درباره اشخاص و نهادها دروغ می‌گویند، روزی نیست که انسان دروغی نشنود و با این کار می‌خواهند بین افراد بدبینی ایجاد کنند.» آیت‌الله مکارم‌شیرازی با بیان اینکه مأیوس کردن مردم با سیاه‌نمایی کاری غلط است، ابراز داشت: «کارهای زیادی شده که آنها هم باید دیده شوند، امروز در عرصه‌های گوناگون نسبت به گذشته پیشرفت کرده‌ایم که با گذشته قابل مقایسه نیست.» وی خاطرنشان کرد: «نباید فراموش کنیم کشور در وضعیتی است که قدرتمندترین دولت‌ها با انقلاب اسلامی مقابله و مبارزه می‌کنند، اما در برابر آنها ایستاده‌ایم؛ نقد کردن به صورت سیاه‌نمایی و ویرانه نشان دادن مملکت درست نیست.» این مرجع تقلید افزود: «ویرانه نشان دادن و سیاه‌نمایی، جنگ روانی دشمن است که نباید تسلیم آن شویم، دشمنان به وسیله رسانه‌های خود از لندن و آمریکا سیاه‌نمایی می‌کنند که کسی از داخل نباید به آنها کمک کند، بسیاری از این مسائل دروغ و تهمت است؛ بنابراین جنگ روانی مسئله‌ای خطرناک است و باید مراقب باشیم.»

از توهم شکاف تا تقسیم نقش اروپایی- آمریکایی

به تازگی فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفته است: «در بخش مقدمه توافق هسته‌ای ایران «نیم‌جمله‌ای» با این مضمون وجود دارد که خواستار قرار دادن برجام به عنوان زیربنایی برای گفت‌وگو درباره مسائل دیگر است.» او ادعا کرد که این جمله به درخواست ایران در بخش مقدمه برجام گنجانده شده است.

فارغ از صحت و سقم این ادعا، جمله موگرینی نشان داد که بین اروپا و آمریکا اختلافی در افزایش فشار بر ایران و امتیازگیری بیشتر وجود ندارد، در حالی که آقای روحانی و تیم مذاکره‌کننده امیدوارند که با توجه به مواضع ترامپ، با بهره‌برداری از «شکاف بین اروپا و آمریکا»؛ برجام را به پیش ببرند. عباراتی همانند مذاکره مجدد، مذاکره مکمل، رفع نواقص و موارد مشابه بازی با الفاظ است که یک نقطه مشترک دارد و آن بازگرداندن ایران به پای میز مذاکرات و اخذ امتیازات حداکثری با محوریت دو موضوع موشکی و منطقه‌ای است. فریب بزرگ برای ایران این است که به اروپا اعتماد کند و با تکیه بر این اعتماد، باور کند که در برنامه اروپایی‌ها؛ گشایش‌های مالی و بانکی و... در انتظار ایران است. ایران چه بخواهد و چه نخواهد اروپا و آمریکا، برجام را فراتر از پرونده هسته‌ای می‌بینند و فهرست بلندی از موضوعات را در چارچوب آن تعریف و آماده کرده‌اند.

دست‌های پشت پرده

داریوش اسماعیلی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: اگر برای مدتی ثبت سفارش یک سری از خودروها بسته شود و برخی واردکنندگانی که خودروهای خود را وارد کرده‌اند بخواهند با قیمت‌های بسیار بالا محصول خود را بفروشند و مجدداً ثبت سفارش را آزاد کنند، این طور تصور خواهد شد که دست‌هایی پشت پرده است و نمی‌توان تلقی دیگری جز بدهبستان بین مسئولان داشت.

مصوبه‌ای که زمینه‌ساز فساد در دستگاه‌های اجرایی می‌شود!

□ **محمدابراهیم میانجی/** در هفته‌های اخیر، سازمان برنامه و بودجه تلاش دارد مقرراتی را به تصویب هیئت دولت برساند که به موجب آن، دستگاه‌های اجرایی اجازه خواهند یافت برای تأمین کالاها و خدمات مورد نیاز خود با شرکت‌های تعاونی کارکنان و صندوق‌های بازنشستگی خود وارد معامله شوند. در صورتی که این پیشنهاد به تصویب برسد، نه تنها زمینه برای فساد فراگیر در وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی پیش خواهد آمد؛ بلکه شرکت‌های خصوصی و محروم از ارتباط (خارج از ضابطه) با دولت، عملاً از امکان عقد قرارداد با سازمان‌های دولتی محدود و محروم خواهند شد و قراردادهای سازمان‌ها و نهادهای دولتی با زیرمجموعه خود بسته خواهد شد.

سهم معاملات عمومی در اقتصاد

معاملات بخش عمومی سهم درخور توجهی در اقتصاد هر کشور دارد. معاملات یا تدارکات بخش عمومی در جهان، سالیانه بالغ بر ۲۰ درصد تولید ناخالص جهانی را شامل می‌شود. سهم بالغ بر ۵۰ درصدی مخارج مربوط به خریدهای دولتی از بودجه عمومی دولت در کشورهای در حال توسعه نشان‌دهنده اهمیت بالای این معاملات است. این رقم عظیم بسیاری از اشخاص را در سراسر جهان وسوسه می‌کند؛ به همین دلیل برای کنترل نظارت و بهبود این مبلغ عظیم مطالعات و ملاحظات گسترده‌ای در جهان و همچنین در ایران در جریان است.

معاملات بخش عمومی در ایران دربرگیرنده انواع خرید کالا و خدمت در «قوای سه‌گانه اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، شورای نگهبان و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات عام تبعیت کنند، نظیر سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صداوسیما و شرکت‌های تابعه آنها متجاوز از صدها هزار میلیارد تومان در سال است.

قوانین مربوط به معاملات عمومی

با توجه به اهمیت این معاملات و گردش مالی قابل توجه آن و برای جلوگیری از گسترش فساد و انحراف در این معاملات، قوانین و مقررات متعددی وضع شده است. مهم‌ترین قانون در زمینه جلوگیری از این انحرافات «قانون برگزاری مناقصات» است که در آغاز دهه ۸۰ در مجلس طراحی و تصویب شد. در بند (ت) ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی بند (الف) ماده ۲۶ قانون برگزاری مناقصات موضوع مصوبه شماره ۸۴۲۱۷/ت۳۳۷۷۲ مورخ ۸۵/۷/۱۶ تبصره‌های ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی بند الف ماده ۲۶ قانون برگزاری مناقصات که در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۷/۵ هیئت وزیران بنا به پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه به تصویب رسیده است، آمده است:

تبصره۱ـ مناقصاتی که با حضور شرکت‌های وابسته، تعاونی‌های کارکنان، صندوق‌های بازنشستگی و نظایر آن انجام می‌شود، باید به صورت عمومی برگزار شود. تبصره۲ـ تعاونی‌های کارکنان و صندوق‌های بازنشستگی نمی‌توانند با دستگاه‌های ذی‌ربط خود قرارداد منعقد کنند.

در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ سازمان برنامه و بودجه تلاش کرد، تبصره ۲ ماده ۲۶ حذف شود؛ ولی در مهر امسال با تصمیم دولت از دستور کار هیئت دولت خارج شد. متأسفانه، سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد حذف آن تبصره را دوباره به هیئت دولت تقدیم کرد تا دستگاه‌های دولتی بتوانند قراردادهای مناقصه خود را با شرکت تعاونی کارکنان یا صندوق‌های بازنشستگی مربوط به خودشان منعقد کنند.

اعتراض تشکل‌های بخش خصوصی

در پی اقدام سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و با وجود مخالفت بسیار شدید و یک‌صدای تشکل‌های بخش خصوصی اعم از تولیدی، مهندسی، پیمانکاری با این پیشنهاد، معاون رئیس‌جمهور بر تصویب این پیشنهاد و زمینه‌سازی برای فساد در دستگاه‌های اجرایی به طور عجیبی پافشاری می‌کند و گویا گوش شنوایی برای این درخواست‌های بحق و منطقی در دولت وجود ندارد.

هشدار جمعیت ایثارگران انقلاب اسلامی به دولت

کمیته اقتصادی جمعیت ایثارگران انقلاب اسلامی، ضمن هشدار به دولت به منظور خارج کردن این پیشنهاد از دستور، از رئیس‌جمهور خواست به طور جدی و بدون ملاحظات سیاسی و عاطفی، دستور دهد درباره انگیزه‌های رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه برای اصرار بر فسادزایی تحقیق شود و عوامل پشت پرده چنین انحرافاتی با صراحت به ملت معرفی شوند.

نامه دیده‌بان شفافیت و عدالت به رئیس‌جمهور

احمد توکلی، رئیس دیده‌بان شفافیت و عدالت هم در نامه‌ای به رئیس‌جمهور تأکید کرده است، مناقصات نباید با حضور تعاونی کارکنان و صندوق‌های بازنشستگی دستگاه‌ها برگزار شود و این تبصره باید حذف شود. وی در پایان نامه متذکر شده است، دیده‌بان شفافیت و عدالت به جد از جناب‌عالی می‌خواهد که اولاً این پیشنهاد را مانند بار نخست از دستور کار دولت خارج بفرمایید و ثانیاً به وزارت اطلاعات مأموریت دهید عوامل آشکار و پنهان اصرار بر این فسادانگیزی را شناسایی کنند و اقدام قانونی درباره آنان معمول شود.

برخی مغایرت‌های این پیشنهاد با راهبردهای ضد فساد

۱ـ در این پیشنهاد سازمان برنامه می‌خواهد با تصویب حذف تبصره ۲ ماده ۲۶ قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی به این عامل فسادگستر لباس قانون بپوشاند؛ یعنی اگر در تعارض منافع «امکان» ترجیح منافع شخصی بر مصالح و منافع عمومی هست، با تصویب دولت این امکان به جواز یا تکلیف قانونی مبدل شود.

۲ـ شرکت در مناقصه پوششی برای توجیه تصویب این پیشنهاد است؛ زیرا کسانی که پاکت‌های پیشنهاد قیمت را باز می‌کنند، از اعضای همان دستگاه بوده و در برنده شدن تعاونی و صندوق ذی‌نفع هستند. مناقصات چگونه رقابتی بوده و عدالت در آنها برقرار می‌شود؟

۳ـ در طول اجرای قرارداد ده‌ها بار الحاقیه مطرح می‌شود که شکل قرارداد و مبلغ آن را تغییر می‌دهد. پیشنهاددهنده تغییر و تصمیم‌گیرندگان نفع مشترک دارند. این موجب بروز فساد نمی‌شود؟

۴ـ فرض کنید برنده مناقصه تعاونی یا صندوق بازنشستگی ذی‌ربط باشد. ناظر بر اجرای قرارداد هم کارمندان همان دستگاه هستند. چه نظارتی می‌شود؟!

۵ـ حجم اعتبارات مربوط به تدارکات در بخش عمومی در سال ۱۳۹۶ حدود ۴۷۰ هزار میلیارد تومان بوده است. عقل سلیم می‌پذیرد که این مبلغ عظیم را که هم‌اکنون حیف و میل می‌شود، یکجا در معرض فساد قانونی شده قرار دهیم؟

پیشنهاد مغایر با شعار حمایت از بخش خصوصی

در حالی که بیشتر کشورها از اروپا تا شرق آسیا و حتی کشورهای همسایه، در حال شفافیت و بستن رخنه‌های تعارض منافع و رانت و فساد هستند، جای تأسف است که دولت ما در زمینه‌سازی برای فساد این همه همت به خرج می‌دهد! جالب اینجاست که دولت تدبیر و امید که از ابتدا با شعار حمایت از بخش خصوصی و بهبود محیط کسب‌وکار به میدان آمده، این‌طور علنی و فاحش، درحال تنگ کردن محیط کسب‌وکار است و شرکت‌های واقعاً خصوصی، ولی مستقل و بدون ارتباط با دولت را از کار سالم و شفاف محروم می‌کند.

آن‌روی سکه

قانونی که روی کاغذ ماند

□ **محمد نوری/** عوامل متعددی بر عملکرد بنگاه‌های اقتصادی تأثیرگذار است. در این زمینه برخی از این عوامل خارج از تسلط و کنترل فعالان اقتصادی بوده که در ادبیات این حوزه با عنوان فضای کسب‌وکار شناخته می‌شود. اگر چه مفهوم فضای کسب‌وکار از دیرباز در نظریات و اندیشه‌های اقتصادی با تعاریف و عناوین دیگر بررسی شده‌اند، اما از دهه ۱۹۹۰ تاکنون این مفهوم مورد توجه بیشتر کشورها و نهادهای بین‌المللی قرار گرفته است؛ به گونه‌ای که بخش قابل توجهی از اهداف و سیاست‌گذاری‌های کلان کشورهای خود را در راستای بهبود فضای کسب‌وکار تدوین و عملیاتی می‌کنند.

در ایران نیز از چند سال پیش و با ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بهبود فضای کسب‌وکار مورد توجه مسئولان امر قرار گرفت و حتی در دولت یازدهم لایحه‌ای برای بهبود فضای کسب‌وکار به مجلس برده شد و به تصویب رسید؛ هرچند پس از تصویب و تبدیل به قانون شدن، این لایحه روی کاغذ باقی ماند و اجرایی نشد. دلیل این ادعا رتبه‌ای است که بانک جهانی از وضعیت ایران در زمینه سهولت فضای کسب‌وکار در حوزه صادرات ارائه داده است. بر اساس آخرین رتبه‌بندی بانک جهانی، ایران رتبه ۱۶۶ جهان از نظر سهولت فضای کسب‌وکار در حوزه صادرات را دارد که این آمار اصلاً مناسب وضعیت اقتصادی کشور نیست؛ چرا که این رتبه به خوبی نشان‌دهنده وضعیت نامناسب صادرات در کشور است.

در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی رشد فضای کسب‌وکار مورد مطالبه رهبر معظم انقلاب بوده و در ابلاغ این سیاست‌ها بر تمرکز فعالیت‌ها در این حوزه تأکید فراوان شده است. در بند ۱۰ این سیاست‌ها آمده است: «حمایت همه‌جانبه و هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش‌افزوده و با خالص ارزآوری مثبت از طریق ۱ـ تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم؛ ۲ـ گسترش خدمات تجارت خارجی و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز؛ ۳ـ تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات؛ ۴ـ برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها، به ویژه با کشورهای منطقه؛ ۵ـ استفاده از سازوکار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز؛ ۶ـ ایجاد ثبات رویه و مقررات درباره صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

اگر تأکید سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در زمینه بهبود فضای کسب‌وکار را هم نداشته باشیم که داریم و مورد مطالبه هم هست، قرار بر این بود که پس از توافق با کشورهای گروه ۱+۵ وضعیت اقتصادی کشور از جمله در حوزه واردات و صادرات رونق پیدا کند و موانع موجود در این زمینه بر طرف شود. این در حالی است که با گذشت سه سال از توافق برجام کشورمان رتبه ۱۶۶ را در بین کشورها کسب کرده که مناسب کشور و اقتصاد ملی ایران نیست.

درباره دلایل افت رتبه ایران در فضای کسب‌وکار بر اساس آخرین رتبه‌بندی بانک جهانی، مهم‌ترین عامل را می‌توان در اولویت نبودن این موضوع در بین مسئولان و دست‌اندرکاران دانست؛ زیرا افزون بر ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، در سنوات گذشته قانون بهبود فضای کسب‌وکار به تصویب مجلس رسیده و مسیر دستیابی به آن مشخص شده است. حال این دولت و مسئولان امر هستند که با عزم و اراده قوی باید در جهت تحقق و اجرایی شدن آن گام بردارند. وقتی اقدام قابل توجهی در این زمینه مشاهده نمی‌شود، باید مهم‌ترین عامل را در این موضوع جست‌وجو کرد که مسئولان این مسئله را باور ندارند. تأکید سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی بر این موضوع سبب شده است دولتمردان بیش از گذشته در تحقق آن تعلل کنند و مانند دیگر بندهای این سیاست‌ها که همچنان بر روی زمین مانده، در زمینه بهبود فضای کسب‌وکار نیز شاهد پسرفت و عقب‌گرد باشیم.

پایش

وقتی اصلاح‌طلبان خود را به ندانستن می‌زنند

□ **سید فخرالدین موسوی/** این روزها در فضای رسانه‌ای هر جریانی ساز خودش را می‌زند؛ درست در روزهایی که نماینده آمریکا در سازمان ملل نمایش مسخره‌ای با ایستادن کنار پوکه یک موشک که مدعی است بجا مانده از حمله موشکی یمن به عربستان است و البته ساخت ایران اجرا کرد، رسانه‌هایی چون «وطن امروز» با تیتر یک « نمایش لاشه‌ای» در این باره می‌نویسند؛ «نمایش عجیب سفیر آمریکا در سازمان ملل آن‌قدر بدون سند و مدرک بود که حتی برخی مقامات کاخ سفید که ترجیح داده‌اند نام آنها افشا نشود، به رسانه‌های آمریکایی گفته‌اند؛ ادعاهای «نیکی هیلی» درباره ایرانی بودن موشک‌های شلیک شده از یمن به سمت ریاض را قبول ندارند. روزنامه «نیویورک‌تایمز» در گزارشی به نقل از مقامات وزارت دفاع آمریکا ادعاهای نیکی هیلی، نماینده آمریکا در سازمان ملل متحد علیه ایران را رد کرد» و کیهان نیز با نشاندن تیتر «خوش رقصی نیکی هیلی برای شیوخ جنایتکار عربستان و امارات» بر صفحه اول خود، می‌نویسد؛ «اظهارات مضحک نیکی هیلی یادآور اجرای کمدی نتانیاهو در مجمع عمومی سازمان ملل بود که نشان می‌دهد دشمنان ما جز اجرای نمایش‌های پر از تناقض و دروغ‌سازی، دیگر راهی برای‌شان باقی نمانده است.»

اما روزنامه‌های پر تعداد اصلاح‌طلب به سادگی از کنار این نمایش خنده‌دار عبور می‌کنند! همان‌گونه که از اظهارات اخیر فدریکا موگرینی؛ مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که گفته بود؛ «امروز رازی را درباره درخواست ایران در برجام افشا می‌کنم. در بخش مقدمه (PREAMBLE) توافق هسته‌ای ایران «نیم‌جمله‌ای» با این مضمون وجود دارد که خواستار قرار دادن برجام به عنوان زیربنایی برای گفت‌وگو درباره مسائل دیگر است. این جمله به درخواست ایران در بخش مقدمه برجام گنجانده شده است، دولت ایران برجام را برای مناقشات داخلی می‌خواست.» بدون کمترین واکنش یا توضیحی عبور کردند.

روزنامه‌های این جریان مانند بهار، آرمان ملی، اعتماد، آفتاب یزد و... در اختلاف اصلاح‌طلبان و روحانی که گویا هر روز در حال عمیق‌تر شدن و موجی از ابراز پشیمانی از سوی چهره‌های هنری و ورزشی نزدیک به این جریان از رأی به حسن روحانی در انتخابات اخیر نیز به راه افتاده است، تلاش کردند بر این فاصله و جراحت با تیترهایی چون؛ «پشیمانی نه؛ نقد آری» یا «با توجه به انتقادات از دولت، روحانی باید چه کند؟ کمک کنید تا کمک‌تان کنیم»، «عبور از روحانی خطاست» و «نقد روحانی علامت روشنفکری نشود» مرهمی بگذارند؛ تا آنجا که صادق زیبا کلام که پیشتر به شدت از روحانی انتقاد کرده بود و در حالی روزنامه «آرمان» در مطلبی به اسحاق جهانگیری توصیه کرده است پیشتر از آنکه در گرداب مشکلات این دولت غرق شود، باید از دولت جدا شود، در سرمقاله اعتماد می‌نویسد: «من برخلاف عده‌ای از اصلاح‌طلبان معتقدم ما باید به حمایت از او ادامه دهیم. همچنین آقای جهانگیری باید در دولت بماند. اگرچه جدا شدن آقای جهانگیری از دولت به نفع او خواهد بود و شانسش در انتخابات ۱۴۰۰ از بین نخواهد رفت؛ اما شکست آقای روحانی میخی بر تابوت دولت خواهد کوبید. اگر آقای جهانگیری جدا شود، احتمال عدم موفقیت دولت تبدیل به یقین خواهد شد و حرکت دولت به سمت دره قطعی خواهد بود. نباید بر اساس خدشه‌دار شدن اعتبار اصلاح‌طلبان سیاستی را انتخاب کرد. شکست آقای روحانی فقط شکست او نخواهد بود، بلکه این مسئله به زیان منافع ملی کشور خواهد بود و کشور در نتیجه شکست آقای روحانی متضرر می‌شود.»

عده‌ای دیگر از رسانه‌های اصلاح‌طلب؛ رسانه‌هایی که پیشتر مذاکره با آمریکا و غرب بر سر مسئله موشکی و... را تجویز می‌کردند و بر این باور هستند که می‌توان برجام را در موارد دیگر تکرار کرد و نیز ترجیح‌شان این بود که به مسئله حاشیه بی‌اهمیت جنجال‌های محمود احمدی‌نژاد بپردازند؛ چنانچه شرق؛ تیتر «احمدی‌نژاد به شمخانی چه گفت» را بر صفحه اول خود قرار داد یا روزنامه «آرمان امروز» عنوان «احمدی‌نژاد همچنان بدون محاکمه» را برای صفحه اول خود انتخاب کرد و نوشت: «این روزها محمود احمدی‌نژاد سوژه بحث محافل مسئولان، سیاسی و غیر سیاسیون است. این روزها پرونده‌های بسیاری درباره عملکرد او و یارانش به روی میز می‌آید که شاید خودش هم تصور آن را نداشت. احمدی‌نژاد شاید هرگز فکر نمی‌کرد معاون اول، مشاور و برخی یاران او در زندان باشند و بیشتر از آن هم احتمال نمی‌داد برای خودش، یار شفیقش، یعنی حمیدرضا بقایی و علی‌اکبر جوانفکر و... هم پرونده‌های قضایی به روی میز بیاید.»

نکته‌گرام

عکس خبر

نمایش مضحک نیکی هیلی با رونمایی از لاشه‌های موشک!

به مناسبت سالگرد شهادت آزاده شهید شهسواری

تصاویر پشت یک خودرو در دوحه قطر

پیکر شهید مدافع حرم مهدی ایمانی در میان خدام حرم حضرت معصومه(س)

تظاهرات مردم ژاپن علیه تصمیم آمریکا درباره قدس

بقایای بمب خوشه‌ای آمریکا در اطراف شهر صنعا

وقتی اسرائیل از صحنه روزگار محو می‌شود

هویج‌های آمریکایی در تهران ۹۰ هزار تومان و در نیویورک سه بسته ۲ دلار!

کلید واژه

بودجه

بودجه (Budget) واژه‌ای فرانسوی است که به صورت عمومی به فهرستی از تمامی درآمدها و هزینه‌ها گفته می‌شود. هدف بودجه به طور ویژه شامل دو بخش می‌گردد؛ ۱ـ پیش‌بینی درآمدها و مخارج ۲ـ مقایسه عملکرد واقعی و پیش‌بینی شده در بودجه در آینده.

انواع بودجه

بودجه کل کشور: برنامه مالی دولت است که برای یک‌سال مالی تهیه شده و حاوی پیش‌بینی درآمدها و دیگر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای انجام عملیاتی است که به نیل سیاست‌ها و هدف‌های قانونی منجر می‌شود و از سه قسمت به شرح زیر تشکیل شده است:

۱ـ بودجه عمومی دولت شامل؛

الف) پیش‌بینی دریافت‌ها و منابع تأمین اعتبار که مستقیم و غیرمستقیم در سال مالی قانون بودجه به وسیله دستگاه‌ها از طریق حساب‌های خزانه‌داری کل گرفته می‌شود.

ب) پیش‌بینی پرداخت‌هایی که از محل درآمد عمومی یا اختصاصی برای اعتبارات جاری و عمرانی و اختصاصی دستگاه‌های اجرایی، می‌تواند در سال مربوط انجام دهد.

۲ـ بودجه شرکت‌های دولتی و بانک‌ها؛

۳ـ بودجه مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت.

در انواع بودجه عمومی به دو نوع بودجه اشاره می‌شود:

بودجه جاری (current budget): بخشی از بودجه مصوب دولت برای مدت یک‌سال است که مربوط به وظایف و مخارج جاری دولت می‌شود. به طور عمده این مخارج شامل هزینه‌های مصرفی چون پرداخت حقوق یا دستمزد، اجاره، کالاهای مصرفی و... می‌شود. بودجه جاری بیشتر تورم‌زایی در اقتصاد دارد و به هر حال باید نسبت مناسبی بین مخارج جاری و هزینه‌های سرمایه‌ای دولت برقرار باشد.

بودجه عمرانی: منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنج‌ساله به صورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک برای اجرای طرح‌های عمرانی (اعتبارات عمرانی ثابت) و همچنین توسعه هزینه‌های جاری مربوط به برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی دولت (اعتبارات عمرانی غیرثابت) پیش‌بینی می‌شود.

پژواک

امپریالیسم سایبر ـ ۲

□ **مهدی فرهادی/** در این نوع از امپریالیسم همه آنچه در نظام‌های امپریالیستی سابق رخ داده است، با هزینه کمتر، دامنه بیشتر و اثرگذارتر قابل لمس است. این امپریالیسم چون در فضای مجازی یا سایبری و حتی در شبکه‌های اجتماعی قابل وقوع است، به نام استعمار مجازی، امپریالیسم مجازی یا سایبر تعریف می‌شود.

در امپراتوری سایبر، آمریکا نقش خود در این عرصه را یک حق جهانی در دریای امپراتوری می‌داند و به هر گونه‌ای که می‌خواهد قواعد و قوانین اینترنت و فضای مجازی را با منافع خود هماهنگ می‌کند. این امپراتوری مرز مشخصی ندارد و مشروطیت‌خواهی آمریکا نقش مسلط در آن را دارد و هر لحظه در حال نوشدگی و فراگیری آن در میان انسان‌ها و جوامع است. این بخش از امپراتوری زمان و مکان نمی‌شناسد و مرکزیت ندارد، خصوصیتی دارد که همه دولت‌ها برای او کار می‌کنند، ادمین(Admin) اصلی اوست؛ هرچند سایرین برای خود ساب‌دامین‌های (Sub-domains)را تعریف کرده‌اند؛ اما شاهرگ و مرکزیت نامعلوم در دست آمریکاست که اگر روزی بخواهد اینترنت را خاموش کند، توانایی آن را دارد.

اگرچه در امپریالیسم سابق همه کشورهای مستعمره به دنبال پایان دادن به آن بودند؛ اما در این نوع از امپریالیسم کسی به فکر پایان دادن به آن نیست؛ چون همه احساس منفعت، احساس قدرت و احساس مالکیت دارند. در این نوع از امپریالیسم شاهد منطقه‌زدایی، محلی‌زدایی و حتی شخصیت‌زدایی در افراد و کشورها هستیم؛ اما آنچه اهمیت دارد، این است که همه در ذیل بازار مشترک امپریالیسم عنکبوتی آمریکا نیمه‌جان شده‌اند.

۸ میلیون یمنی در یک قدمی قحطی

هماهنگ‌کننده امور بشردوستانه سازمان ملل گفت: ادامه محاصره بنادر یمن عرضه مواد غذایی و دارویی را محدود کرده و شمار مردم آسیب‌پذیر را به شدت افزایش داده است. یک مقام ارشد سازمان ملل اعلام کرد طرف‌های درگیر در یمن باید اجازه دهند ۴/۸ میلیون یمنی که «یک قدم با قحطی فاصله دارند» به کمک‌های بیشتری دسترسی داشته باشند. ائتلاف سعودی از ماه گذشته بنادر یمن را مسدود کرده و از واردات کمک‌های بشردوستانه به یمن جلوگیری می‌کند؛ اقدامی که زمینه‌ساز نسل‌کشی و شیوع بیماری‌های واگیرداری چون وبا شده است.

پنجره

عراق پساداعش

□ قاسم غفوری/ عراق ۲۰ آذرماه سال ۱۳۹۶ روزی ماندگار را در تاریخ خود ثبت کرد؛ روزی که در آن ارتش و نیروهای مردمی در کنار ملت جشن بزرگ پیروزی بر داعش را برگزار کردند. داعشی که زمینه‌های ایجاد آن از سال ۲۰۰۳، یعنی از زمان حضور نیروهای آمریکایی در این کشور شدت گرفت و در سال ۲۰۱۱ نیز در حالی آمریکا با توافقنامه بغداد- واشنگتن خروج نیروهایش را اجرا کرد که با طرح ورود شورای بیداری تأسیس شده به دستور ژنرال پترائوس، فرمانده وقت آمریکا در منطقه پروژه‌ای را اجرا کرد که در سال ۲۰۱۴ پیامدهایش آشکار شد. زمانی که داعش از سوریه وارد عراق شد با خیانت همین جریان‌های بعثی، موصل را اشغال و سپس به سمت دیگر مناطق حرکت کرد. اشغالگری‌ای که با جنایات بسیار همراه بود و اگر فتوای مرجع دینی مبنی بر تشکیل بسیج مردمی نبود، اکنون عراق کاملاً تحت سلطه تروریست‌ها بود.

ملت عراق در حالی جشن پیروزی بر داعش را برگزار کرد که یک سؤال مطرح است و آن اینکه اولویت‌های عراق برای پساداعش چیست و چگونه می‌تواند از تکرار آن دوره‌های سیاه وحشت‌انگیز جلوگیری کند؟

آنچه مسلم است اینکه، اولویت اصلی عراق بر روند بازسازی ویرانه‌های برجای مانده از جنایات تروریست‌ها قرار خواهد گرفت؛ یعنی رویکرد اقتصادی، اولویتی است که عراق با آن مواجه خواهد بود. در این میان چند نکته اساسی مطرح است که هم در روند بازسازی تأثیرگذار است و هم امنیت و ثبات پایدار عراق را به همراه دارد که محور آن را شناسایی ریشه‌های ایجاد و گسترش تروریسم در عراق تشکیل می‌دهد. نکته مهم آن است که هر چند حاکمیت داعش در عراق نابود شده؛ اما ریشه‌های فکری و فرهنگی آن همچنان باقی است و این تهدیدی بزرگ برای امنیت و آینده عراق و منطقه است. انجام طرح‌های فرهنگی برای شناساندن ماهیت تروریسم و ریشه‌ها و حامیان آن، اصلی مهم است که با کارکردهای فرهنگی از جمله در قالب تدوین نظام آموزشی بر اساس ارزش‌های اسلامی و ملی و مقابله با طرح‌های فرهنگی که در سال‌های اخیر آمریکا و انگلیس در لوای ایجاد نظام آموزشی مدرن اجرا کرده‌اند، نقشی مهم در این عرصه دارد.

نکته دیگر آنکه تحولات سال‌های اخیر عراق نشان داده از محورهای چالش‌های امنیتی وجود جریان‌های بعثی و وابسته به تفکرات ضدعراقی در ارتش است که به دلیل چالش‌های سیاسی و اقتصادی نه دولت مالکی و نه حیدر العبادی، نخست‌وزیران عراق نتوانسته‌اند طرح پاک‌سازی ارتش از آنها را اجرایی کنند. اکنون زمان آن است که با بهره‌گیری از نیروهای مردمی که تجربه و کارنامه موفق مبارزه با داعش را دارند، این مهم اجرایی شود.

حلقه تکمیلی این روند آماده شدن عراق برای برگزاری انتخابات پارلمانی است. روند سیاسی عراق نشان می‌دهد که بلوغ سیاسی در جامعه عراق به شدت افزایش یافته؛ اما همچنان برخی جریان‌های قبیله‌ای و ترویج تفکرات تفرقه‌افکنانه دینی و قومی چالش‌های سیاسی برای عراق ایجاد کرده است. تشکیل پارلمانی یکپارچه که بتواند زمینه‌ساز تشکیل دولتی مقتدر و فراگیر شود، امری مهم برای عراق پساداعش خواهد بود. نکته نهایی آنکه بحران‌های سال‌های اخیر عراق این تجربه بزرگ را داشت که آمریکا و شرکای اروپایی و منطقه‌ای آن هرگز به دنبال حمایت و کمک به عراق نبوده‌اند، چنانکه خود زمینه‌ساز ایجاد داعش و سال‌ها جنایت و کشتار در عراق شده‌اند، حال آنکه عراق با رویکرد به جبهه مقاومت منطقه توانست بر این توطئه‌ها پیروز شود. مقابله با دخالت‌های آینده آمریکا و متحدانش در لوای نام بازسازی عراق و توجه به استمرار همگرایی با مقاومت، مؤلفه‌ای مهم برای عراق پساداعش خواهد بود که هم تحقق‌بخش بازسازی این کشور است و هم امنیت و ثبات درونی و البته جایگاه ویژه منطقه‌ای و جهانی را برای عراق رقم خواهد زد.

فراسو

جهان یک‌سال را با ترامپ گذراند!

□رضا اشرفی / پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۱۶ بسیاری را شگفت‌زده کرد. تیم هیلاری کلینتون به همراه هواداران، خود را آماده کرده بودند تا در پایان رأی‌گیری و اعلام نتیجه انتخابات جشن شادی برپا کنند؛ اما این اتفاق نیفتاد و آنچه اعلام شد، این بود که جهان باید چند سالی را با دونالد ترامپ سر کند. رئیس‌جمهوری که هنوز بسیاری معتقدند با مشکلات جدی شخصیتی مواجه است و بسیاری از تصمیماتش غیرمتعارف و حتی دور از شأن فضای سیاسی- اجتماعی آمریکا و حتی جهان است.

این در حالی است که دونالد ترامپ از سوی مردم آمریکا انتخاب شده و نماینده آمریکا به شمار می‌اید و هر آنچه که انجام می‌دهد نماد و نشانی از تفکر و متن اجتماعی مردم آمریکا است. با توجه به اینکه وی یکی از ثروتمندان آمریکا است و پیش از این نشان داده که راه و رسم اقتصاد را می‌داند، برخی چشم انتظار این بوده‌اند که وی بتواند به لحاظ اقتصادی آمریکا را تغییر دهد. به ویژه که آمریکا و به طور کل نظام سرمایه‌داری از سال ۲۰۰۸ با بحران مالی و مشکلات جدی اقتصادی مواجه بوده است.

دونالد ترامپ برای این کار بهترین راه را در اختلاف‌افکنی بین‌المللی دیده است تا از طریق برافروختن جنگ‌ها یا دست‌کم ایجاد دشمنی‌ها و بحران‌سازی منطقه‌ای در حوزه‌های مختلف، دست به فروش اسلحه بزند. آمارها هم نشان می‌دهد که میزان فروش اسلحه آمریکا در طول یک‌سال گذشته با افزایش همراه بوده است و طیفی که در این کشور مشغول ساخت اسلحه هستند از بزرگ‌ترین طرفداران فعلی وی به حساب می‌آیند. ترامپ «از ۲۰ ژانویه تا نوامبر سال ۲۰۱۷ اقدام به فروش حدوداً ۵۰ میلیارد دلار تسلیحات نظامی به دیگر کشورهای جهان کرده که میزان آن در سال ۲۰۱۶ حدود ۳۳ میلیارد دلار بود.»

البته برخی از آمارهای دیگر نشان می‌دهد که اقتصاد آمریکا با رشد نسبی همراه بوده است؛ اما مسئله اساسی این است که تصمیمات و رویکردهای سیاسی ترامپ در حوزه بین‌الملل با مشکلات جدی همراه بوده و به میزان شدت افول هژمونی این کشور افزوده است، به گونه‌ای که بسیاری از کشورهای جهان، حتی در مواردی در اروپا، سعی دارند خود را از آمریکا جدا کرده و اعلام کنند که در سیاست‌های جهانی با آن همراه نیستند.

البته این بی‌اعتباری سیاسی از ابتدا در داخل شکل گرفت، به طوری که بسیاری از سیاستمداران به دلیل شخصیت ترامپ از پذیرش پست‌های سیاسی امتناع کردند و برخی نیز که پذیرفته بودند به مرور استعفا دادند، به گونه‌ای که هنوز برخی از پست‌های سیاسی این کشور خالی است! مسائل مختلفی به این موضوع دامن زده است که یکی از مهم‌ترین

برخی بر این عقیده‌اند که ترامپ شکست خورده در داخل و خارج برای آنکه در کارنامه خود برگ برنده‌ای داشته باشد، اقدام به اعلام پایتختی قدس کرده، هر چند که نوع واکنش‌های جهانی به این تصمیم، عملاً تحقق این هدف را در ابهام قرار داده است

آنها اتهامات جنسی و آزار زنان است که به وی نسبت داده می‌شود.

از سوی دیگر رویکردهای خرد و کلان ترامپ در عرصه بین‌المللی به میزان بی‌اعتباری آمریکا افزوده است، در حالی که دولت ترامپ سعی دارد به شیوه‌های مختلف از افزایش قدرت چین بکاهد، از ابتدا به بحران‌سازی در حوزه آسیا- پاسیفیک پرداخته است. در این زمینه، حتی گمانه رویارویی هسته‌ای با کره شمالی شکل گرفت که البته امری محال است. با این وجود دولت آمریکا سعی دارد با زنده نگه داشتن این بحران بهره‌های لازم را هم از متحدان آمریکا و هم مخالفان آن در حوزه شرق آسیا ببرد. این بحران وقتی به سیاست‌های روسیه گره می‌خورد از پیچیدگی بیشتری برخوردار می‌شود. اگر چه برخی معتقد بودند که ترامپ آمریکا را به روسیه نزدیک می‌کند؛ اما به دلایل مختلف از جمله دشمنی ذاتی این دو، چنین پیش‌بینی به وقوع نپیوسته است و حتی ترامپ به تحریم علیه مسکو اقدام کرده است. سیاستی که نمی‌تواند خارج از رویکردهای آمریکا در شرق اروپا، غرب آسیا و جنوب آمریکا باشد.

در حالی که حوزه غرب آسیا و شمال آفریقا به همراه برخی دیگر از مناطق جهان به بحث اسلام و اسلام‌هراسی گره خورده است. این موضوع بیش از هر منطقه در حوزه غرب آسیا، به ویژه در بحران‌های چند سال اخیر از جمله سوریه گره خورده است. برخی از تحلیلگران بر این عقیده هستند که آمریکا برای منطقه خاورمیانه برنامه‌ای مشخص ندارد؛ اما نگاهی به عملکرد ترامپ در خاورمیانه نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۷ میزان دخالت واشنگتن در این منطقه افزایش پیدا کرده است و این دولت در آینده برای کردهای منطقه، برنامه بحران‌ساز دارد.

البته مهم‌ترین تغییری که نسبت به دولت اوباما در این حوزه دیده می‌شود به رژیم صهیونیستی مربوط است. ترامپ آمریکا را به شدت به سیاست‌های این رژیم متصل کرده و با اتحاد پیدا و پنهان این رژیم با عربستان سعودی در حال پیاده‌سازی سیاست‌های ضد اسلامی- مقاومتی است. در همین راستا سیاست دو دهه‌ای انتقال سفارت به بیت‌المقدس را تأیید کرده است تا اسلام را بیش از گذشته تحت فشار قرار دهد. تهدیدی که با اتحاد مسلمانان، تظاهرات، مخالفت‌ها و انتفاضه علیه این تصمیم می‌تواند به فرصتی برای دنیای اسلام تبدیل شود. در این میان برخی بر این عقیده‌اند که ترامپ شکست خورده در داخل و خارج برای آنکه در کارنامه خود برگ برنده‌ای داشته باشد، اقدام به اعلام پایتختی قدس کرده، هر چند که نوع واکنش‌های جهانی به این تصمیم، عملاً تحقق این هدف را در ابهام قرار داده است.

رخنه

هژمونی آمریکا بر جهان اسلام ـ۴۶

نفوذ آمریکا در جنوب شرق آسیا

□ عبدالله عبادی/ پیش از سال ۱۹۶۰ ایالات متحده آمریکا منافع کمی در فدراسیون مالزی داشت. هدف اصلی در این دوره، تشویق کشورهای جنوب شرقی آسیا به دوستی و همکاری و اتحاد با یکدیگر در مقابل توسعه و نفوذ کمونیسم در منطقه بود، از آنجا که دولت مالزی از لحاظ دفاعی و سیاسی نیز تحت نفوذ انگلستان بود، آمریکا نگرانی چندانی نسبت به آن نداشت. در سال‌های ۶۲ ـ ۱۹۶۱ فروش بسیار و ارزان قلع و کائوچو از سوی دولت مالزی به آمریکا اسباب نارضایتی سرمایه‌داران مالزیایی را فراهم آورد. مالزیایی‌ها این اقدام را به ضرر اقتصاد کشور می‌دانستند؛ ولی کم‌کم با آمدن گروه صلح به مالزی و بعد از انعقاد موافقت‌نامه فرهنگی، تربیتی فولبرایت (۱۹۶۳) اوضاع و احوال تغییر کرد و کم‌کم دولت سعی نمود اذهان عمومی را نسبت به آمریکایی‌ها خوش‌بین کند.

ایالات متحده آمریکا نیز از تشکیل فدراسیون مالزی که با مخالفت اندونزی و فیلیپین روبه‌رو شده بود، حمایت کرد آن را فوراً به رسمیت شناخت. علت حمایت آمریکا و دیگر کشورهای غربی از فدراسیون مالزی این بود که آنها ترجیح می‌دادند از مالزی متمایل به غرب حمایت کنند تا اندونزی که با رهبری «سوکارنو» هیچ تمایلی به غرب نداشت. ایالات متحده آمریکا در اختلافات مالزی و اندونزی سعی کرد که میانجی‌گیری کند؛ ولی هنگامی که این کار مؤثر نیفتاد ابتدا کمک‌های نظامی و سپس در مارس سال ۱۹۶۴ کمک‌های اقتصادی و فنی خود را به جاکارتا متوقف ساخت. بالاخره در اوایل سال ۱۹۶۴ ایالات متحده، دولت‌های مالزی و اندونزی و فیلیپین را به مذاکره ترغیب کرد؛ ولی از آنجا که اختلافات دول فوق ظاهراً در آن تاریخ غیر قابل حل‌وفصل بود، مذاکرات انجام نشد.

در جولای سال ۱۹۶۴ همزمان با تیرگی روابط مالزی و اندونزی نخست‌وزیر مالزی «تنکو عبدالرحمن» از واشنگتن دیدن نمود و اعلام کرد که ایالات متحده با دادن تعلیمات نظامی به ارتش مالزی موافقت کرده و همچنین مالزی در صورت نیاز از آمریکا درخواست کمک نظامی خواهد کرد. چهار ماه بعد از این تاریخ یک هیئت نظامی آمریکایی راهی مالزی شده و در نیمه دوم سال ۱۹۶۰ که مصادف با اعلام انگلستان مبنی بر کاهش تعهدات دفاعی و اقتصادی خود در ماوراء بحار بود، مالزی خواستار روابط نزدیک‌تر با دولت آمریکا شد و از آن دولت درخواست کرد که برای اجرای برنامه اول اقتصادی مالزی (۱۹۷۰ ـ ۱۹۶۶) کمک مالی در اختیار او قرار دهد. دولت مالزی درگیری آمریکا را در ویتنام مورد حمایت قرار داد و به این وسیله تمایل سیاست خارجی خود را به آن دولت نشان داد، این تمایل با عقب‌نشینی نیروهای استعماری انگلیس از مالزی و سنگاپور (از ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۱) افزایش یافت. دولت مالزی که نگران اوضاع منطقه و رخنه کمونیسم به کشور خود بود، هرچه بیشتر به آمریکا متکی شد؛ ولی مالزی در این تمایل محدودیتی قائل شد و برخلاف کشورهایی مانند تایلند از پیوستن به بلوک‌های نظامی سر باز زد. از لحاظ اقتصادی نیز ایالات متحده آمریکا نقش مهمی در روابط خارجی مالزی بازی می‌کند. روابط تجاری طرفین به طور دائم در حال افزایش است، به طوری که میزان تجارت از ۲۰۷ میلیون دلار آمریکا در سال ۱۹۶۶ به بیش از یک میلیارد دلار در سال ۱۹۷۴ رسیده و سرمایه‌گذاری خصوصی اتباع آمریکا نیز افزایش یافته است. آمریکا در سال ۱۹۸۰ سومین و در سال ۱۹۸۶ دومین شریک تجاری مالزی بوده است.

در سال ۱۹۸۷ نوزده درصد واردات مالزی از آمریکا بوده است. از سال‌های ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۶ صادرات آمریکا به مالزی سالیانه بین ۱/۵ تا ۱/۸ میلیارد دلار (آمریکا) بوده و در عین حال صادرات مالزی به آمریکا بین ۲ تا ۲/۸ میلیارد دلار بوده است.

سرمایه‌گذاری آمریکا در مالزی در حال حاضر در دو بخش عمده نفت و الکترونیک است. میزان سرمایه‌گذاری‌های آمریکا در شرکت‌های مشترک با مالزی تا ۳/۳ میلیارد دلار بیشتر می‌شود که این شرکت‌ها یا کارخانه‌ها حدود ۶۴ هزار مالزیایی را در استخدام خود دارند.

در سال‌های اخیر روابط سیاسی و اقتصادی دو کشور در عین حال که از رشدی فزاینده برخوردار بوده است مشکلاتی را نیز به ویژه در مسائل اقتصادی به دنبال داشته است. برای نمونه در چند سال گذشته تبلیغات گسترده و شدیدی در آمریکا از سوی تولیدکنندگان سویا علیه روغن نخل به راه افتاده است که این امر صادرات روغن نخل مالزی به آمریکا را بسیار کاهش داده است و دولت مالزی را از تأثیر این تبلیغات بر صادرات روغن نخل خود نگران کرده است؛ تا جایی که تلاش فراوانی از سوی مالزی به‌منظور مقابله با این تبلیغات صورت گرفته است.

از سوی دیگر سیاست‌های حمایتی آمریکا موانع بسیاری را بر سر صادرات مالزی و دیگر کشورهای «آسه‌آن» به آمریکا به وجود آورده که این موضوع نیز کدروت‌هایی را در روابط دوجانبه مالزی و آمریکا سبب شده است. از نظر واشنگتن، مالزی به‌عنوان بخشی از آسه‌آن به دلایل اقتصادی و همچنین قرار گرفتن در یک نقطه راهبردی که راه دریایی آن، شرق و غرب را به یکدیگر متصل می‌کند، حائز اهمیت فراوان است. آمریکا همچنین تلاش داشته خود را حامی کشورهای جنوب شرق آسیا در برابر خطر کمونیسم قلمداد کند، که این موضوع از شاخصه‌های مهم در روابط مالزی- آمریکا بوده است. از سال ۱۹۸۱ تاکنون آمریکا قدرت هوایی و دریایی خود را در منطقه آسیا- پاسیفیک تقویت کرده است. در سال ۱۹۸۵ در جریان اجلاس وزرای خارجه آسه‌آن شولتز، وزیر خارجه اسبق آمریکا گفت؛ ما می‌خواهیم همه دوستان‌مان بدانند که آمریکا نسبت به آسیا تعهد دارد.

در کنار روابط سیاسی و اقتصادی، روابط فرهنگی مالزی و آمریکا نیز به ویژه در زمینه مسائل آموزشی توجه برانگیز است. شمار دانشجویان مالزیایی در آمریکا از ۴ هزار نفر در سال ۱۹۸۱ به ۲۴ هزار نفر در سال ۱۹۸۶ افزایش یافته است. ۱۴ هزار نفر بورسیه دولت مالزی) دانشجویان مالزی در آمریکا از نظر عده در مقایسه با دیگر کشورها بعد از تایوان در مقام دوم جای دارند. هزینه دانشجویان مالزی در آمریکا سالیانه ۱۲۶ میلیون دلار است. به هر حال صرف‌نظر از برخی مشکلات اقتصادی یا سیاسی، روابط دو کشور همچنان به روند صعودی خود ادامه می‌دهد.

کندوکاو

ایرادات برجام باید رفع شود

خبرگزاری مهر: وزیر خارجه آمریکا با بیان اینکه این کشور «فعلاً» در توافق هسته‌ای با ایران حضور دارد، گفت: «این توافق ایراداتی دارد که باید برطرف شوند.» تیلرسون که در نشستی غیر رسانه‌ای در جمع کارکنان وزارت خارجه آمریکا صحبت می‌کرد، گفت: «واشنگتن در حال رایزنی با متحدان خود برای «اجرای کامل» توافق هسته‌ای با ایران است.» وزیر خارجه آمریکا با بیان اینکه توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ میان ایران و گروه ۱+۵، ایرادات و نواقصی دارد، گفت: «این ایرادات باید برطرف شوند.» وی افزود: «فعلاً ما در توافق [هسته‌ای] حضور داریم. کنگره در حال بررسی این توافق است تا مشخص کند آیا چیزی هست که از ما بخواهد ما آن را انجام دهیم یا نه.»

احتمال خروج کامل آمریکا از برجام

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان: مشاوران کنگره اعلام کرده‌اند؛ قانون‌گذاران آمریکایی همچنان برای ارائه پیشنهاد جدید پیش از اتخاذ تصمیم ترامپ درباره توافق هسته‌ای ایران فرصت دارند. با این حال، مشاوران کاخ سفید اعلام کرده‌اند؛ رئیس‌جمهور آمریکا از پیشرفت نداشتن بحث درباره توافق هسته‌ای ایران در کنگره رضایت ندارد. دونالد ترامپ پیشتر اعلام کرده بود دیگر نمی‌تواند توافق هسته‌ای ایران را در جهت منافع آمریکا معرفی کند.

کنگره تصمیم‌گیرنده بازگرداندن تحریم‌ها

یک مقام ارشد دولت آمریکا درباره اقدام احتمالی «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور آمریکا در قبال توافق هسته‌ای برجام گفته است؛ وی قصد دارد موضوع بازگرداندن تحریم‌ها علیه ایران را به کنگره محول کند و درخواستی برای اعمال مجدد این اقدامات تنبیهی ندارد. منابع آگاه در کاخ سفید و کنگره گفته‌اند با پایان یافتن ضرب‌الاجل ۶۰ روزه کنگره برای تصمیم‌گیری درباره توافق هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ (برجام)، قانونگذاران آمریکایی قصد دارند تصمیم‌گیری درباره سرنوشت آن را به کاخ سفید محول کنند.

طرح جلوگیری از فروش سلاح به ایران

خبرگزاری تسنیم: یک طرح قانونی که به تازگی در مجلس نمایندگان آمریکا ارائه شده، خواستار به‌کارگیری تدابیری برای جلوگیری از فروش تسلیحات به ایران، بدون مجوز شورای امنیت سازمان ملل متحد شده است. پیش‌نویس این طرح که آن را «چارلی کریست» و «گاس بیلیراکیس»، دو نماینده کنگره آمریکا تهیه کرده‌اند، برای بررسی بیشتر به کمیته امور خارجی مجلس نمایندگان آمریکا ارجاع شده است. «کریست» و «بیلیراکیس» در بخش «برداشت کنگره» ادعا کرده‌اند؛ انتقال سلاح به ایران سبب بی‌ثبات شدن منطقه غرب آسیا و اخلال در صلح منطقه خواهد شد. در این بخش همچنین عنوان شده، وزیر خارجه آمریکا باید با وارد شدن به تعاملات دیپلماتیک با دولت‌های کشورهایی که پیشنهاد فروش سلاح به ایران را مطرح می‌کنند، از فروش سلاح به ایران جلوگیری کند.

تاجر ترکیه‌ای به نقض تحریم‌های ایران متهم شد

خبرگزاری ایرنا: دادستان‌های فدرال آمریکا یک تاجر ترکیه‌ای را به خرید غیرقانونی موتور و ژنراتورهای قایق در ایالت «ویسکانسین» و ارسال آنها برای نیروی دریایی ایران متهم کرد. این مرد ۴۰ ساله که «رسیت تاوان» نام دارد، اهل استانبول است و در دادگاه منطقه‌ای «میلواکی» در ویسکانسین حاضر شد. او در ماه ژوئن با یک حکم بین‌المللی در رومانی بازداشت شد. گفتنی است، تاوان، شرکت او و یکی از مدیرانش به همدستی برای فریب دادن آمریکا و قاچاق محصولات ساخت این کشور به ایران متهم شده‌اند.

هویت

انگلیس: یک‌پنجم جمعیت در فقر

سیاست‌های تبعیض‌آمیز در حوزه اقتصادی و اجتماعی موجب شده تا در چهار سال گذشته صدها هزار نفر به جمعیت فقیر بریتانیا اضافه شده و کودکان بسیاری در سال‌های آینده به این جمعیت اضافه خواهند شد. سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی دولت انگلیس هر چند در چارچوب ریاضت اقتصادی، ادعای حمایت از همه اقشار جامعه را داشته است؛ اما در عمل این اقدامات با رفتارهای نژادپرستانه و تبعیض‌آمیز به ویژه در قبال اقلیت‌های دینی خاص و رنگین‌پوستان همراه بوده، چنانکه بنیاد «جوزف رونتری» در تحقیقات تازه خود دریافت در چهار سال گذشته جمعیت کودکان و بازنشستگان فقیر در بریتانیا به شکل فزاینده‌ای افزایش یافته و این در ۲۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده است. آخرین تحقیقات این بنیاد نشان می‌دهد یک‌سوم کودکان بریتانیایی در خانواده‌هایی زندگی می‌کنند که منابع حداقلی برای برآوردن نیازهای‌شان را ندارند.

آمریکا: افزایش بی‌خانمان‌ها

یک مطالعه جدید نشان می‌دهد هر شب بیش از نیم میلیون نفر در آمریکا، زندگی را در خیابان‌ها می‌گذرانند و این در حالی است که عده افراد بی‌خانمان در نیویورک، امسال به نسبت سال پیش به میزان چهار درصد افزایش یافته است. در ساحل غربی آمریکا نیز جمعیت افراد بی‌خانمان در سیاتل، اوکلند، پورتلند و سان‌دیه‌گو افزایش یافته است. این مطالعه نشان داد بیشتر افرادی که در معرض بی‌خانمانی قرار دارند هیچ‌گونه کمکی از دولت فدرال دریافت نمی‌کنند. شکاف درآمدی میان فقرا و ثروتمندان به گونه‌ای افزایش یافته است که دیگر طبقه متوسط به تدریج در حال ناپدید شدن است. از آنجا که درآمد افراد به اندازه بالا رفتن هزینه‌های زندگی افزایش نیافته است، افزایش اخیر بی‌خانمانی نشان‌دهنده جدی‌تر شدن این مشکل اجتماعی مرگبار است.

میانمار: نسل کشی در بین مسلمانان روهینگیا

کشتار مسلمانان میانمار چنان ابعاد گسترده‌ای یافته که حتی کمیته امور خارجی پارلمان انگلیس در گزارشی اعلام کرد: «خشونت علیه مسلمانان روهینگیا در استان راخین واقع در شمال میانمار... شاید جنایت علیه بشریت و حتی نسل‌کشی و پاکسازی قومی باشد.» این گزارش افزود: «طفره رفتن دولت انگلیس نسبت به طبقه‌بندی کردن این خشونت، به طور ناخوشایندی گیج‌کننده است. دولت انگلیس همچنین موفق به تجزیه و تحلیل حقوقی نسبت به این اقدامات خشونت‌آمیز نشده است. این مسئله به هیچ وجه برای ایفای نقش بین‌المللی انگلیس کافی نبوده است و دولت لندن باید هر چه سریعتر تحقیقات و ارزیابی خود را نسبت به اوضاع مسلمانان روهینگیا انجام دهد.»

اتحادیه اروپا: سوءاستفاده از مهاجران

سازمان عفو بین‌الملل با بیان اینکه کشورهای اتحادیه اروپا در سوءاستفاده از مهاجرانی که در لیبی بازداشت شدند همدست هستند، اتحادیه اروپا را به چشم‌پوشی از تاکتیک‌های وحشیانه گارد ساحلی لیبی و بازداشتگاه‌های خطرناک آنها متهم کرد. جان دالهویسن، مدیر سازمان عفو بین‌الملل در اروپا گفت: «دولت‌های اروپایی نه تنها کاملاً از این سوءرفتارها و سوءاستفاده‌ها اطلاع دارند، بلکه به صورت فعال از مقامات لیبی حمایت می‌کنند و در این جرایم شریک و همدست هستند. مقامات اتحادیه اروپا انتقادها از رویکرد اروپا برای محدود کردن مهاجران را رد کرده و می‌گویند پول این اتحادیه از طریق آژانس‌های سازمان ملل متحد به لیبی منتقل می‌شود.»

بودجه ۹۷ رقابتی نیست

محمدمهدی به‌کیش اقتصاددان حامی دولت درباره لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ که از سوی دولت به مجلس ارائه شده است، گفت: لایحه بودجه سال آینده زمینه‌های لازم برای ایجاد رقابت در اقتصاد ایران را به وجود نیاورده است. مهم‌ترین مسئله این است که اقتصاد ایران باید به سمت رقابتی‌تر شدن برود. منافعی که رقابتی‌تر شدن در اقتصاد خواهد داشت، هزاران خواهد بود و یکی از منافع جنبی که شاید مهم‌تر از خودش باشد مبارزه با فساد است.

نگاه

شفافیت راهکاری برای مبارزه با فساد

□ **مصطفی قربانی/** افزایش شفافیت و شیشه‌ای شدن، اقدامی اساسی برای مبارزه با فساد است. شفافیت را می‌توان به منزله اطلاعاتی دانست که نهادها منتشر می‌کنند و ارزیابی این نهادها را آسان‌تر و روشن‌تر می‌سازند. در این صورت، فساد کمتر و بهره‌وری فزون‌تر می‌شود. شفافیت در کنار مسئولیت‌پذیری و رعایت، سه جز اصلی پاسخگویی هستند و پاسخگویی نیز خود شرط رقابت و تقویت بهره‌وری و کارآمدی است. «شفافیت» به اشتراک گذاشتن فرایند و اطلاعات با ذی‌نفعان است. «مسئولیت‌پذیری» به مسئول دانستن خود نسبت به اعمال، غفلت‌ها و فرایندها اشاره دارد و بهبود مستمر در دستگاه‌ها و فرایندها را موجب می‌شود. «رعایت» هم بر موظف بودن درباره رعایت استانداردهای پذیرفته شده در مورد رویه‌ها و خط‌مشی‌ها و نیز الزامات قانونی دلالت می‌کند.

شیشه‌ای شدن نیز با شفافیت ارتباط وثیقی دارد و دلالت دارد که درجه شفافیت اقدامات به حدی باشد که هزینه‌ها و درآمدها، تحت نظارت مردم و افکار عمومی باشد. در واقع، همان‌گونه که شیشه شفاف بوده و با نگاه کردن به آن می‌توان آنچه را که در فراسوی شیشه قرار دارد به راحتی دید، دولت شیشه‌ای نیز استعاره‌ای است که بر شفافیت اقدامات هزینه‌ای و درآمدی دولت تأکید دارد و بیان‌کننده آن است که هیچ اقدامی از دولت نباید پوشیده بماند.

به عبارتی، شیشه‌ای شدن دولت و افزایش شفافیت آن، اقدامی اساسی در مبارزه با فساد است که براساس آن، مردم حق دارند بدانند در امور اقتصادی، دولت و همه نهادهایی که از بودجه عمومی تغذیه می‌کنند، چه می‌گذرد؟ امور مالی در معرض دید همگان قرار بگیرد، جامعه به شیوه‌های مختلف بر نهادهای مختلف نظارت داشته و مطبوعات بتوانند در جریان درآمدها و هزینه‌ها قرار بگیرند تا کوچک‌ترین سوءاستفاده مالی در رسانه‌ها منعکس شده و نهادهای قضایی موظف به برخورد با موارد ریز و درشت فساد اقتصادی در ارکان‌های مختلف شوند.

به عنوان یک تجربه موفق در زمینه شیشه‌ای شدن دولت‌ها، بیشتر از کشورهای حوزه اسکاندیناوی نام برده می‌شود. دانمارک یکی از کشورهای این منطقه است که از نظر شاخصه‌های شفافیت و شیشه‌ای بودن، رتبه اول جهان را دارد. در دانمارک، قانون دسترسی به فایل‌های دولتی عمومی به هر شخص در این کشور اجازه می‌دهد، اسنادی را که در یک فایل دولتی قرار گرفته است، درخواست کنند و از مقامات بخواهند که در یک دوره زمانی مشخص به درخواست آنها پاسخ دهند. اگر این احتمال باشد که یک درخواست بیش از ۱۰ روز زمان ببرد، مقامات باید برای تأخیر پیش آمده، دلیل بیاورند و زمان مورد انتظار برای پاسخ دادن را برآورد کنند.

با این همه، شیشه‌ای شدن دولت در دو سطح بررسی می‌شود؛ در سطح داخلی، گویای شفاف بودن اقدامات هزینه‌ای ـ درآمدی دولت و ضرورت پاسخگویی آن در مقابل افکار عمومی در قبال اقدامات مالی خود است که از این جهت، اقدامی بسیار پذیرفته شده و لازمه مبارزه جدی با فساد و پیشرفت است. از نظر بین‌المللی نیز شفافیت و شیشه‌ای شدن، اقدامی مؤثر است که سازمان‌هایی مانند «کارگروه ویژه اقدام مالی» یا همان (FATF) در این زمینه دارای اقتدار و مسئولیت هستند؛ اما نکته اساسی درباره شیشه‌ای شدن در بعد بین‌المللی این است که با نظارت‌هایی که این سازمان و سازمان‌های مشابه بر تراکنش‌ها و اقدامات مختلف مالی دولت‌ها اعمال می‌کنند، ریز و درشت فعالیت‌های اقتصادی یک کشور در اختیار بیگانگان قرار می‌گیرد. از این طریق، تمام نقاط قوت و ضعف اقتصاد یک کشور که خود را در معرض نظارت این نهادها قرار دهد، در اختیار دیگران قرار می‌گیرد و با آگاهی از این قوت و ضعف‌ها، دیگران به راحتی می‌توانند به آن ضربه بزنند. علاوه بر این، تعریف و معیارهایی که این سازمان‌ها برای مبارزه با پولشویی و شفافیت ارائه می‌کنند، در مواردی با تعریف و معیارهای کشورها متفاوت است و به این دلیل، پذیرش دستورکارهای بین‌المللی برای شفافیت، تهدیدی برای برخی اقدامات دولت‌های غیرهمسو محسوب می‌شود. در واقع، نکته اساسی درباره شفافیت و شیشه‌ای شدن، ضرورت پاسخگویی در مقابل افکار عمومی، مشخص شدن نحوه هزینه‌کردها و درآمدها است تا از این طریق، نقطه غیرشفاف و پنهانی وجود نداشته باشد تا رانت یا فسادی در آن انباشته شود.

پرتو

برکناری عادل الجبیر گامی در جهت پادشاهی بن‌سلمان

□ **محمدرضا بلوردی/** روند تحولات سیاسی در عربستان سعودی همچنان با سرعتی زیاد در حال انجام است و پس از گذشت حدود یک ماه از دستگیری بی‌سابقه عده‌ای از امرا، وزیران و بازرگانان سعودی به بهانه مبارزه محمدبن‌سلمان با فساد، خبرها حاکی از این است که ولی‌عهد سعودی برای اینکه آخرین موانع پیش روی خود در راه رسیدن به قدرت را بردارد، قصد دارد «عادل الجبیر» وزیر خارجه را کنار زده و برادر کوچک‌ترش خالدبن‌سلمان را جایگزین او کند.

از نگاه صاحب‌نظران تصمیم ناگهانی محمدبن‌سلمان برای انتخاب برادرش در سمت وزیر خارجه در راستای اقدامات سابق اوست؛ اقداماتی که مواردی مانند برکناری محمدبن‌نایف، ولی‌عهد سابق، بازداشت عده‌ای از امرا و وزیران مخالف به قدرت رسیدن ولی‌عهد جدید، همسویی با قدرت‌های بزرگ و در رأس آنها ایالات متحده آمریکا برای به دست آوردن نظر موافق آنها و اقدام برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی و دامن زدن به رقابت منطقه‌ای با جمهوری اسلامی ایران است و اکنون او قصد دارد با کنار زدن عادل الجبیر از وزارت خارجه بار دیگر این وزارتخانه مهم را تحت تسلط مستقیم خاندان حاکم درآورد.

در همین حال برخی کارشناسان بر این باورند که بر کناری عادل الجبیر چندان هم غیرمنتظره به حساب نمی‌آید؛ برای اینکه خالدبن‌سلمان با وجود اینکه تجربه‌ای در امور خارجی ندارد؛ اما دست راست محمدبن‌سلمان به حساب می‌آید و انتخاب او در سمت سفیر عربستان در آمریکا هم تلاشی بوده است تا محمدبن‌سلمان بتواند از طریق آن نظر مساعد ایالات متحده آمریکا برای رسیدن خود به قدرت را جلب کند.

از سوی دیگر و براساس برخی گزارش‌های منتشر شده، «سلمان‌بن‌عبدالعزیز» پادشاه عربستان، بندی در وصیت‌نامه خود گنجانده و در آن تصریح کرده است که پس از به قدرت رسیدن محمدبن‌سلمان به عنوان پادشاه، ولی‌عهدی این کشور به پسر کوچک‌ترش خالد برسد تا با محدود شدن قدرت به خاندان او، از اختلافات بین اعضای خانواده سلطنتی نیز جلوگیری شود. نشریه «آتلانتیک» با اشاره به این موضوع می‌افزاید؛ سلمان‌بن‌عبدالعزیز در تلاش است تا رقبای فرزندانش برای رسیدن به قدرت را کنار بزند و در همین راستا بود که پسرش خالد را به عنوان سفیر به آمریکا فرستاد تا پس از کسب تجربه و تقویت روابط خود با مقامات آمریکایی حمایت آنها را به دست آورد.

خالدبن‌سلمان که انتظار می‌رود پس از به قدرت رسیدن محمدبن‌سلمان به ولی‌عهدی برسد، متولد سال ۱۹۸۸ است که در سال ۲۰۰۶ از دانشکده هوایی ملک فیصل در ریاض فارغ‌التحصیل شده است و سپس برای ادامه آموزش به پایگاه کوموبوس در ایالت می‌سی‌سی‌پی آمریکا فرستاده شده است. او همچنین در دانشگاه هاروارد در زمینه امنیت ملی و بین‌الملل آموزش‌هایی دیده است و در زمینه جنگ الکترونیک پیشرفته هم در پاریس تحصیل کرده است. برای به دست آوردن مدرک کارشناسی ارشد در زمینه مطالعات امنیتی در دانشگاه جورج‌تاون تحصیلات خود را آغاز کرده است. فعالیت‌های اجرایی خالدبن‌سلمان هم علاوه بر خلبانی هواپیمای اف۱۵، مواردی مانند مشاور وزارت دفاع، مشاور سفارت عربستان در آمریکا و در نهایت سفیر سعودی در آمریکا در آوریل گذشته است.

نکته جالب توجه درباره خالدبن‌سلمان اینکه او در سمت خلبانی با حدود هزار ساعت پرواز در ائتلاف بین‌المللی که به اصطلاح مبارزه با تروریسم را هدف خود اعلام کرده بود، مشارکت داشته است. همچنان که در عملیات‌های موسوم به «طوفان قاطعیت» و «بازگشت امید» که عربستان از سال ۲۰۱۵ در یمن آغاز کرده نیز مشارکت داشته است.

صبح صادق فرازهای مهم دخل و خرج یک ساله کشور را بررسی می‌کند

افزایش هزینه دولت اصلاح یارانه ملت

□ **علی قاسمی/** رئیس‌جمهور روز یکشنبه ۱۹ آذر ۱۳۹۶ لایحه بودجه ۹۷ را تقدیم مجلس کرد. بلافاصله اظهارنظرهای فراوان کارشناسی و غیر کارشناسی درباره این لایحه آغاز شد. برخی ارقام در لایحه بودجه ۹۷ موجب شگفتی کارشناسان، کاربران فضای مجازی و... شده است و پیام‌های مربوط به این لایحه و جداول آن دست به دست در فضای مجازی می‌چرخد. حال در این نوشتار سعی می‌کنیم فرازهای مهم و ابداعی بودجه را در یک نگاه کلی مورد بررسی قرار دهیم. آمارهای قانون بودجه سال ۹۶ نشان می‌دهد که رقم کلی بودجه (سقف بودجه) معادل ۱۰۸۵ هزار میلیارد تومان بوده است که این رقم با رشدی ۳/۷ درصدی در لایحه بودجه سال ۹۷ به ۱۱۹۵ هزار میلیارد تومان رسیده است. از آنجا که در چگونگی فرایند رسیدگی به بودجه در مجلس سؤالات و ابهاماتی وجود دارد، در ابتدا فرایند قانونی رسیدگی به اجمال بیان می‌شود، سپس چند فراز مهم مورد بررسی قرار می‌گیرد.

فرایند تصویب لایحه بودجه

بر اساس ماده ۱۸۶ آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی دولت موظف است لایحه بودجه سالیانه کل کشور را حداکثر تا ۱۵ آذر ماه هر سال به مجلس تسلیم کند. رئیس‌جمهور لایحه بودجه سال آینده را ۱۹ آذر ماه تقدیم مجلس کرد. نمایندگان مجلس از زمان چاپ و توزیع لایحه بودجه سالیانه کل کشور و پیوست‌ها و سوابق آن تا مدت ده روز می‌توانند پیشنهادهای خود را به کمیسیون‌های تخصصی مجلس ارائه دهند. کمیسیون‌های تخصصی نیز موظفند حداکثر تا پانزده روز پس از چاپ و توزیع لایحه، گزارش خود را به کمیسیون تلفیق تقدیم کنند. همچنین کمیسیون تلفیق موظف است حداکثر ظرف پانزده روز پس از پایان مهلت گزارش کمیسیون تخصصی، ضمن رسیدگی به گزارش کمیسیون‌های تخصصی، گزارش نهایی خود را تنظیم و به مجلس شورای اسلامی تقدیم کند. این مهلت حداکثر تا پانزده روز با موافقت هیئت‌رئیسه قابل تمدید است. در جلسه علنی، پس از رسیدگی به کلیات بودجه و تصویب آن، به پیشنهادهای مربوط به درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار بودجه عمومی دولت رسیدگی شده و سقف آن به تصویب خواهد رسید. پس از آن به پیشنهادهای مربوط به تبصره‌ها و ردیف‌ها رسیدگی می‌شود. پیشنهادهایی که منبع درآمد مشخصی نداشته باشد قابل طرح نخواهد بود. در صورت عدم تصویب کلیات لایحه بودجه، فقط برای یک‌بار موضوع به کمیسیون تلفیق ارجاع می‌شود تا حداکثر ظرف ۷۲ ساعت گزارش اصلاحی خود را به مجلس ارائه کند. جلسات مجلس برای رسیدگی به بودجه سالیانه باید بلاانقطاع در کلیه ایام حداقل روزی چهار ساعت منعقد شود و تا هنگامی که شور و مذاکره پایان نیابد و رأی مجلس اخذ نشود، از دستور خارج نمی‌شود. چنانچه لایحه بودجه سالیانه کشور تا تاریخ تعیین شده به مجلس تسلیم نشود، دولت موظف است لایحه چند دوازدهم بودجه را نیز به مجلس تسلیم کند. از آنجا که بررسی کل متن لایحه بودجه تصویبی مجلس به زمان زیادی نیاز دارد؛ بنابراین اعضای شورای نگهبان به صورت روزانه مصوبات مجلس در خصوص بودجه را بررسی کرده و در جریان کار قرار می‌دهند و به محض تقدیم لایحه تصویبی بودجه به شورای نگهبان این شورا بلافاصله نظر نهایی خود را اعلام می‌کند و در صورت تأیید نهایی به عنوان قانون لازم‌الاجرا، از سوی رئیس مجلس به رئیس‌جمهور ابلاغ می‌شود.

روند تزایدی بودجه عمومی کشور

بخش جنجالی بودجه که نگاه انتقادی به آن نسبت به دیگر بخش‌ها بیشتر است، مربوط به بودجه عمومی دولت است که در لایحه بودجه ۹۷ مجموع بودجه عمومی دولت حدود ۴۲۵ هزار میلیارد تومان است که در مقایسه با رقم ۳۷۱ هزار میلیارد تومانی لایحه بودجه امسال (۹۶) حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان افزایش دارد. کارشناسان می‌گویند افزایش حدود ۶۰ هزار میلیارد تومانی بودجه عمومی می‌تواند پیامدهای نگران‌کننده‌ای برای اقتصاد ایران داشته باشد. اگر چه بخش عمده افزایش بودجه عمومی دولت مربوط به دستمزدهاست که هر سال سیر تزایدی دارد، ولی ناگفته نماند بخش دیگری از افزایش بودجه عمومی به دلیل ریخت‌وپاش‌ها در دستگاه‌های دولتی، برگزاری سمینارهای بی‌فایده، چاپ کتب و مجلات بی‌اثر، سفرهای خارجی، نمایندگی‌های ناکارآمد دستگاه‌های فرهنگی و غیرفرهنگی در خارج از کشور است که بهترین جا برای نظارت بر اینها در بودجه سالیانه است.

تغییرات یارانه‌ها مهم‌ترین موضوع بودجه

مهم‌ترین موضوع لایحه بودجه ۹۷ حذف ۳۰ میلیون ایرانی از دریافت یارانه نقدی است. حذف یارانه نقدی در دولت یازدهم نیز به دولت تکلیف شده بود، اما دولت هیچ‌گاه زیر بار نرفت و دلیل آن، این بود که بانک‌های اطلاعاتی کامل نیستند. مجلس سال آخر دولت یازدهم برای حذف ۲۵

بخش عمده افزایش بودجه عمومی دولت مربوط به دستمزدهاست که هر سال سیر تزایدی دارد، اما ناگفته نماند بخش دیگری از افزایش بودجه عمومی به دلیل ریخت‌وپاش‌ها در دستگاه‌های دولتی، برگزاری سمینارهای بی‌فایده، چاپ کتب و مجلات بی‌اثر، سفرهای خارجی، نمایندگی‌های ناکارآمد دستگاه‌های فرهنگی و غیر فرهنگی در خارج کشور و داخل است

میلیون نفر فشار آورد که آقای نوبخت گفت بیشتر از ۶ میلیون نفر امکان‌پذیر نیست، اگرچه در آن مقطع ملاحظات انتخاباتی هم تأثیرگذار بود، اما به نظر می‌رسد دولت دوازدهم به دلیل کسری بودجه لاجرم تن به این کار داده است. با اینکه حذف دهک‌های بالای جامعه به ویژه دهک‌های ۹ و ۱۰ در همان دولت یازدهم هم امکان‌پذیر بود، ولی اراده‌ای در دولت برای این اقدام وجود نداشت.

پس از ارسال لایحه بودجه از سوی دولت، نمایندگان مجلس هم وارد بحث‌های جدی شدند که یکی از این افراد مهرداد بائوج لاهوتی عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس بود که در تشریح وضعیت یارانه‌ها در بودجه سال ۹۷، اظهار داشت: «براساس این پیشنهاد قرار است مجلس و دولت درباره هدفمندی یارانه‌ها به یک فهم مشترکی برسند تا بتوانیم دهک‌های بالای جامعه را مدیریت کنیم و تعداد افرادی را که یارانه دریافت می‌کنند، کاهش دهیم، به گونه‌ای که ۱۵ هزار میلیارد تومان از ۴۸ هزار میلیارد تومان پرداخت یارانه نقدی کم شود.» وی درباره راهکار حذف معتقد است: «پیش از این فرمولی درباره حذف دهک‌های بالای جامعه از دریافت یارانه‌های نقدی از سوی قوه مقننه به قوه مجریه ارائه شده است، در این فرمول تأکید شده بود که قضات، پزشکان، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و افرادی که بیش از سه میلیون و پانصد هزار تومان درآمد دارند نباید یارانه نقدی دریافت کنند.»

بر اساس تبصره ۱۴ لایحه بودجه سال ۹۷، دولت قصد دارد مبلغ ۳۷ هزار میلیارد تومان بر اساس قانون هدفمندی یارانه‌ها مصوب سال ۸۸ با انواع روش‌های نقدی و غیر نقدی بین خانوارهای هدف توزیع کند. این رقم نسبت به رقم ۴۸ هزار میلیارد تومانی سال قبل کاهش قابل توجهی داشته است. از رقم ۳۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی یارانه‌های سال ۹۷ قرار است ۲۳ هزار میلیارد تومان به صورت یارانه نقدی و غیر نقدی، ۷ هزار میلیارد تومان در قالب سیاست کاهش فقر مطلق از طریق بهزیستی و کمیته امداد، ۳۷۰۰ میلیارد تومان به عنوان یارانه بخش سلامت و ۳۳۰۰ میلیارد تومان به عنوان یارانه نان توزیع شود. مضافاً در سال ۱۳۹۷ سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها ضمن تغییر نام به صندوق رفاه اجتماعی و اصلاح اساسنامه آن به منظور انجام مأموریت جدید تحت نظر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار خواهد گرفت و اموال و دارایی‌های سازمان مزبور به صندوق رفاه اجتماعی تعلق خواهد داشت.

کاهش وابستگی بودجه به نفت

پیش‌بینی دولت در موضوع درآمدهای نفتی مجموع واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در لایحه بودجه سال آینده حدود ۱۰۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده است، در حالی که این رقم برای سال جاری ۱۱۸ هزار میلیارد تومان مصوب شده بود. همچنین برای منابع حاصل از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی برای سال آینده ۱۰۱ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده و با رقم مصوب ۱۱۳ هزار میلیاردی در قانون بودجه سال جاری ۱۲ هزار میلیارد تومان کاهش دارد. یکی از علل کاهش، عدم تحقق است که عملکرد قانون بودجه سال نشان می‌دهد در شش ماهه امسال حدود ۴۴ هزار میلیارد تومان از درآمدهای پیش‌بینی شده محقق شده است. در لایحه بودجه سال آینده پیش‌بینی بر قیمت ۵۵ دلاری هر بشکه نفت است که مجموع درآمد با دلار ۳۵۰۰ تومانی به ریال تبدیل شده است. با توجه به اینکه امسال سال اول اجرای برنامه ششم توسعه است و در قانون بودجه سهم صندوق توسعه ملی از درآمدهای نفتی برای نخستین بار ۳۲ درصد تعیین شد، این یعنی یک‌سوم درآمدهای نفتی به صندوق توسعه ملی می‌رود که موجب توسعه فعالیت‌های اقتصادی می‌شود و می‌تواند طرح‌های بخش خصوصی را تأمین مالی کند.

ملاحظات جدی در بودجه دفاعی

یکی مهم‌ترین بخش‌های لایحه بودجه سالیانه کل کشور، بودجه نیروهای مسلح است. بودجه نیروهای مسلح ذیل بودجه وزارت دفاع تعریف می‌شود. در ذیل به تفکیک بودجه پیشنهادی دولت برای سال ۹۷ را مشاهده کنید:

۱ـ وزارت دفاع: ۱۷۷۰ میلیارد تومان؛

۲ـ ستاد کل نیروهای مسلح: ۱۶۹۷ میلیارد تومان؛

۳ـ سپاه پاسداران: ۲۶۷۳۶ میلیارد تومان (در بخش بودجه سپاه باید به این نکته اشاره داشت که از این مبلغ ۱۰ هزار میلیارد آن بودجه قرارگاه خاتم‌الانبیاء است که به همان میزان درآمد داشته و هزینه‌کرد آن هم به همان میزان است)؛

۴ـ ارتش: ۹۷۰۸ میلیارد تومان؛

۵ـ بسیج: ۱۱۸۰ میلیارد تومان.

کل بودجه دفاعی کشور بدون بخش قرارگاه سازندگی حدود ۳۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان می‌شود که اگر به دلار ۳۵۰۰ تومانی تبدیل کنیم کمتر از ۹ میلیارد دلار می‌باشد که نسبت به مبالغ بودجه دفاعی رقبای منطقه‌ای ما بسیار پایین است. در مجموع باید گفت وضعیت بودجه دفاعی و امنیتی کشور در بودجه سال آینده با توجه به مجموع تحولات منطقه، مطلوب نیست. انتظار از دولت این بود که در لایحه بودجه ۹۷ نگاه پررنگ‌تری

از رقم ۳۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی یارانه‌های سال ۹۷ قرار است ۲۳ هزار میلیارد تومان به صورت نقدی و غیر نقدی، ۷ هزار میلیارد تومان در قالب سیاست کاهش فقر مطلق از طریق بهزیستی و کمیته امداد، ۳۷۰۰ میلیارد تومان به عنوان یارانه بخش سلامت و ۳۳۰۰ میلیارد تومان به‌عنوان یارانه نان توزیع شود

به بخش دفاع و بودجه نیروهای مسلح داشته باشد؛ چرا که کشور ما با تهدیدات مکرر آمریکا، حامیان منطقه‌ای و رژیم صهیونیستی مواجه است، از سوی دیگر امنیت ضرورتی جدی و اجتناب‌ناپذیر برای توسعه کشور بوده و لازمه آن، این است که بودجه کافی برای آن تأمین شود. البته لازم است کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی، کمیسیون تلفیق و همچنین نمایندگان مجلس تغییرات لازم را برای تقویت بنیه دفاعی و نیروهای مسلح در بودجه ۹۷ به وجود بیاورند. در ضمن سهم پنج درصدی بودجه دفاعی کشور از هزینه‌های جاری که در برنامه ششم توسعه به دولت تکلیف شده است باید در لایحه بودجه سال ۹۷ لحاظ می‌شد که اگر این اتفاق نیفتاده باشد، کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی باید این موضوع را به جد پیگیری کند.

عدالت‌محوری در خروج از کشور

یکی از موضوعاتی که سر و صدای زیادی به ویژه در شبکه‌های اجتماعی داشت، موضوع عوارض خروج از کشور بود. عوارض خروج از کشور در قانون بودجه سال ۹۶، برای هر نفر ۷۵ هزار تومان در نظر گرفته شده بود که این مبلغ در لایحه بودجه سال ۹۷ با رشدی سه برابری به ۲۲۰ هزار تومان افزایش یافته است. این در حالی است که اگر فردی بخواهد برای بار دوم از کشور خارج شود باید ۳۳۰ هزار تومان عوارض پرداخت کند و برای بار سوم نیز این عوارض با رشد ۱۰۰ درصدی نسبت به بار اول به ۴۴۰ هزار تومان افزایش خواهد یافت. البته دولت سفرهای زیارتی عتبات عالیات و حج تمتع و عمره را استثنا کرده و رقم آنها را ۱۱۰ هزار تومان تعیین کرده است. با توجه به اینکه معمولاً بیشتر ورود و خروج‌های چند باره از کشور را اقشار مرفه جامعه صورت می‌دهند؛ بنابراین این موضوع نیز در لایحه بودجه سال ۹۷ به نوعی، اقشار پردرآمد را هدف قرار داده است. بر اساس آماری که از سوی معاونت گردشگری کشور اعلام شده، در سال گذشته ۹ میلیون و ۱۹۶ هزار و ۱۴۰ ایرانی به دیگر کشورها سفر کرده‌اند، در حالی که بر اساس تراز گردشگری ورودی و خروجی کشور در سال گذشته به میزان ۴ میلیون و ۲۹۵ هزار و ۵۷ نفر منفی است. همچنین در زمینه عوارض خروج از کشور باید گفت طبق آمار سازمان میراث فرهنگی بخش معاونت گردشگری، در پنج ماهه نخست سال ۹۶ حدود سه میلیون و ۴۷۴ هزار و ۶۹۲ نفر از کشور خارج شده‌اند که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۰/۹ درصد رشد داشته است. مقصد اول گردشگران خارج شده از کشور طبق آمار ترکیه بوده است و پس از آن عراق و امارات در رتبه‌های دوم و سوم قرار داشته‌اند. این مسافرت‌ها معمولاً برای اقشار مرفه جامعه است که سبب می‌شوند ارز بسیاری از کشور خارج شود. دولت با افزایش عوارض خروج اولاً، سعی کرده تعداد خروج‌های اضافی از کشور را کاهش دهد تا از این طریق جلوی خروج ارز از کشور را بگیرد، ثانیاً، درصدد بوده تا از این طریق اقشار پردرآمد را هدف قرار دهد تا جامعه به عدالت نزدیک‌تر شود. اقدام بانک مرکزی در حذف ارز مسافرتی هم در همین راستا تحلیل می‌شود که امسال عملیاتی شد.

رشد ۹/۵ درصدی بودجه بانک‌ها در سال ۹۷

جمع درآمد هشت بانک دولتی به علاوه بانک مرکزی در لایحه بودجه سال ۹۷ بالغ بر نزدیک به ۸۵ هزار میلیارد تومان است که در این میان بانک ملی ایران با بیش از ۳۱ هزار میلیارد تومان بیشترین منابع درآمدی را به خود اختصاص داده است. مقایسه بودجه سال ۹۷ با سال ۹۶ حاکی از رشد بیش از ۹/۵ درصدی درآمد بانک‌ها در سال آینده است. بر این اساس درآمد بانک سپه ۱۴ هزار و ۶۱ میلیارد تومان، بانک کشاورزی ۱۲ هزار و ۹۴۰ میلیارد تومان، بانک مسکن ۱۲ هزار و ۳۹۰ میلیارد تومان، بانک صنعت و معدن ۲ هزار و ۸۰۰ میلیارد تومان، بانک توسعه تعاون ۱۸۴۰میلیارد تومان، پست بانک ۱۳۷۰ میلیارد تومان و بانک توسعه صادرات ۱۱۸۰ میلیارد تومان در بودجه سال ۹۷ پیش‌بینی شده است. درآمد بانک‌ها در بودجه سال ۹۷ در حالی نزدیک به ۸۵ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که این رقم در سال ۹۶ برابر ۷۷ هزار میلیارد تومان بوده و حاکی از رشد بیش از ۹/۵ درصدی است.

ادامه در صفحه۱۲

ژرفا

دست برتر ایران

□ **محمد قلیان/** جمهوری اسلامی ایران در معادلات منطقه‌ای دست برتر را دارد، در این هفته نشریات معتبر آمریکایی و منطقه‌ای با تأکید بر پیروزی‌های متعدد جبهه مقاومت بر آمریکا و ائتلاف‌های وی متذکر شده‌اند که در معادلات خاورمیانه ایران سواره و آمریکا پیاده است. در ادامه دلایل پیروزی‌های مکرر جبهه مقاومت ذکر می‌شود:

۱ـ بدبینی نسبت به آمریکا اوج گرفته است، در حالی که برخی از جریان‌های لیبرال داخلی و اتاق‌های فکر منتظر بودند که بعد از برجام نگاه مردم ایران به آمریکا متفاوت شود؛ فرید زکریا در شبکه سی‌ان‌ان گفت: «من در ۱۶ سال گذشته از ایران گزارش داده‌ام، مردم ایران برخلاف چند سال پیش کاملاً به آمریکا بدبین شده‌اند. بسیاری از افراد طبقه متوسط ایران از تصمیم پیوستن به توافق هسته‌ای حمایت کردند، چرا که خواهان صلح و ثبات بودند؛ اما اکنون آنها شاهد هستند که ترامپ درباره لغو آن سخن می‌گوید و مردم به تندروها گوش می‌دهند که می‌گویند ما همواره به شما می‌گفتیم نمی‌توان به آمریکا اعتماد کرد، اکنون بسیاری از مردم می‌گویند احتمالاً اینها درست می‌گویند.»

۲ـ ناکامی‌های عربستان در منطقه در حدی است که باید گفت؛ او شکست خورده بلامنازع با ایران است در این زمینه «فارین پالیسی» وضعیت رقت‌انگیز عربستان را این‌گونه تحلیل کرده است: «در حال حاضر، ایران کنشگر پیروز در منطقه خاورمیانه (غرب آسیا) است و عربستان، سعد حریری را در لبنان وادار به استعفا کرد؛ اما در لبنان و عراق و سوریه و یمن، پیداست که امتیاز پیروزی با ایران بوده است. از سوی دیگر، تلاش‌های عربستان به آشفتگی و در نهایت ظهور گروه‌های سلفی منجر شد. در عراق، سپاه پاسداران ایران، نیروی مستقل و مورد حمایت رسمی با نام حشدالشعبی با ظرفیت ۱۲۰ هزار نفر را توسعه داد که البته همه اجزای این گروه را طرفداران ایران تشکیل نمی‌دهند؛ اما گروه‌های شیعی کتائب حزب‌الله، سازمان بدر و عصائب اهل‌الحق با سپاه پاسداران ایران در ارتباطند. عربستان همچنین در یمن، مداخله نظامی آشکار کرد؛ ولی اکنون بدون هیچ چشم‌اندازی در یمن گرفتار شده و این در حالی است که حمایت ایران از حوثی‌ها (انصارالله) بیشتر از حد متوسط بوده است؛ بنابراین ایران در لبنان، به طور مؤثر بازی را برده است و در سوریه و عراق نیز در حال برنده شدن است. جنیو عبدو، خبرنگار و عضو اندیشکده شورای آتلانتیک هم تأکید کرد ایران با موفقیت و یکی پس از دیگری رقابت‌ها در منطقه را پشت سر می‌گذارد. نقش و اهداف ایران در خاورمیانه، بسیار پیچیده‌تر از چیزی است که در ظاهر به نظر می‌رسد. به دنبال کشته شدن «علی عبدالله صالح» رئیس‌جمهوری پیشین یمن، مقامات بلندپایه سیاسی ایران از این اقدام حمایت می‌کنند که نشان‌دهنده حمایت گسترده طیف‌ها و جناح‌های سیاسی این کشور از اهداف منطقه‌ای ایران است.

۳ـ حفظ گزینه‌های راهبردی؛ جمهوری اسلامی از همه مسلمانان حمایت می‌کند و این سبب پیروزی‌های مکرر ایران شده است: «رایان کراکر» دیپلمات آمریکایی که به صورت مستقیم با مقامات ایرانی درباره مسائل مربوط به همکاری تهران با عوامل القاعده، مذاکره کرده و پایه‌گذار اصلی سیاست ایالات متحده در عراق و افغانستان به شمار می‌آید، در مصاحبه‌ای در چهارم دسامبر (۱۳ آذر ماه) گفت: «یمن و حوثی‌ها همچون هدیه‌ای بودند که در دامان ایرانی‌ها افتادند.» وی معتقد است: «ایران همواره تمامی گزینه‌ها را در دسترس نگه می‌دارد. اگر روزی بداند حمایت از گروه‌های سنی هم برایش مزایای راهبردی دارد، قطعاً این کار را خواهد کرد.»

ساخت ۲۷۰۰ مسکن موقت برای زلزله‌زدگان کرمانشاه

عبدالرضا رحمانی‌فضلی وزیر کشور از اتمام ساخت ۲ هزار و ۷۰۰ مسکن موقت از ۸ هزار مسکن موقتی که بر عهده قرارگاه خاتم بود خبر داد و اظهار داشت: قرار بود قرارگاه خاتم‌الانبیاء ۸ هزار مسکن موقت را طی ۴۵ روز تحویل دهد که امروز اعلام کرده‌اند ۲۷۰۰ مورد تقریباً تمام شده و ۶ هزار مورد فونداسیون آن تکمیل شده است و قرار است بقیه مسکن‌ها در زمانبندی تعیین شده به اتمام برسد.

انعکاس

اهمیت کار رسانه-۱

□ دکتر حسن خجسته*/

به طـور معمول در رسـانه‌های بین‌المللی دو موضوع مهم وجود دارد؛ اول خبرهـای بین‌المللی و دوم فیلم‌ها و سـریال‌ها. در واقع، خبر گران‌ترین کالای رسـانه‌ای است و هر کسی هم قادر به تولید آن نیست.

امـروز در جهان چهار تا پنج مؤسسه رسـانه‌ای خبر بین‌الملل خبـر تولید می‌کننـد و همه در یک چارچـوب و ایدئولوژی قرار دارنـد. چهار سـال پیش همین رسانه‌ها بشار اسد را یک دیکتاتور و سرکوبگر می‌دانستند و دشمنان را آزادیخواه می‌نامیدند.

ایران طی این سال‌ها تلاش کرد تا توانست این روایت را عوض کند. چهار سال پیش یا بیشتر بود که وزیر خارجه ترکیه به ایران آمد و گفت کار اسد تمام است، شما هم به ما بپیوندید، همان موقع حتی در دولت هم می‌گفتند که اسـد باید برود، اما وقتی بحث شـد که بشار اسـد خیلی برای ایران مهم نیست و مهم خط مقاومت است، بعد از سـوریه این مسئله تعدیل شـد. حتی پوتین به ایران آمد و ابـراز نگرانی کرد که قرار اسـت بعد از سـوریه بیایند سراغ ایران و بعد هم روسیه. حالا شما تغییر گفتمان را ببینید که صداوسـیما کار کرد.

یا الآن داعش تصویر اسـلام در جهان شـده اسـت و به این وسیله اسلام را تخریب می‌کنند. الآن می‌بینید که تصور جهانی از ایران هم همان تصوری اسـت که مـا ایرانی‌ها از داعش داریم و این خیلی جالب است. این را در رفتار افرادی که به ایران سفر می‌کنند می‌بینیـم و بعد کـه واقعیت را می‌بیننـد خودشـان هم تعجب می‌کنند.

ببینیـد دیـدگاه خارجی‌ها از ایران را با یک مسـتند شـکل داده‌اند؛ مسـتندی که مربوط به یک مرکز معلولان ذهنی در اُزگل می‌شـد. تصاویری مأیوس‌کننده که بازتـاب خیلی بدی داشـت کـه در دوران دولـت اصلاحات از سـی‌ان‌ان آمریکا پخش شـد. این خبرهـا را امثال سـی‌ان‌ان، بی‌بی‌سـی، آسوشـیتدپرس، فرانـس پـرس و... اینهـا تولید می‌کنند.

الآن نظریه‌هایی وجود دارد که می‌گوید مردم حق انتخاب ندارند. شـاید چندین هزار شبکه دارند، خبـر پخش می‌کننـد و خوراک می‌دهند مثل بقالی‌ها که مراجعه می‌کنیم همه جنس چند کارخانه را بیشـتر ندارند و مـا مایحتاج خود را فقـط از بین اینها انتخاب می‌کنیم. خبرهای بین‌المللی هم همین طور اسـت، چند تا رسانه تولید می‌کنند و مابقی پخش‌کننده هسـتند. اینها حتی اگر یک خبر را متفاوت پوشـش دهند، حتماً چارچوب ایدئولوژیک خود را رعایت می‌کنند.

امروز هالیوود در طول سـال هزار فیلم تولیـد می‌کند، از این هـزار تا فقط ۱۰ تا ضد آمریکایی اسـت و مابقی در راستای ترویج گفتمان آمریکایی هسـتند. اصل هزینه هم روی همین ۹۰ درصد است.

الآن فقط در رادیو و تلویزیون ایـران خبرها متفاوت اسـت و لذا نمی‌گذارنـد که رسـانه‌های ایران خیلی نفوذ داشـته باشد. خبرهای ایران را بایکوت می‌کنند، مگر استثنا باشـد. مثلاً دریانوردهای انگلیسی که بی‌بی‌سی برای آنها موج خبری راه انداخت و بعد ایران مجبور شـد مصاحبه‌های تکاوران دریایی انگلیس را پخش کند که بگویند در آب‌های ایران هستند.

در مجموع، بحث این اسـت که مخاطب احسـاس می‌کند که فعال اسـت، اما واقعیت این است که منفعل اسـت. حـق انتخاب ندارد، مرجع خبرها یکی اسـت. در تبلیغـات هم همین اسـت، مردم جرئت ندارد کالاهای جدید اسـتفاده کنند، چون تبلیغات بر ذهن آنها تأثیر گذاشـته و مانع از اطمینان به جنس جدید می‌شود.

* استاد دانشگاه

کنکاش

جاسوسی خودخوانده صنعتی (بخش دوم)

□ محمدحسین مصطفوی/

مؤسسه‌های اعتباردهی سلطنتی انگلستان

یکـی از قدیمی‌تریـن و منحصرترین مؤسسه‌های اعتباردهی ملی در نظام سـلطنتی انگسـتان مؤسسـه UKAS است که زیر نظر IAF اداره می‌شود. دولت انگلستان این مؤسسـه را به عنـوان ارزیاب، استانداردهای توافق شده بین‌المللی، سازمان‌های صدور اعتبارنامه، تست و بازرسـی و همچنین سرویس‌های کالیبراسیون می‌شناسد. مجوز رسمی و اعتباربخشـی از سـوی UKAS بـه شـرکت‌های ارزیـاب مختلف نشان‌دهنده صلاحیت و شایستگی، بی‌طرفی و قابلیت عملکرد آنها است. به طور خلاصه UKAS 'checks the checkers' ممیزی‌کننده‌ها را ممیزی می‌کند. UKAS براسـاس مقررات مصوب سال ۲۰۰۹ در حوزه اعتباربخشـی و همچنیـن مقررات مصوب اتحادیه اروپا در سال ۲۰۰۸ به سازمان اعتباربخشی ملی منصوب شـده اسـت. مؤسسـه اعتباردهی UKAS با تبلیغات و رانت اتحادیه اروپا توانسـته است مراکز مهم دیگر ثبت و صدور گواهینامه‌ها را به خود وابسته کند.

صدور گواهینامه

D.A.S یک مرکز مستقل ثبت سیستم و صدور گواهینامه است که سازمان اعتباردهی سلطنتی انگلیس (UKAS) آن را تأیید صلاحیت کرده است. مرکز این شرکت در انگلستان بوده و علاوه بر آن دفاتر مختلف این شرکت در نقاط مختلف جهان (اروپا، آمریکای شمالی، آسیا و خاورمیانه) در حال فعالیت و ارائه خدمات ممیزی و صدور گواهینامه به مشتریان هستند.

گواهینامه‌های صادره از D.A.S مورد تأیید مرکز اعتباردهی UKAS می‌باشد که یکی از بزرگ‌ترین مراکز تأیید صلاحیـت بین‌المللی (IAF) بـوده و در جایگاه اولین و قوی‌ترین مرکز تأیید صلاحیت در سطح جهان از اعتباری خاص برخوردار است.

گواهینامه ایزو

ایزو، در سـال ۱۹۴۶ هنگامی کـه نماینـدگان ۲۵ کشـور در مؤسسه مهندسـان عمران در لندن ملاقـات کردند و تصمیـم گرفتند یک سـازمان جدید بین‌المللی برای تسهیل هماهنگی بین‌المللی و اتحاد اسـتانداردهای صنعتی ایجاد کنند، متولد شد. سازمان جدید، ISO، ۲۳ فوریه ۱۹۴۷، به طور رسـمی شروع به کار کرد. در حال حاضر ایزو ۱۶۲ کشور و ۷۸۹ سازمان فنی برای نظارت بر توسعه استانداردها دارد، به طوری که بیـش از ۱۳۵ نفر به طور روزانه برای دبیرخانه مرکـزی ایزو در ژنو سوئیس کار می‌کنند.

ایـزو «سـازمان بین‌المللـی استانداردسازی» (International Organization for Standardization) مخففهـای متفاوتی در زبان‌های مختلف (IOS به زبان انگلیسی، OIN در فرانسوی) دارد، بنیانگذاران ایزو نام ISO را برای این سازمان در نظر گرفتند. ISO از واژه یونانی isos به معنای برابر مشتق شده است.

روابط دو جانبه یکی از اقداماتی است که ایزو برای حمایت از مشارکت کشورهای عضو در حال توسعه انجام داده اسـت. یک رابطه دوجانبه به این معناست که اعضا می‌توانند با هم کار کنند تا ظرفیت یک کشـور در حال توسعه را ایجاد کنند. بیش از سه‌چهارم از ۱۶۲ عضو ایزو را کشورهای در حال توسعه تشکیل می‌دهد.

سیستم مدیریت یکپارچه IMS

IMS بـه سیسـتم مدیریت یکپارچـه را می‌گوینـد. همـواره مدیران، صاحبان صنایع، کارشناسان HSE، کارفرمایان به جست‌وجو در زمینـه گواهینامه IMS می‌پردازند. IMS مخفـف Integrated Management System می‌باشـد. زمانی که مجموعه‌ای سه سیسـتم مدیریتی کیفیت، محیط زیسـت، ایمنی و بهداشت را به طور همزمـان و یکپارچـه اجرایی کند، می‌گوییم سیستم مدیریت یکپارچه را در سـازمان خـود اسـتقرار داده است. به بیان دیگر، سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) تلفیق سه سیستم مدیریت کیفیت ISO۹۰۰۱، سیستم مدیریت زیست‌محیطی ISO۱۴۰۰۱ و استاندارد ایمنی و بهداشت شغلی (حرفـه‌ای) OHSAS ۱۸۰۰۱ می‌باشد.

در واقع، گواهینامه IMS یک اصطلاح است و حقیقتاً گواهینامه‌ای تحت عنوان گواهینامه IMS وجود نـدارد؛ بلکـه اصطلاحاً بـرای بیان داشـتن سه سیسـتم ISO ۹۰۰۱، ISO۱۴۰۰۱، OHSAS ۱۸۰۰۱ عنوان می‌شود.

وجود سیستم مدیریت یکپارچه (IMS) برای مدیران مجموعه بسیار مشهود اسـت؛ چرا که امکانی فراهم می‌کنند که سه سیستم فوق را همزمان و به مـوازات هم پیاده‌سـازی کنند. سیستم‌های مدیریت کیفیت، مدیریت زیسـت‌محیطی، ایمنی و بهداشـت حرفه‌ای تشابهات فراوانی در بخش‌های مختلـف دارند و همپوشانی‌شـان در بخش‌های مختلف امکان تلفیق‌شان را برای ما فراهم می‌کند.

تهدیدات

اگر چه ممکن است لیسانس این مؤسسات نوعی از اعتبار برای افراد و شـرکت‌ها ایجاد کند تا به راحتی به بازاریابی و فـروش کالاهای خود در سـطوح داخلی و خارجی بپردازند، یـا یکی از راه‌هـای افزایش کیفیت کالاها ارتباط بـا نمایندگی‌های این مؤسسات باشـد، اما نباید تهدیدات ذیل را فراموش کرد:

۱ـ مؤسسـات اعتباردهی برای ارائـه گواهینامـه اعتباردهی خود به شـرکت‌هایی که خواسـتار دریافت گواهینامـه از آن هسـتند، اقدام به بازرسـی‌های اولیه و مشاهده اسناد شرکت و مصاحبه با مدیرکل و برخی از کارمندان شرکت مربوطه می‌کند و پس از گذراندن تمام مراحل، گواهینامه برای شرکت مربوطه صادر می‌شود.

۲ـ با توجه به ارتباط تنگاتنگ مؤسسـات اعتباردهی بـا نهادهای حکومتی و نظامـی و نیز با توجه به دسترسی مؤسسه مذکور به اطلاعات و اسـناد شـرکت‌های مهم ایرانی و مصاحبه با عوامل این شـرکت‌ها به بهانه دادن گواهینامه اسـتاندارد به آنهـا، انجام جاسوسـی اقتصادی از سوی مؤسسه اعتباردهی نماینده آن در ایران متصور است.

۳ـ از اعضـای مهم مؤسسـه UKAS در انگلیس وزارت صنعت و تجارت انگلیس، وزیر دفاع انگلیس، آژانس تدارکات و پشتیبانی دفاعی، وزیر محیط زیست غذا و امور روستایی است که بالتبع همکاری این مؤسسات صرفـاً جنبه اقتصادی نـدارد؛ بلکه اهداف پشت پرده دیگری وجود دارد که سال‌ها کشف رمز آنها زمان می‌برد.

یکی از نمونه‌های جاسوسی اقتصادی از ایران

یکی از جاسوسـان انگلیس که به تازگی در ایران دسـتگیر شـده اسـت، اطلاعات مهم اقتصادی را در اختیار دولت‌هـای متخاصم با ایران قرار می‌داده اسـت؛ این جاسـوس انگلیس با بررسی وضعیت اقتصادی کشور، حتی پیشـنهادهایی درباره وضع تحریم‌های جدیـد علیه ایران به سرویس اطلاعات خارجی انگلیس داده بود که از آن جمله پیشنهاد لغو بیمه کشتی‌های نفتکش ایرانی بوده است. این جاسوس انگلیسی از کسانی بوده که با یکی از نهادهای اقتصادی کرمان ارتباط داشـته و با استفاده از اطلاعاتی که از این نهاد کسب می‌کرد، درباره تحریم‌ها به دشـمن اطلاعات داده اسـت. این جاسـوس اطلاعات اقتصادی کشور را به انگلیس منتقل کرده و حتی بر مبنای پیشنهادهای او، بیمه کشـتی‌های نفتکش ایران نیز تحت تحریـم اتحادیه اروپا قرار گرفته است. این جاسوس به افسران اطلاعاتی انگلیسی گفته بود که ایران از پرچم کشورهای دیگر برای انتقال مواد نفتی خود استفاده می‌کند. این جاسـوس MI۶ این اطلاعات را در اختیار دشمنان نظام اسلامی، یعنی بریتانیـا و آمریکا قرار می‌داده و آنها نیز از اطلاعات وی در تعیین و تصویب تحریم‌ها استفاده می‌کردند.

نیم‌نگاه

سناریوی سوخته عادی‌سازی روابط

□ ابوذر احمدی/ به دنبال تسـریع روند عادی‌سازی روابط اعراب و رژیم صهیونیستی، نتانیاهو رئیس دولت جعلی صهیونیسم در اظهارات اخیر خود اذعان داشت که این رژیم شاهد تغییر گسترده‌ای در نگرش کشورهای عرب به اسرائیل است. وی در سخنرانی آغازین جلسه کمیته روابط خارجی و دفاع کنست تصریح داشت: «نظرسنجی اخیر نشـان می‌دهد که ۵۰ کشور از ۵۴ کشور نظرسنجی شده، (دولت جعلی)اسرائیل را «کشوری قدرتمند» می‌بینند و ۴۷ کشور، از جمله کشورهای عرب، خواهان بهبود روابط با اورشلیم هستند.»

جالب توجه آنجا بود که به دنبال این اظهارات نتانیاهو، روزنامه صهیونیستی «جروزالم‌پست» در گزارشی از سفر هیئتی از رهبران تجاری صهیونیستی به بحرین در ماه آینده خبر می‌دهد. خاخام آبراهام کوپر، رئیس مرکز «سـیمون ویزنتال» (یکی از سازمان‌های بین‌المللی به اصطلاح بشردوستانه صهیونیسم بین‌الملل) که مبتکر سـفر هیئت بحرینی به اراضی اشغالی در ماه اخیر بود و اکنون نیز ابتکار این سفر را در دست دارد، در گفت‌وگو با این نشریه صهیونیستی عنوان داشت: «بحرینی‌ها این سـفر را پذیرفته‌اند. این سـفر هیئتی از مرکز سیمون ویزنتال خواهد بود. هدف، برقراری روابط مستقیمی است که سیاسی نیست؛ اما ایده‌ای برای آغاز روابط عادی است.»

اما آنچه در این میان حائز اهمیت است، تلاش‌های گسترده جریان ضد بشری صهیونیسم بین‌الملل در راستای تأمین امنیت رژیم به نفس افتاده صهیونیستی اسـت که پس از اجرای سـناریوهای مختلف در منطقه که مهم‌ترین آن، پروژه گروه‌های تکفیری و داعش بود، حالا به سـناریوی سوخته و نمایشی روابط دول دیکتاتور و غربگرای عربی و رژیم غاصب صهیونیستی رسیده است.

البته در این میان باید اقدام تأمل‌برانگیز دونالد ترامپ، مبنی بر به رسمیت شـناختن قدس اشـغالی به پایتختی رژیم صهیونیسـتی و انتقال سفارتخانه ایالات‌متحده به این شهر را در راستای این هدف صهیونیسم بین‌الملل ارزیابی کرد.

برای تبیین هر چه بهتر این رویکرد جدید جریان صهیونیسم بین‌الملل، ذکر چند نکته مهم ضرورت می‌یابد که در ادامه به آنها خواهیم پرداخت.

نخست اینکه، نهادهای صهیونیسم بین‌الملل و دول غربی در راستای تأمین امنیـت دولت-پادگان خود، روابط میان رژیم جعلی صهیونیسـتی و دول خود فروخته عربی حوزه خلیج‌فارس به رهبری عربسـتان سعودی را که پنهان نگاه داشته شده بود و در سطحی کاملاً سری دنبال می‌شد، یک‌باره علنی کرده و به صورت سناریویی سیاسی در منطقه راهبردی غرب آسیا در دستور کار خود قرار می‌دهند که این مسئله بنا به اذعان مقامات غربی، فقط برای حفظ و بقای رژیم غاصب صهیونیستی برشمرده می‌شود.

دوم اینکه، با پیروزی مقاومت و شکست سناریوی جنگ مذهبی در منطقه، جریان صهیونیسم به دنبال آن است تا با عادی‌سازی روابط دول غربگرای عربی و رژیم غاصب صهیونیستی، با به حاشیه راندن پیروزی‌های مقاومت، افکار عمومی منطقه را به سمتی معکوس و برای مقابله با جبهه مقاومت سوق دهد؛ بنابراین اینجاست که جریان صهیونیسم با فرافکنی علیه جمهوری اسلامی ایران و «توهم خطر ایران» و از سویی دیگر، گسترش ایران‌هراسی زمینه را برای اقناع افکار عمومی برای پذیرش رابطه علنی بین اعراب حوزه خلیج‌فارس و رژیم صهیونیستی و مقابله عمومی با محور مقاومت و رهبری آن، یعنی انقلاب اسلامی ایران فراهم کنند.

نکته پایانی اینکه، جریان صهیونیسـم تلاش دارد تا با گسـترش همکاری اقتصـادی میان رژیم غاصب صهیونیسـتی و دول خودفروخته عربی به عنوان پایه‌ای برای همکاری‌های منطقه‌ای سـود جویـد که از مصادیق آن می‌توان به به‌کارگیری فناوری‌های پیشرفته رژیم غاصب صهیونیستی در زمینه شیرین کردن آب و ایجاد مناطق صنعتی مشـترک بین دولت جعلی صهیونیسم و شماری از دول عربی اشاره داشت.

بعد از چند دهه؛ اکنون دو طرف تصمیم گرفته‌اند با استفاده از ایجاد «توهم خطر ایران» و گسترش ایران‌هراسی زمینه را برای اقناع افکار عمومی برای پذیرش رابطه علنی بین اعراب حوزه خلیج‌فارس و رژیم صهیونیستی فراهم کنند.

تکاپو

خواهر بسیجی سبزواری در گفت‌وگو با صبح صادق

دغدغه من باعث اشتغال‌زایی شد

□ اکبر کریمی/ فاطمه‌سـادات طاهری فرمانده یکی از پایگاه‌های بسـیج جنوب شـهر سبزوار است. او به واسطه چندین سال خدمت در این جایـگاه، از نزدیک و به طور کامل با وضعیت اقتصادی و اجتماعی اهالی منطقه خود آشناست.

«حلقه‌های صالحین» عنوان جلسات دوستانه و صمیمانه‌ای است که از چند سال پیش با هدف بصیرت‌افزایی بسـیجیان و انتقـال تجربیات بین آنان شکل گرفته اسـت. طاهری سرگروه یکی از این حلقه‌هاست و اتفاقاً در جلسات همین حلقه‌ها و با ارتباط‌گیری تنگاتنگ با بسـیجیان، به وجود مشـکلات اقتصادی در میان برخی خانواده‌ها پی می‌برد و همین موضوع برای وی به دغدغه تبدیل می‌شـود، به طوری که برای حل آن به طور جدی می‌کوشد. طاهری در این زمینه می‌گوید: «از زمان تشکیل حلقه‌های صالحین، از مشکلات مالی برخی خواهران بسیجی مطلع شدم و در صدد برآمدم برای حل مشکلات آنها، فعالیتی اقتصادی راه بیندازم. برای این منظور، به نهادهای دولتی و حتی برخی خیرین شهرسـتان مراجعه کـردم، ولی توفیقی کسـب نکردم. بنابراین تصمیم گرفتم هزینه‌های اولیه راه‌اندازی فعالیت اقتصادی را از داشـته‌های خـودم تأمین کنم. منزل پـدری‌ای که به من به ارث رسـیده بود را فروختم و ملکی را در جنوب شهر برای راه‌اندازی کارگاه خیاطی خریدم. تمامی وسـایل کارگاه خیاطی از چرخ خیاطی گرفته تا پارچـه و میز برش و... را تهیه کردم و کار را با ۱۳ نیروی ثابت استارت زدم.»

او شرکت تعاونی بانوان پویای سربه‌دار را در سال ۹۲ به ثبت رساند و کارگاه خیاطی‌اش را نیز در همین سال دایر کرد؛ اما اکنون با تلاش این بانوی دلسوز، علاوه بر شش کارگاهی که ۱۰۰ نیروی فعال در آنها مشغول هستند، کارگاه‌های کوچک و بزرگ چند نفره و خانگی در روسـتاهای اطراف شهر پا گرفته که از قبل آن صدها نفر صاحب شغل شده‌اند.

کارگاه خیاطی

در حال حاضر در این کارگاه ۳۵ نفر مشغول فعالیت هسـتند. طاهری از طریق عقد قرارداد با سـازمان‌ها و ادارات مختلف برای کارگاه خیاطی سفارش کار می‌گیرد. مانتو و شلوار مدارس، البسه برای کارگران شهرداری، مهد کودک‌ها، مهدهای قرآنی و... از جمله تولیدات این کارگاه است.

طاهری طی چهار سـال توانسـته است ۱۰ خانواده را که با وجود بیش از ۲۰ سـال مهاجرت به تهران، هنوز مشـکلات عدیده مالی داشتند به سبزوار برگرداند و به کار در این کارگاه مشغول کند.

علاوه بر حجم نیرویی مستقیم در این کارگاه، طاهری به کسانی که برای کار مراجعه می‌کنند نیز سفارش کار واگذار می‌کند.

کارگاه شیرینی‌پزی

ایـن کارگاه با ۱۸ نیروی فعـال، حدود ۴۰ نوع شـیرینی محلی خراسـان تولیـد کرده و به شـهرهای تهران، مشهد، سمنان، کیش، قشم و... صادر می‌کند.

به دلیل اسـتفاده نکردن از مواد شیمیایی، محصولات این شیرینی‌پزی ماندگاری بالای شش ماه تا یک سال را دارند. در این کارگاه ترکیب‌های مختلفی از شیرینی‌ها، متناسب با ذائقه و وضعیت جسمی مشتریان تولید می‌شود. برای نمونه برای بیماران دیابتی به جای اسـتفاده از شکر سفید در محصولات، از شـیره انگور استفاده شده و به جای استفاده از رنگ خوراکی، از آب لبو، ریشه زعفران و مواد غذایی سالم استفاده می‌شود.

در حال حاضر برند محصـولات این کارگاه مراحل پایانی ثبت اداری را طی می‌کند.

کارگاه صنایع دستی

خانم طاهری معتقد است اگر کسی بخواهد با تکیه بر ایده و فکر خودش فعالیت کند، شکست خورده و پیشرفت نخواهد کرد. این خانم خوش‌فکر دائم از دوسـتان و همکارانش ایده و نظر می‌گیرد و به محصول تبدیل می‌کند، به طوری که کارگاه صنایع دستی با همین روحیه به وجود آمده است.

به فاصله چهار مـاه پس از راه‌اندازی کارگاه خیاطی و به توصیه برخی خانم‌های کارگاه خیاطی که در رشته‌های طراحی، دوخت و هنرهای دستی تحصیـل کرده بودند، این کارگاه راه‌اندازی شـد. هـدف از راه‌اندازی آن، جلوگیـری از هدر رفتن خرده‌پارچه‌های کارگاه خیاطی و ایجاد اشـتغال بیشـتر بود. اکنون ۱۵ خانم طراح و خوش‌فکر در این کارگاه انواع عروسک‌های سنتی، پادری، انواع محصـولات تزئینی و فانتزی بـرای اتاق کودکان و رومیزی‌های چهل‌تکـه از خرده پارچه‌ها تولید می‌کنند.

علاوه بر این کارگاه، کارگاه ویژه‌ای برای تولید فرش و گلیم و کارگاه بسته‌بندی خشکبار نیز وجود دارد که ۳۳ نفر در آن مشغول فعالیت هستند.

خواهـر طاهـری در حال حاضر شـرکت بسـته‌بندی خشـکبار، گیاهان دارویی و پسته را در منطقه فسـنقر در دست احداث دارد تا بتواند با فرآوری محصولات باغی، سـود بیشتری را عاید کشاورزان منطقه کند. او از قوانین دست و پا گیر و مراحـل طولانی اداری برای صـدور مجوزهای فعالیت‌های اقتصادی در کشور گله‌مند است و آن را یکی از بزرگ‌ترین موانع رونق نیافتن کارگاه‌های کوچک، مشاغل خرده پا و خانگی می‌داند.

حمایت از خانواده‌های آسیب‌پذیر

تمامی شـش کارگاه تعاونی، به فاصله یک سـال و نیم از راه‌اندازی کارگاه خیاطی فعال شده و هدف از آن رفع مشکلات اقتصادی خانواده‌های آسـیب‌پذیر بوده است و اکنون بیش از ۹۰ درصد از فعالان این کارگاه‌ها بانوانی هستند که به دلیل فوت یا بیماری و کمبودهای جسمی و ذهنی همسر مجبورند نان‌آور خانواده باشند. طاهری علت جذب این طیف از بانوان به اشتغال را کمک به اقتصاد آنان و جلوگیری از آسیب‌های اجتماعی بیان می‌کند.

این فعال بسـیجی برای فروش محصولات تعاونی، تبلیغات محیطی انجام نمی‌دهد. بازاریابی او بیشتر از طریق فروش محصولات باکیفیت انجام می‌شود. هر مشتری با یک بار خرید از محصولات این تعاونی، علاوه بر اینکه خودش مشتری دائمی شده، مبلّغ و بازاریاب آن محصولات به دوستان و آشنایان نیز می‌شود.

فعالیت‌های فرهنگی

خانم طاهری دانش‌آموخته مقطع کارشناسی ارشـد علوم قرآنی و معلم قرآن اسـت. او افزون بر فعالیت‌هـای اقتصادی، در سـایر امور خیریه نیز پیش‌قدم اسـت. تأمین کمک‌هزینه جهیزیه، کمک‌هزینه خرید منزل مسـکونی، کمک‌هزینه تحصیلـی، آموزش‌هـای خیاطـی، گلیم‌بافی و فرش‌بافـی، آموزش حفظ و قرائـت قرآن کریم، پیگیری اعطای تسهیلات بانکی به مراجعه‌کنندگان نیازمند و... از دیگر فعالیت‌های خداپسندانه‌ای است که وی با کمک بسیج سازندگی و دوستان و آشنایان انجام می‌دهد. این بانوی ۴۵ ساله سبزواری معتقد اسـت: «فرهنگ در جامعه اولویت اول است و اگر فقر فرهنگی در جامعه وجود داشته باشد، مشکلات اجتماعی ما صد برابر می‌شود.»

برای تهیه گزارش از فعالیت‌های اقتصاد مقاومتی در اسـتان خود با شـماره تلفن ۰۹۱۹۳۴۷۲۹۸۱ تماس بگیرید.

روزنه

دانسته‌ها و بایسته‌های حقوقی ـ ۶۷

اقسام معامله

□ شهریار اقتصاد / **الف ـ مورد معامله از جهتی به سه نوع تقسیم می‌شود:** ۱ـ کلی فی‌الذمه؛ ۲ـ کلی در معین؛ ۳ـ عین معین یا عین خارجی.

مقدار و کمیت مورد معامله چگونه تعیین می‌شود؟

تعیین مقدار و کمیت مورد معامله ممکن است از طریق وزن یا کیل یا عدد یا ذرع یا مساحت برحسب جنس مورد معامله به عمل آید؛ ولی در هر حال استفاده از هر یک از موارد مذکور برای معلوم کردن کمیت مورد معامله تابع عرف محلی اسـت که معامله در آنجا انجام می‌شود. برای نمونه، ممکن است مقدار و کمیت تخم‌مرغ در شهری از طریق وزن باشد؛ چنانکه در تهران و برخی شهرهای دیگر معمول است یا از طریق عدد و شمارش معلوم شود. در پایان باید اضافه کرد که مشخص کردن مورد معامله ممکن است در مواردی بدون احتیاج به ضوابط بالا فقط از طریق مشـاهده به عمل آید. این امر هنگامی تحقق می‌یابد که جنس و وضعیت مورد معامله با اختلاف جزئی در مقدار عرفاً قابل مسـامحه باشد. برای نمونه، کسی که مرکبات باغی را در یک روستا معامله می‌کند، لازم نیست وزن کلیه مرکبات، که روی درخت اسـت، به طور دقیق تعیین کند؛ بلکه به کمک مشاهده حدود وزن آن را تعیین می‌کند.

معلوم بودن مورد معامله برای طرفین چه زمان شرط صحت معامله است؟

مورد معامله باید هنگام تشکیل عقد برای طرفین معلوم باشد و کافی نیست که پس از معامله قابل معلوم شـدن باشـد. بنابراین، اگر کسی گندم موجود در انباری را که وزن آن هنگام معامله معلوم نیست به مبلغی بفروشد، معامله باطل است؛ هرچند پس از عقد مقدار آن معلوم خواهد بود.

هرگاه مورد معامله از اموال مثلی باشد، به چه صورت می‌تواند مورد معامله قرار گیرد؟

هرگاه مورد معامله از اموال مثلی باشد، می‌توان آن را به صورت عین معین یـا کلی فی‌الذمه یا کلی در معین معامله کـرد. با این توضیح که اگر به صورت کلی فی‌الذمه معامله شود، رفع ابهام از طریق عین خارجی یا کلی در معین مورد معاملـه قرار می‌گیرد. رفع ابهام و معلولیت می‌توانـد از طریق توصیف یا از راه مشاهده به عمل آید.

هرگاه مورد معامله از اموال قیمی باشـد، به چه صورت می‌تواند معامله شود؟

هرگاه مورد معامله از اموال قیمی باشد، باید به صورت عین معین مورد معامله قرار گیرد و نمی‌تواند به صورت کلی فی‌الذمه یا کلی در معین معامله شود. در این صورت اختلاف در بین افراد کلی آن مال قیمی زیاد است و مورد معامله مجهول می‌نمایـد. برای نمونه، نمی‌تـوان یک باب خانه را به طور کلی مورد معامله قرار داد؛ به نحوی که بعداً خانه‌ای را فروشنده تهیه کرده و به خریدار تحویل دهد.

چرا اموال قیمی را برخلاف امـوال مثلی نمی‌توان به صورت کلی معامله کرد؟

چون افراد مال مثلی از نظر صفات و ارزش عرفاً یکسان هستند، می‌تواند بدون مشخص شدن فرد و به صورت کلی مورد معامله واقع شود؛ زیرا اختلاف در بین افراد مالی مثلی آنقدر نیست که سبب مهم شدن مورد معامله شود؛ اما در اموال قیمی اختلاف موجود بین افراد مال قیمی از نظر اوصاف و ارزش سبب می‌شود که مورد معامله مبهم بماند و برای طرفین معامله هنگام تکمیل عقد معلوم نباشد.

تعریف «متفاوت» اسلام و غرب از «انسان»

آیت‌الله تحریری، شاگرد علامه طباطبایی و مدرس عالی اسفار می‌گوید: در جهان‌بینی الهی، به این حقیقت می‌رسیم که خدا هستی مطلق است. هستی مطلق ظهوراتی دارد و مهم‌ترین ظهور و مخلوقش انسان است. او انسان را برای کمال خاص آفریده است. ریشه اختلافات فرهنگ وحیانی و غیر وحیانی نیز در شناخت و درک انسان است. تعریف اسلام از انسان تفاوت بسیاری با تعریف غرب دارد و با اومانیسم فرق می‌کند. محور اومانیسم، انسان‌گرایی است، اما محور ادیانِ الهی خداگرایی است؛ در پرتو خداگرایی باید به انسان‌گرایی نیز توجه کرد.

سیاست‌نامه

اندیشه سیاسی مسلمانان ـ ۴۲۲

اثبات ولایت فقیه از منظر ملااحمد نراقی

□**فتح الله پریشان**/ سابقه تاریخی بحث ولایت فقیه به دوران شیخ مفید بازمی‌گردد و از زمان شیخ مفید تا فقهای معاصر این بحث را هر چند به صورت پراکنده و نامنظم در کتاب‌های خود عنوان کرده‌اند و برخی از علمای شیعه ولایت فقیه را از بدیهیات و مسلمات دانسته‌اند و اثبات آن را نیازمند دلیل و برهان نمی‌دانند. ملااحمد نراقی، فقیه بزرگ قرن سیزدهم هجری در عصر قاجار و استاد شیخ‌مرتضی انصاری، اولین فقیهی است که موضوع ولایت فقیه در عصر غیبت را به صورت مستدل، مفصل و در بابی مستقل به بحث گذاشته است.

وی با استفاده از تجربه‌های تاریخی و واقعیت‌ها، اول ضرورت حکومت را در تمام زمان‌ها اثبات کرده و ترک آن را قبیح اعلام می‌کند. سپس درباره نظام سیاسی و شکل و محتوای حکومت در اسلام به بحث می‌پردازد و نظم مطلوب در اسلام را حکومت پیامبر و ائمه(ع) می‌داند و برای دوران حضور نداشتن معصوم(ع)، فقهای جامع‌الشرایط و دارای قدرت استنباط فقهی و توانایی مدیریت جامعه را سزاوار حکمرانی جامعه اسلامی می‌داند.

مرحوم نراقی خاستگاه مشروعیت ولایت فقیه را در عصر غیبت در انتصاب از طرف خداوند می‌داند و همین سبب لازم‌الاتباع بودن فقها در عصر غیبت امام معصوم(ع) است و دلایل مشروعیت ولایت فقیه را اجماع فقها، روایات و ادله غیر مستقل عقلی می‌داند. علامه ملااحمد نراقی ولایت فقها را فقط به سرپرستی امور مجانین، کودکان و غایبان محدود نساخته، بلکه اختیارات وی را به هر آنچه که امام معصوم(ع) در آن ولایت دارد، توسعه می‌دهد؛ البته ایشان مواردی را هم از این محدوده استثناء کرده و آنها را خاص امام معصوم(ع) می‌داند.

وی معتقد است؛ تمام اختیارات حکومتی و اموری که پیامبر(ص) و امام معصوم(ع) در آنها ولایت داشته‌اند در زمان غیبت به فقیه جامع‌الشرایط منتقل می‌شود، مگر مواردی که به واسطه دلیلی استثنا شده باشد و همچنین در هر امری که متعلق به دین و دنیای مردم باشد؛ به گونه‌ای که به حکم عقل و شرع لازم بوده معاش و معاد مردم به آنها بستگی داشته باشد، فقیه می‌تواند دخالت و اعمال ولایت کند.

بر اساس منطق شیعه و از آن جمله ملاحظه آرا و آثار بجا مانده از مرحوم ملااحمد فاضل نراقی، کسی می‌تواند سکان هدایت و رهبری جامعه را عهده‌دار شود که شناخت او از اسلام و احکام اسلامی از روی اجتهاد باشد. این شرط به حدی اهمیت دارد که حاکم اسلامی به این اسم خوانده شده است و از او به «ولی‌فقیه» یاد شده است. ایشان اولین فقیهی است که در استدلال به ولایت فقیه به ۱۹ روایت استناد می‌کند و از مجموع این روایات ولایت فقیه را اثبات می‌کند. وی ویژگی‌ها و صفات حاکم اسلامی را فقاهت، عدالت، شناخت مصالح و امانت‌داری می‌داند.

محقق نراقی در کتاب عوائدالایام، عائده ۵۳، درصدد بیان وظیفه فقها در عصر غیبت است و می‌گوید؛ آنچه فقیه نسبت به آن اختیار دارد و وظیفه‌اش است، دو امر مهم است؛ امر اول، کل ما کان للنبی و الائمه الذین هم سلاطین الانام و حصون الاسلام فیه الولایه و کان لهم فللفقیه ایضا کذلک الا ما اخرجه الدلیل؛ هر آنچه که پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع) که سلطان خلایق هستند و حاکم بر خلایق هستند و دُرّهای مستحکم اسلام هستند، ولایت دارند و جزء وظایف رسول‌الله(ص) و ائمه اطهار(ع) است، همان وظیفه را فقیه در عصر غیبت دارد مگر اینکه دلیل خاصی بیاید بعضی از اختیارات ائمه(ع) یا رسول‌الله(ص) را استثنا کند؛ مثلاً جهاد ابتدایی در عصر غیبت وجود نداشته باشد (با دلیل خاص) اما اگر دلیلی نداشته باشیم، اطلاقات و عمومات ادله جهاد و ولایت فقیه، همین ولایت فقیه در عصر غیبت را اقتضا خواهد کرد.

مطلب دوم، ثانیهما، إن کل فعل متعلق بامور العباد، فی دینهم و دنیاهم؛ و لابد من الاتیان به ولا مفّر منه اما عقلا او عادةً من جهه توقف امور المعاد و المعاش لواحد او جماعه علیه و انتظام امور الدین او الدنیا به او شرعاً من جهه ورود امر به او اجماع او نفی... او عسر او حرج او فساد علی مسلم او دلیل آخر او ورود الاذن فیه من الشارع و لم یجعل وظیفه لمعین واحد او جماعه. یعنی واجباتی که نه واجب عینی باشد و نه واجب کفایی، نه برای شخص و نه برای مجموعه، نه به نحو عام استغراقی یا عام بدلی یا مجموعی، بل عُلم لابدیه الإتیان به او الاذن فیه و لم یعلم المأمور و لا المأذون فهو وظیفه الفقیه و له التصرف فیه و الاتیان به. این مطلب را در اصطلاح امور حسبیه می‌گویند.

فاضل نراقی دلیل بر این مطلب که اختیارات فقیه همان اختیارات رسول‌الله(ص) و ائمه اطهار(ع) است را اجماع غالب فقها و علمای اسلام می‌داند. «بحیث یظهر منهم کونه من المسلمات»؛ تا آنجا که ظاهر از فرمایشات فقها این امر است که این بیان از امور مسلم است.

مرحوم نراقی علاوه بر ادعای اجماع به اظهار ادله نقلی در رابطه با ولایت فقیه می‌پردازد و معتقد است؛ اینکه روایات می‌گویند علما و فقها وارثان انبیا(ع) هستند، امین رسل هستند، خلیفه رسول هستند، حصن اسلام هستند، مانند انبیا هستند، به منزله انبیا هستند، حاکم هستند، قاضی هستند، حجت هستند از طرف ائمه(ع)، مرجع هستند در همه حوادث، بر دستان آنها مجاری‌الامور و الاحکام است و اینکه فقها الکافی لأیتامهم و... اینکه روایات این‌قدر درباره جایگاه فقها تأکید کرده، برای این است که همگان بدانند و بپذیرند که فقها جانشینان تام‌الاختیار پیامبر(ص) و ائمه(ع) در امور اداره جامعه اسلامی در عصر غیبت هستند.

کتابخوان

انسان‌کنش‌شناسی هرمنوتیکی، تفسیری و انتقادی

تحلیل مسائل بنیادینی همچون ساحت‌های وجودی انسان، هدف غایی از آفرینش انسان‌ها و راه رسیدن آدمی به سعادت حقیقی، از جنبه‌های گوناگونی اهمیت دارد؛ اولاً، از آنجا که موضوع و محور علوم انسانی، انسان است، پاسخ به این مسائل در رسیدن به دیدگاهی جامع در مسائل علوم انسانی ضروری است؛ ثانیاً، تبیین و اثبات معارفی همچون ضرورت حیات پس از مرگ و وجود راه سعادت انسان (دین) و ویژگی‌های این راه، مبتنی بر شناختی صحیح از کمال «انسان» است.

این موضوعات در مقالات و کتبی که به واکاوی «انسان» پرداخته‌اند بررسی می‌شوند. اگرچه مغرب زمین از قرن هجدهم شاهد ظهور انسان‌شناسی به عنوان علمی جدید با موضوع انسان است و در ایران نیز حدود ۷۰ سال از عمر انسان‌شناسی (به صورت ساده و کلی آن) می‌گذرد؛ اما تاکنون تمام زمینه‌ها و شاخه‌های این علم که به سرعت در حال پیشرفت است، معرفی نشده است.

بر این اساس، کتاب «انسان کنش‌شناسی هرمنوتیکی، تفسیری و انتقادی» تألیف حجت‌الاسلام دکتر سیدحمیدرضا حسنی و هادی موسوی که از سوی انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه در سال جاری چاپ و به علاقه‌مندان مباحث پایه علوم انسانی تقدیم شده، بر اساس اطلاعات جدید علمی نوشته شده و دارای نکات مفیدی برای پژوهشگران و اندیشه‌وران است.

هدف این کتاب نشان دادن چیستی «مبانی انسان‌شناسی علوم انسانی» است. کارکرد «مبانی انسان‌شناسی علوم انسانی» یا به تعبیر این کتاب، «انسان کنش‌شناسی» نشان دادن زمینه‌های پیدایش علوم انسانی/ اجتماعی و روش‌شناسی‌های آنها تحت تأثیر دیدگاه‌های انسان‌شناختی پارادایم‌ها است. خاستگاه آموزه‌ها، مفاهیم، روش‌ها و نظریاتی که در علوم انسانی امروز موجود است، ریشه در اندیشه‌های اندیشمندان علوم‌انسانی درباره هویت انسان دارد. «انسان کنش‌شناسی» عهده‌دار ایده‌ای متافیزیکی یا علم‌النفسی و فلسفه ذهنی صرف درباره انسان نیست. طرح مباحث انسان‌شناسی علوم انسانی در موقعیتی در میانهٔ فلسفه و علوم انسانی قرار دارد و در مقام پرکردن خلأیی علمی برای عبور از سرزمین فلسفه به سرزمین علوم است. بازخوانی نوشته‌های اصلی فیلسوفان علوم انسانی نشان خواهد داد آنها نه به صورت ضمنی، بلکه در بخش‌های مشخصی از نگاشته‌های خود سعی در انتقال این مطلب به جامعه علمی داشته‌اند.

جریان‌شناسی فکری ـ فرهنگی ایران معاصر ـ ۹۷

انقلاب اسلامی و مقابله با نفوذ بهائیت در ایران

□**جعفر ساسان- داوود عسگری**/ شوقی تثبیت بهائیت را منوط به تشکیل بیت‌العدل و هدف از تشکیل آن را تشکیل حکومت جهانی بهائی می‌دانست که البته ایران به عنوان مهد امرالله در صدر اهداف این فرقه برای تشکیل حکومت بوده است؛ اما این سازمان تازه تأسیس، از ابتدا با بحران اعتبار و مشروعیت مواجه شد؛ چرا که طبق دستور رهبران بهائیت، مدیریت جامعهٔ بهائیان برعهدهٔ ولایت امر (سازمان تبیین) و تشکیلات بیت‌العدل (سازمان تشریع) است و ولی‌امر در رأس آن قرار دارد؛ ولی با مرگ شوقی و معرفی نشدن ولی‌امر بعدی، رکن اصلی بهائیت حذف و بیت‌العدل همه‌کاره شد. اختیارات و وظایف بیت‌العدل نسبت به جوامع و آحاد بهائی، نامحدود و بدون هرگونه قید و شرط است؛ چنانکه تسلیم بودن جوامع و آحاد بهائی در قبال اوامر و تصمیمات بیت‌العدل نیز مطلق و بدون قید و شرط است. بهائیان ایران از طریق «محفل ملی بهائیان» با بیت‌العدل مرتبط بودند. این محفل در تهران و شهرستان‌ها تشکیلات گسترده‌ای داشت و سازمان‌ها و نهادهای رسمی و غیر رسمی متعددی را اداره می‌کرد.

نفوذ در ساختار سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران

یکی از مهم‌ترین اهداف نقشهٔ ۱۰ سالهٔ بهائیت، حاکمیت بر ایران بود که در این راستا بهائیان بسیاری در ساختار سیاسی، فرهنگی و اقتصادی ایران نفوذ کردند تا زمینهٔ آن را فراهم سازند. بهائیان که ایران را مهد امرالله می‌دانستند، دورهٔ پهلوی را فرصت مغتنمی برای حاکمیت بر ایران و برآوردن آرزوی رهبران پیشین خود می‌دیدند و در این راستا از حمایت بیگانگان نیز برخوردار بودند. حکومت پهلوی نیز در همراهی کامل با این فرقه، برنامه‌های خود را متناسب با اهداف بهائیت تنظیم کرده بود تا به اهداف خود دست یابند.

از آنجا که مبارزهٔ روحانیت با بهائیت، تا اوایل دهۀ ۴۰ شمسی، ریشه‌ای نبود و مقابله با این فرقه از حکومت وابسته به بهائیت درخواست می‌شد، بهائیت در حوزه‌های فرهنگی، سیاسی و اقتصادی نفوذی گسترده پیدا کرد. حضرت امام(ره) نیز که از اوایل دهۀ ۴۰، مبارزهٔ مبنایی در برابر بهائیت و صهیونیسم را آغاز نمود و حکومت دست‌نشانده را عامل نفوذ آنها معرفی کرد، با زندان و تبعید مواجه شد تا این فرقه با خیالی آسوده، اهداف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی خود را پیگیری کنند.

بنابراین، در این دوره، حضور بهائیان در سه حوزهٔ فرهنگی، سیاسی و اقتصادی، چنان گسترش می‌یابد که همه‌کارهٔ ایران بهائیان می‌شوند.

یک ـ نفوذ در حوزه فرهنگ

بهائیت، از آنجا که از ابتدا با ادعاهای مضحک و بی‌پایه، فرهنگ شیعی مردم ایران را هدف قرار داده و از همین رو با روحانیت در جایگاه مدافعان فرهنگ درگیر شده بود، در ادامهٔ راه نیز فعالیت ضد فرهنگی را در دستور کار خود قرار داد و ساختار فرهنگی ایران را اعم از تلویزیون، سینما، کتاب و نشریات، تحت سلطهٔ خود درآورد. به بخشی از فعالیت‌های مصداقی آنها در ادامه اشاره می‌شود:

الف ـ تبلیغ: در این دوره، با توجه به امکانات و مساعدت‌های بی‌نظیر نظام استکبار و در رأس آن آمریکا و رژیم صهیونیستی از این فرقه، تبلیغات آن در سطح جهان گسترش یافت. اعزام مبلّغ به کشورهای مختلف و ساخت مشرق الاذکارهای متعدد، در معرفی این فرقه به مردم در نقاط مختلف جهان، به ویژه مناطق محروم ـ که با اعطای کمک مالی به جذب آنان می‌پرداختند ـ اثرگذار بود.

ب ـ فعالیت علنی: در این دوره، بهائیت با پشتوانهٔ آمریکا و صهیونیست‌ها چنان در ایران نفوذ و قدرت یافته بود که بهائیان آشکارا بهائی بودن خود را اظهار می‌کردند و در فرم‌های استخدام و غیره، مقابل مذهب صراحتاً «بهائی» می‌نوشتند. «در جریان سرشماری عمومی ایران در آبان ماه سال ۱۳۴۵، سران بهائیت به همهٔ افراد دستور دادند که هنگام پرسش آمارگران، مذهب خود را به طور رسمی بهائی اعلام کنند.»[1]

دو ـ نفوذ در سیاست ایران

در حوزهٔ سیاسی، بهائیت به ویژه از اواخر دهۀ ۳۰ چنان در ساختار سیاسی ایران قدرت یافته بود که افزون بر به دست گرفتن پست‌های کلیدی، برنامه‌های رژیم را نیز طرح و اجرا می‌کرد. از جمله اینکه پنج روز پس از سرکوب خونین قیام ۱۵ خرداد، محفل ملی بهائیان تهران نامهٔ تشویق‌آمیزی به تیمسار سرتیپ پرویز خسروانی (فرمانده ژاندارمری ناحیهٔ مرکز در زمان کشتار ۱۵ خرداد و بعدها آجودان فرح، معاون نخست‌وزیر و رئیس سازمان تربیت بدنی) نوشت و در آن، قیام حق‌طلبانهٔ ملت مسلمان به رهبری مراجع معظم تقلید و در رأس آنان امام خمینی(ره) را «تجاوز اراذل و اوباش و رجّاله» و «سوءعمل جهلای معروف به علم!» نامید و با تقدیر از زحمات و خدمات و سرعت عمل تیمسار نوشت: «تاریخ امر بهائی آن جناب را در ردیف همان چهره‌های درخشان و نگهبان مدنیت عالم انسانی ثبت و ضبط خواهد نمود.»[2]

بهائیان و به دست گرفتن دولت

برنامهٔ ۱۰ سالهٔ بهائیت که از سال ۱۳۳۲ آغاز شده بود، در سال ۱۳۴۲ پایان یافت و بلافاصله برنامهٔ نه سالهٔ آنها آغاز شد. با سرکوب قیام ۱۵ خرداد و دستگیری امام(ره) مهم‌ترین مانع این فرقه در دستیابی برای سلطه بر ایران، به گمان آنها حذف شده بود و مرحلهٔ دیگری از ترکتازی آنان آغاز شد. در دوران تبعید امام که کسی مانند او برخورد جدی با بهائیت نداشت، دولت در دست بهائیان قرار گرفت و هویدای بهائی نخست‌وزیر و بهائیانی مانند فرخ‌رو پارسا وزیر آموزش‌وپرورش، سپهبد صنیعی وزیر جنگ، منوچهر شاه‌قلی وزیر بهداری، منصور روحانی وزیر آب و برق و منوچهر تسلیمی وزیر بازرگانی شدند. نفوذ بهائیان در ساختار سیاسی ایران، تا سال ۱۳۵۷ ادامه داشت. نفوذ بهائیت در ارتش نیز مسئله‌ای است که نباید به سادگی از کنار آن گذشت؛ به ویژه آنکه برخی از آنان به بالاترین مراتب نظامی و سیاسی دست یافتند.

سه ـ نفوذ در ساحت اقتصادی ایران

در حوزهٔ اقتصاد نیز بهائیان با کمک رژیم، از نفوذ گسترده‌ای برخوردار شدند و برخی از سرمایه‌داران درجهٔ اول کشور، مانند هژبر یزدانی و ثابت پاسال، بهائی بودند. هشدار امام(ره) دربارهٔ فعالیت اقتصادی آنها نیز توجه‌برانگیز است.

فراز و نشیب تاریخی

پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی(ره)، شخصیتی که عَلَم مبارزه با بهائیت و حامیان داخلی و خارجی آن را از اوایل دهۀ ۴۰ در دست گرفته بود، شوک بزرگی به این فرقه وارد کرد و به گفتهٔ سخنگوی بهائیان ایران در اوایل انقلاب، «جامعهٔ [بهائیت] احساس می‌کند که از جهات اداری، اجتماعی و مالی در حال مرگ است و با بدترین بحران در تاریخ ۱۲۸ ساله‌اش مواجه شده است.»[3]

با تسخیر لانهٔ جاسوسی به دست دانشجویان پیرو خط امام(ره)، ارتباط تشکیلات بهائیت با سفارت آمریکا و مأموران سازمان سیا، در اسناد این جاسوسخانه کشف شد که در قالب کتابی با نام اسناد لانهٔ جاسوسی، شمارهٔ ۳۷، مسلک‌های سیاسی استعمار انتشار یافت. در این کتاب، ۱۴ سند دربارهٔ ارتباط بهائیان و آمریکایی‌ها در بحبوحهٔ پیروزی انقلاب اسلامی و ماه‌های پس از آن آمده است که بیان‌کننده نگرانی هر دو طرف از وضعیت جدید و چاره‌اندیشی برای فرار از بحران است. از این اسناد معلوم می‌شود که در سال‌های نخست پیروزی انقلاب کبیر اسلامی ایران، هم بهائیان و هم آمریکا، از اینکه دولت آمریکا و مطبوعات وابسته به آن مستقیماً به حمایت از بهائیان برخیزد، در هراس بودند. علت این امر را باید سابقه سیاه آمریکا در ایران و حمایت همه‌جانبهٔ آن از رژیم پهلوی دانست که سبب واکنش انقلابی مردم ایران خواهد شد؛ اما به مرور، این سیاست تغییر کرد و به جانبداری رسمی کاخ سفید از تشکیلات بهائیت انجامید.

اقدامات بهائیت برای فشار بر نظام اسلامی از طریق کشورهای بیگانه و مجامع بین‌المللی، مانند سازمان جهانی کلیساها و سازمان حقوق بشر ادامه داشت تا اینکه دادستان کل انقلاب اسلامی در سال ۱۳۶۲ با صدور اعلامیه‌ای، از بازداشت چند نفر از بهائیان به اتهام جاسوسی برای بیگانگان خبر داد و هر نوع فعالیت تشکیلاتی فرقهٔ ضاله را در کشور ممنوع و عضویت افراد در آن تشکیلات را جرم شمرد.[4]

***منابع در دفتر نشریه موجود است.**

آفاق

تحلیلی بر نسل نوین جنگ نرم علیه انقلاب اسلامی ـ قسمت هشتادوپنجم

جابه‌جایی جامعه مدنی با جامعه مدینه‌النّبی در نبرد نرم

□**دکتر سیامک باقری‌چوکامی**/ انتقال و فراگیرسازی سبک غربی جامعه مدنی یکی از الگوهای مهم جنگ نرم اجتماعی است. اگرچه جامعه مدنی به وجود تشکل‌ها و احزاب مستقل از دولت معنا شده و پذیرفتنی است؛ اما حقیقت و جوهره معنایی این الگو، مبارزه‌ای است با جامعه مبتنی بر ارزش‌های اسلامی. از این گذشته، اهمیت این الگو به مثابه نبرد نرم اجتماعی غرب علیه جهان اسلام در این است که جامعه مدنی عرصه قدرت اجتماعی است و قدرت اجتماعی پایه‌های کلیدی و تعیین‌کننده قدرت سیاسی به شمار می‌آید.

در واقع، جامعه مدنی شکلی از جامعه‌سازی است که از رهگذر آن نظام‌سازی اتفاق می‌افتد. در نتیجه هر جریانی که بتواند جامعه مدنی مورد نظر خود را شکل دهد، موفقیت بیشتری در مدیریت سامان سیاسی و شکل‌دهی قدرت سیاسی خواهد داشت. به این ترتیب، جامعه مدنی که بر نظام معرفتی لیبرالیسم بنا نهاده شود، پذیرای قدرت اجتماعی است که از جنس خودش هست و کارکردهای خاص خودش را دارد؛ در مقابل شکل‌گیری جامعه مدنی مبتنی بر مبانی فرهنگی و نظام معرفتی مکتب اسلام، عرصه‌ای مساعد برای قدرت اجتماعی از سنخ آن است. در این شرایط دیگر نمی‌توان از عنوان جامعه مدنی استفاده کرد؛ زیرا واژه‌هایی که در علوم اجتماعی مطرح می‌شوند، بدون مبانی نیستند.

امروزه، واژه جامعه مدنی در دنیای لیبرال مبانی و بنیادهای فکری و فرهنگی اومانیستی و سکولاریستی دارد؛ به همین دلیل رهبر معظم انقلاب فرمودند: «امروز در غرب، این اصطلاح معنای خاصّی دارد. شما بدانید، غربی‌ها با همه شگردهای ممکن، کوشش می‌کنند آن خطوط اصلی فکر و فرهنگ خودشان را منتقل کنند.»(۱۳۷۷/۲/۲۲) از این رو «آن جامعه مدنی که غربی‌ها می‌گویند، با معیارهای ما مطلقاً سازگار نیست و با فرهنگ ما هم سازگاری ندارد... ولایت‌فقیه در جامعه مدینهٔ‌النّبی، در رأس همه امور است؛ چون در مدینهٔ‌النّبی، حکومت، حکومت دین است و ولایت فقیه هم به معنای ولایت و حکومتِ یک شخص نیست؛ حکومتِ یک معیار و در واقع یک شخصیت است.» (۱۳۷۷/۱۲/۴)

با این وصف، نقش الگوی جامعه مدنی در نبرد نرم مکتب لیبرالیسم و مکتب اسلام روشن است. بازیگران جنگ نرم با توجه به ماهیت و ویژگی‌های جوهری جامعه مدنی در بافت قدرت اجتماعی و در نتیجه در ساختار قدرت سیاسی همواره کوشیدند تا به اقتضای منافع خود در جوامع هدف، آن را به مثابه الگوی بدیل معتبر و دارای ارزش‌های فرامرزی معرفی و منتقل کنند. در واقع، رواج جامعه مدنی مصطلح غربی در کشور هدف، در حقیقت فراهم‌سازی بسترهای لازم برای سکولاریزه و لیبرالیزه کردن جامعه اجتماعی و سیاسی با همه لوازم و مبانی آن و نهادینه کردن ارزش‌های آن است. از این نظر، جنگ نرم اجتماعی با الگوی غربی جامعه مدنی، مبارزه دشمنانه برای نفی جامعه‌سازی بر پایه جامعه «مدینهٔ النّبی» و استقرار جامعه‌ای بر پایه جامعه مدنی مبتنی بر فلسفه لیبرالیسم است.

قدرت‌های سرمایه‌داری نوین به صورت برنامه‌ریزی شده به ترویج و تبلیغ این موضوع به شکل‌های گوناگون مبادرت ورزیده‌اند. این تلاش‌های مهندسی شده پس از پایان جنگ سرد با عزم و قدرت بیشتری دنبال شد؛ زیرا غرب، به ویژه آمریکا خود را فاتح و برنده این جنگ می‌دانستند و به منزله تنها ابرقدرت جهان، بهترین فرصت برای گسترش لیبرال دموکراسی در جهان تلقی می‌کردند.(مؤسسه رند، ۱۳۸۰: ۱۷)

از این زمان به بعد انتقال یا تقویت جامعه مدنی در مناطق مختلف از جمله خاورمیانه به منزله یکی از ارکان اصلی ملت‌سازی در طرح‌های آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها مطرح شده است. از جمله می‌توان به طرح خاورمیانه بزرگ آمریکا یا طرح مشارکت استراتژیک برای آینده خاورمیانه اشاره کرد که توسط آلمان و فرانسه ارائه دادند.

مروجان الگوی غربی جامعه مدنی معتقدند، توسعه سازمان‌های غیر دولتی تجربه و آزمون خوبی برای شکل‌دهی جامعه مدنی است؛ از جمله «جان کین» معتقد بود هر ان‌جی‌او یک «آزمایشگاه کوچک» برای جامعه مدنی است که نه تنها حساسیت کسی را برنمی‌انگیزد، بلکه خیلی راحت می‌تواند کارهای خود را در حاشیه امن پیش ببرد. وقتی تعداد این آزمایشگاه‌های کوچک زیاد شود، حکومت با چالش مواجه می‌شود و به تدریج باید عرصه را به آنان واگذار کند. چنانچه پروژه دولتی جامعه مدنی از رژیم شکست بخورد، ان‌جی‌اوها به مثابه یک منجی، «مبارزه مدنی» را علیه رژیم آغاز می‌کنند و وارد عمل [کودتای مخملی] می‌شوند.(فضلی‌نژاد، ۱۳۸۸) این اندیشه که سازمان مردم‌نهاد رکن مهمی برای خلق جامعه مدنی و حلقه واسطی برای جامعه مدنی و مبارزه مدنی است، مورد توجه بسیاری از مقامات و استراتژیست‌های غربی و آمریکایی قرار گرفته است. چنانکه «مایکل لدین» معتقد است: «تغییر از درون، تنها راه مقابله با نظام ایران است و تنها ابزار آن حمایت از ان‌جی‌اوها می‌باشد که به کمک آنها می‌توان میلیون‌ها نفر را در برابر حاکمان ایران قرار داد.» (شریفی، ۱۳۸۹: ۱۶۹)

طرح ظرفیت‌سازی سازمان‌های جامعه مدنی در جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۶۹ مطرح شد و پس از سال‌های ۱۳۷۶ در کانون توجه اندیشکده‌های غربی، به ویژه آمریکا قرار گرفت. از جمله بنیاد ملی دموکراسی آمریکا مقالات متعددی را برای این منظور در پایگاه خود قرار داد و بودجه قابل توجهی برای این امر اختصاص داد.(ایزدی، ۱۳۹۰: ۱۶۶ـ۱۶۱)

تقویت و نهادینه کردن الگوی جامعه مدنی در ایران بیان‌کننده جنگ نرم اجتماعی است که بسیار خطرناک‌تر از جنگ نرم سیاسی یا اقتصادی است، زیرا؛

یک ـ در جنگ نرم جامعه مدنی که بر پایه‌های لیبرالیسم و مدرنیته بنا نهاده شده، به بهانه حمایت از حقوق مدنی و بدون توجه به مقتضیات فرهنگی و اجتماعی جامعه، نسبت به تحریک افکار عمومی بر ضد قدرت رسمی اقدام کرده و فروپاشی نرم را دنبال می‌کند.

دو ـ این الگو از نظر وجه اجتماعی بودن آن و ظاهر بسیار فریبنده و در پوشش تشکل‌های مردم‌نهاد نه تنها حساسیت‌برانگیز نیست؛ بلکه طرفداران زیادی را می‌تواند به خود جلب کرده و هر نوع مخالفتی را به راحتی از دور خارج کند. بر همین اساس، غرب هر فرصتی را برای جامعه‌سازی بر پایه جامعه مدنی در ایران مغتنم می‌شمارد. چنانکه مؤسسه «رند» پس از توافق هسته‌ای در گزارشی از علیرضا نادر به دولت آمریکا این گونه پیشنهاد می‌دهد که «باید در درازمدت بر روی دموکراسی در ایران تمرکز گردد. آمریکا باید سیاست‌هایی را به کار گیرد که منجر به خلق یک جامعه مدنی قدرت‌مندتر در ایران شود. اتفاقاً باید از این پس شرایط تحصیل در آمریکا برای دانشجویان ایرانی تسهیل شود تا نسبت به آمریکا و ارزش‌های این کشور دید مثبت‌تری پیدا کنند. باید برنامه‌هایی برای تبادلات فرهنگی، مذهبی و ورزشی بین آمریکا و ایران طراحی شود.» (نادر، ۲۰۱۵: ۵)

پردازش

روش‌مندی در طرح مسائل بنیادین

□**شهاب زمانی**/ علوم انسانی در غرب با سپری کردن قرون تاریکی و ارتجاع فکری تمدن غربی رشد و توسعه داشت. این توسعه در غرب از رهگذر قرائت جدیدی از بنیان‌ها و مبانی نظری علم مدرن به دست آمد و آنها توانستند میراث علمی یونان باستان و دانش اسلامی را با صورت‌بندی مبتنی بر «روش»ها و الگوهای علمی که بیشتر هم صبغه پوزیتیویستی داشت، به نام خود مصادره کنند. یکی از این روش‌مندی‌ها در علوم انسانی و اجتماعی، توجه به ابعاد انسان‌شناختی، هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و روش‌شناختی علوم و دانش‌ها است.

این در حالی است که در بینش‌های اسلامی یکی از کارهای مهم اندیشمندان دسته‌بندی علوم و نظم‌بخشی به الگوهای مطالعاتی بود که اگرچه نزد بزرگانی مانند فارابی، غزالی، ابن‌عربی، ابن‌سینا و دیگران می‌توان آنها را دید؛ ولی در تداوم آن و جدید کردن این صورت‌بندی‌ها و بهره‌گیری روش‌مند از آنها که به تولیدات علمی منجر شود، خیلی راه موفقی طی نشد و اگر تک‌ستاره‌هایی درخشیدند به دلیل توانمندی‌های فردی بوده است.

بینش‌ها و آموزه‌های اسلامی را می‌توان به دو دسته نظری و عملی تقسیم کرد. در بعد عمل، اسلام برای تأمین مصالح زندگی فردی و اجتماعی انسان، دستورالعمل‌هایی ارائه داده که آنها را می‌توان در علم اخلاق اسلامی، حقوق اسلامی و سیاست اسلامی جست‌وجو کرد؛ اما فلسفه اخلاق، حقوق و سیاست، خود مبتنی بر مبانی نظری هستند و فهم دقیق دیدگاه اسلام درباره انسان و مبدأ هستی، مقدمه لازم برای فهم پاسخ پرسش‌های مزبور است. به این ترتیب مهم‌ترین مبانی اندیشه اسلامی را می‌توان در شش بخش «معرفت دینی»، «خداشناسی»، «انسان‌شناسی»، «فلسفه اخلاق»، «فلسفه حقوق» و «فلسفه سیاست» دسته‌بندی کرد.

معرفت‌شناسی، علمی است که به این‌گونه مباحث اساسی بشر می‌پردازد و درباره هریک از آنها بحث و کاوش می‌کند. امروزه بحث از معرفت‌شناسی به ویژه در حوزه دینی، بررسی اقسام معرفت، راه‌های معرفت و ارزیابی آنها و پاسخ به شبهات شکاکیت و نسبیّت‌گرایی و نیز هرمنوتیک فلسفی، تعدد قرائت‌ها و پلورالیسم دینی و تعارض معرفت‌های دینی فراگیر شده است.

در سیر بررسی «اندیشه‌های بنیادین اسلام» مباحثی که درباره شناخت انسان و ابعاد وجودی او مطرح شده یا رشحاتی که درباره هستی‌شناسی و حاکمیت مطلق جهان هستی مطرح می‌شود نگاه مدقانه و پرسشگرانه می‌طلبد. از نگاه دینی و اسلامی، خدا هستی مطلق است؛ اما این هستی و حاکمیت مطلق ظهوراتی دارد که بزرگ‌ترین و اهم آنها انسان که میدانی به فراخی خلیفه‌اللهی و رسیدن به سعادت اخروی، پیش روی آن قرار دارد.

نکته

دومینوی ناکامی‌ها

پس از دومینوی پیروزی‌های جبهه مقاومت در سوریه و عراق، جبهه غربی ـ عربی ـ عبری خود را بازنده غوغایی می‌داند که حدود هفت سال برایش برنامه‌ریزی و اقدام کرده است. به همین دلیل در وضعیت کنونی، عربستان نقطه ثقل بازیگری منطقه‌ای خود را در افزایش سطح تنش و بحران با مرکز ثقل جبهه مقاومت، یعنی جمهوری اسلامی ایران قرار داده است. حاکمان خام سعودی سعی می‌کنند این سیاست را با شرایط بین‌المللی ایران و همچنین رویکردهای قدرت‌های فرامنطقه‌ای مانند آمریکا علیه ایران همسو و هماهنگ کنند. در این راستا، عربستان سعی کرد به مثابه محور اصلی مقابله با سیاست‌های منطقه‌ای ایران با استفاده از ادبیات تند و تهاجمی، مجموعه‌ای از نگرانی‌ها و فرض‌های احتمالی را برای ایران ایجاد کند که در همه آنها ناکام مانده است.

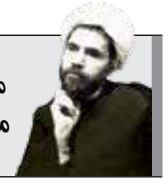

ملجأ دانشجویان مسلمان

مرحوم شهید مفتح و همچنین شهید مطهری جزو کسانی بودند که ملجأ و ملاز جوان‌های دانشجوی مسلمان بودند. آن کسانی که می‌خواستند واقعاً اسلامی باشند، اسلامی بیندیشند، اسلام را یاد بگیرند، الهیات را بفهمند و آن چیزی که فرض می‌شد که دانشکده الهیات برای آن به وجود آمده، آن بشوند، این دو شهید عزیز سالیان متمادی اینجا ملجأ بودند و تحرک داشتند و مخصوصاً مرحوم شهید مفتح خیلی هم بی‌پروا که مرحوم مطهری برای من نقل می‌کردند از برخورد شدید ستیزه‌آمیز بعضی از اساتید با ایشان و ایشان با بعضی از اساتید! (امام خامنه‌ای، ۱۳۶۴/۹/۲۶)

روایت یار

امام خامنه‌ای در گذر زمان ـ ۱۶۹

گذری بر حوادث تیر ماه ۷۸

□ **سید مهدی حسینی/** در سلسله مباحث تبیین فعالیت‌های امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی)، به سال ۷۷ و جریان‌های شبهه‌افکن و قتل‌های موسوم به زنجیره‌ای به اختصار اشاره شد؛ وقایعی که با تدبیر معظم‌له خاتمه یافت، اما در ادامه، حوادث دیگری رقم خورد که به حوادث ۱۸ تیر ماه سال ۷۸ منجر شد. در ابتدا دستگاه قوه قضائیه برای جلوگیری از اقدامات غیر قانونی شهردار تهران به این موضوع ورود پیدا کرد و طی حکمی وی را دستگیر و زندانی کرد و جریان شبهه‌افکن آن را به یک معضل سیاسی تبدیل کرد که خود ماجرای دیگری دارد. تا جایی که امام خامنه‌ای به منظور حل این معضل به درخواست رئیس‌جمهور وقت مبنی بر آزادی موقت شهردار تهران از زندان تا رسیدگی به اتهامات وی در دادگاه موافقت کردند. به امید اینکه تنش‌های سیاسی پدید آمده حول محور این موضوع کاهش یابد، اما جریان‌های موسوم به چپ و دوم خردادی در رسانه‌های‌شان دست‌بردار نبودند. تا اینکه سوژه جدیدی یافتند و در آستانه «طرح تغییر و اصلاح کلیات قانون مطبوعات» در مجلس شورای اسلامی در دستور کار قرار دادند. یک روز پیش از ورود مجلس به این بحث، روزنامه «سلام» (۱۵ تیر ماه) در تیتری درشت نوشت: سعید اسلامی متهم قتل‌های زنجیره‌ای پیشنهاد اصلاح قانون مطبوعات را داده است. وزارت اطلاعات از اقدام این روزنامه شکایت کرد و به حکم دادگاه روزنامه سلام تعطیل شد. روزنامه دیگری به نام «نشاط» متعلق به همان جریان شبهه‌افکن در تیتری دیگر نوشت: «دوران سیاست‌ورزی به پایان رسید.» و در ادامه عنوان کرد: «جنبش دانشجویی در برابر تعطیلی روزنامه سلام ساکت نخواهند ماند.» وزارت اطلاعات بر اثر فشارهای متعدد شکایت خود را پس گرفت. روز ۱۷ تیر ماه عده‌ای از دانشجویان ساکن در خوابگاه کوی دانشگاه در خیابان کارگر شمالی در اعتراض به تعطیلی روزنامه سلام دست به تجمع و راه‌پیمایی در داخل کوی زدند و به طور غیر قانونی از کوی خارج شدند و به اخطارهای نیروی انتظامی توجهی نکردند و با ورود عده‌ای دیگر از مخالفان در راه‌پیمایی زد و خوردهایی صورت گرفت. متعاقب آن در روزهای جمعه یعنی ۱۸ تیر ماه تا سه‌شنبه ۲۲ تیر ماه کوی دانشگاه و خیابان‌های اطراف آن با تجمعات و تظاهرات غیر قانونی و با زد و خورد همراه بود و در این میان از شخصیت‌های سرشناس و مسئولان کشور موسوم به جریان چپ به سخنرانی دعوت می‌شدند و لحظه به لحظه به دامنه بحران افزوده می‌شد، به طوری که وزیر علوم وقت استعفای خود را تقدیم رئیس‌جمهور کرد. وزیر کشور و معاون سیاسی او به گونه دیگری به این ماجرا دامن زدند و غائله‌ای بر پا شد که در ادامه آن در تهران و برخی از شهرستان‌ها جماعت‌هایی مشکوک اقدام به تخریب، سرقت و غارت اموال عمومی کرده و امنیت تهران را مخدوش کردند. در این میان رسانه‌های بیگانه مانند رادیو اسرائیل و بی‌بی‌سی و... اخبار این ماجرا را بازتاب می‌دادند. در نهایت این غائله با سخنرانی حکیمانه امام خامنه‌ای و متعاقب آن راه‌پیمایی باشکوه ۲۳ تیر پایان یافت.

درنگ

مهجور در حوزه و دانشگاه

از طرفی شهید مفتح نه از جانب حوزه حمایت می‌شد و نه در دانشگاه آغوش بازی برای پذیرش ایشان بود. حوزه کاملاً ایشان را سرزنش می‌کرد و می‌گفتند که دنبال پست هستی؟ دنبال مال دنیا هستی؟ در دانشگاه چه کار می‌کنی؟ جالب است برخی افراد، شهید مفتح را به این بهانه که از دین خارج شده، طرد کردند تا جایی که ایشان می‌گفت؛ استکان من را آب می‌کشیدند. این فشار روانی سنگین از طرف حوزه بر روی ایشان بوده است.

از طرف دیگر در دانشگاه آغوش بازی برای پذیرش ایشان نبود؛ چرا که وی را به خاطر لباس روحانیت استهزا می‌کردند. شهید مفتح اصرار داشتند با لباس روحانیت سر کلاس دانشگاه حاضر شوند، با این هدف که بگویند این روحانی است، این آخوند است، آن‌طور که فکر می‌کنید یک آخوند فقط دنبال بحث نجاست و طهارت است، این‌طور نیست. ایشان تعریف می‌کردند؛ وقتی وارد کلاس می‌شدم، صلوات می‌فرستادند و استهزا می‌کردند. در زمان استادی هم ایشان می‌گفت؛ اولین جلسه‌ای که در مقام استاد وارد کلاس شدم همه تعجب کردند که یک روحانی! قرار است به آنها درس بدهد. (خاطره از محمدصادق مفتح، فرزند شهید)

از رفتار وزارت ارشاد راضی نیستم!

مروری بر ماجرای استعفای وزیر فرهنگ دولت اصلاحات

□ **حسین معینی/** در ۲۶ آذرماه ۱۳۷۹ بود که عطاءالله مهاجرانی، وزیر جنجالی و پرحاشیه کابینه دولت سیدمحمد خاتمی از سمت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی استعفا داد. فرآیند انتخاب وی در جایگاه عضوی از کابینه اصلاحات و حواشی ایجاد شده از عملکرد وی در جایگاه متولی فرهنگ در قوه مجریه، یکی از مناقشات مهم سال‌های پایانی دهه ۱۳۷۰ است.

عطاءالله مهاجرانی، در مردادماه سال ۱۳۳۳ در روستای مهاجران از توابع شازند در استان مرکزی متولد شد. تحصیلات عالی خود را در رشته تاریخ در دانشگاه‌های اصفهان (کارشناسی، ۱۳۵۲)، شیراز (کارشناسی ارشد، ۱۳۵۶) و تهران (دکترا، ۱۳۷۵) پی گرفت. همسر وی دکتر جمیله کدیور (نماینده مجلس ششم) است و صاحب چهار فرزند (دو دختر و دو پسر) می‌باشد.

در نخستین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی در سمت نماینده مردم شیراز راهی مجلس شد. پس از اتمام دوره مجلس، یک سال رایزن فرهنگی ایران در پاکستان (سال ۶۴ـ۶۳) بود و از سال ۶۴ تا ۶۸ در سمت معاون حقوقی و پارلمانی نخست‌وزیر مشغول بود.

وی فعالیت‌های مطبوعاتی خود را از دهه ۶۰ با روزنامه اطلاعات آغاز کرد. سردبیری فصلنامه راهبرد (از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۵)، مدیر مسئولی هفته‌نامه بهمن (از سال ۱۳۷۳ تا ۱۳۷۵) و مدیرمسئولی ماهنامه گزارش (از سال ۱۳۸۱) نیز در سابقه فعالیت‌های مطبوعاتی او به چشم می‌خورد و مدتی هم عضو هیئت امنای بنیاد فارابی و شورای عالی خبرگزاری جمهوری اسلامی بود.

در دوران سازندگی نیز در سمت مشاور و معاون حقوقی و پارلمانی رئیس‌جمهور نقش آفرید. در همین دوران در اردیبهشت سال ۱۳۶۹ بود که مقاله‌ای با عنوان «مذاکره مستقیم» نوشت و خواستار مذاکره مستقیم ایران با آمریکا شد. این نوشته واکنش‌های اقشار مختلف جامعه را به همراه داشت و از آن به بعد بود که نام مهاجرانی به عنوان یکی از شخصیت‌های طرفدار آمریکا در محافل بر سر زبان‌ها افتاد.

وی از نزدیکان و ارادتمندان رئیس‌جمهور دولت سازندگی بود، به نحوی که در دومین دوره ریاست‌جمهوری آقای هاشمی‌رفسنجانی طی مصاحبه‌ای با روزنامه انگلیسی‌زبان ایران‌نیوز در هشتم آبان ۱۳۷۳ اظهار داشت: «اگر امکان تغییر در قانون اساسی وجود داشته باشد، آقای هاشمی شایسته‌ترین فرد برای احراز این مسئولیت است. آقای هاشمی‌رفسنجانی دو ویژگی امیرکبیر و مدرس را با هم دارند.»

مهاجرانی در شکل‌گیری حزب دولت ساخت کارگزاران سازندگی در سال ۱۳۷۴ نقش کلیدی داشت. وی عضو شورای مؤسس معرفی شد. با حمایت حزب کارگزاران از نامزدی سیدمحمد خاتمی در انتخابات دوم خرداد ۱۳۷۶ و انتخاب وی به مقام رئیس‌جمهور دولت هفتم، عطاءالله مهاجرانی فرصت یافت تا برای سمت وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی انتخاب شود.

در این دوران سیاست تساهل و تسامحی که مهاجرانی در حوزه فرهنگ پیش گرفت، موجب شد تا بی‌بندوباری و اباحی‌گری در جامعه افزایش یابد و سیاست‌های فرهنگی خاتمی در دوران سازندگی این بار با شدتی بیشتر در دوران دوم خرداد پیگیری شود و همین مسئله بود که اعتراضات اجتماعی شدیدی را به همراه داشت.

در سال ۱۳۷۸ حدود ۳۱ نفر از نمایندگان مجلس پنجم مهاجرانی را استیضاح کردند، اما وی مجدداً توانست رأی اعتماد نمایندگان مجلس را بگیرد. از مجموع ۲۶۳ نماینده حاضر در روز رأی‌گیری، ۱۵۲ نفر رأی به بقای مهاجرانی دادند و تنها ۱۲۱ رأی به استیضاح وی تعلق گرفت.

در همین سال شاهد تحصن عظیم علما و طلاب حوزه علمیه قم علیه سیاست‌های فرهنگی دولت بود. مهاجرانی در جایگاه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نوک پیکان انتقادات قرار گرفته بود، به طوری که حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی با حضور در مسجد اعظم قم در جمع طلاب به شدت از وی انتقاد کرد.

در جریان تحصن گروهی از طلاب و روحانیون قم در اعتراض به کاریکاتور نیک‌آهنگ کوثر در روزنامه آزاد، آیت‌الله جوادی‌آملی نیز به جمع علمای حامی تحصن پیوست و در سخنرانی خود سیاست‌های فرهنگی دولت خاتمی و وزیر ارشاد او عطاءالله مهاجرانی را به باد انتقاد گرفت. موضع‌گیری تند آیت‌الله جوادی علیه سیاست فرهنگی دولت اصلاحات با واکنش تند مهاجرانی مواجه شد و نخستین سکاندار فرهنگی دولت خاتمی از انتقادات تند وی علیه عملکرد خود به شدت گله کرده و به او و سایر علما و روحانیون حاضر در تحصن توهین روا داشت.

اما متأسفانه گوش شنوایی برای شنیدن این اعتراضات وجود نداشت و مشی لیبرال مهاجرانی و همراهانش در وزارت فرهنگ، روز به روز فضای فرهنگ را به سمتی برد که افزایش اعتراضات اقشار ارزشی و نیروهای انقلابی را به همراه داشت. عملکرد لیبرالیستی مهاجرانی تا آنجا بود که رهبر معظم انقلاب در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در آذر ماه ۱۳۷۸ در اعتراض به عملکرد وی اعلام داشتند:

«من از وزارت ارشاد توقّع دارم. البته آقای «مهاجرانی»ـ ظاهراًـ نیستند و خودشان را راحت کردند از اینکه بیایند و حرف‌های ما را بشنوند! به‌هرحال، فرق نمی‌کند؛ چه ایشان باشند، چه نباشند، من اعتراضم این است ـ این اعتراض را بارها هم گفته‌ام، الان هم در جمع شما می‌گویم ـ وزارت ارشاد در این دو سالی که ایشان در رأس این کار هستند، هیچ کار اسلامی به‌عنوان اسلامی ارائه نداد!

این اوّلین اعتراض من است. فرض کنید من خودم در مورد صداوسیما، کمتر هفته‌ای است که اعتراضی و اوقات تلخی‌ای نداشته باشم و پیغام تندی ندهم؛ اما صداوسیما کارهای زیادی را به عنوان کار اسلامی انجام داده، برنامه‌های اسلامی و برنامه‌های هنری اسلامی درست کرده و برنامه‌های گزارشی و علمی داشته است.

اگر اشتباه و خطا و تخلّف دارد، از آن طرف هم تلاش و کار دارد. من سؤالم این است که وزارت ارشاد، چند کتاب برای تقویت تفکّر اسلامی به وجود آورده، چند تا فیلم برای تقویت مبانی فکری اسلامی و انقلابی ساخته و چند تئاتر مناسب داشته است؟ الان مرتّب در این سالن‌های وابسته به وزارت ارشاد، نمایش و تئاترهایی اجرا می‌شود؛ بعضی‌هایش صددرصد ضدّ دین و ضدّ انقلاب است! کسانی رفتند، دیدند و آمدند به من گزارش دادند. خوب؛ حالا اگر در کنار دو، سه نمونه تئاتر از این گونه نمونه‌ها، پنج شش نمونه هم به ما نشان می‌دادند که ما این تئاتر را به‌وجود آوردیم، یا این فیلم را اجرا کردیم که مبلّغ اسلام است، من هیچ اعتراضی نمی‌کردم. می‌گفتم بالاخره: «خلطوا عملاً صالحا و آخر سیئا، عسی‌الله ان یتوب علیهم» (توبه/ ۳۲) اما این طور نیست؛ هرچه هست، از آن طرف است! این اعتراض من است. من از رفتار وزارت ارشاد، راضی نیستم.

فرض کنید در مورد کتاب‌های رمان، بنده همیشه اهل رمان خواندن بودم؛ امروز هم با رمان بی‌ارتباط نیستم و از دنیای رمان خبر دارم که چه خبر است. امروز فاسدترین رمان‌ها منتشر می‌شود! البته این سه چهار ماه اخیر، تا حدودی توقّف شدـ ظاهراً به‌خاطر همین حملات مجلس و اعتراض‌های این طرف و آن طرف، این کار انجام شدـ خوب؛ وزارت ارشاد، دست‌اندرکار چند کتاب رمان شده و پول و امکانات به افرادی که آماده هستند، داده استـ مسلّم هم داریمـ که بنشینند و یک رمان انقلابی، یا چند رمان راجع به جنگ بنویسند؟ چند تا از این کارها کردند؟! این سؤال ماست دیگر. مگر وظیفه وزارت ارشاد، غیر از این است. وزارت ارشاد اسلامی برای این است که اسلام را ترویج کند!» (۱۳۷۸/۹/۲۳)

سرانجام مهاجرانی که در روز انتخاب نیز کمترین رأی را از نمایندگان مردم در مجلس پنجم کسب کرده بود و یک بار نیز در میانه راه با استیضاح ایشان مواجه شده بود، پیش از اینکه دوره چهار ساله‌اش به اتمام برسد، بعد از اوج گرفتن اعتراضات مردمی و در رأس آنها علما و مراجع عظام تقلید، مجبور شد تا هفت ماه مانده به انتخابات ریاست‌جمهوری هشتم، در آذر ماه سال ۱۳۷۹ از سمت خود استعفا دهد. در نامه استعفای وی آمده است:

«به دلیل شرایط و مقتضیاتی که در قلمرو فرهنگ و هنر و اندیشه شکل گرفته است، ادامه مسئولیت در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را میسر و به مصلحت نمی‌دانم و امیدوارم با درخواست استعفای این جانب موافقت فرمایید. تلاش اینجانب و همگی همکاران متعهد و توانایم در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بر این بوده است که متناسب با برنامه دولت جناب‌عالی در مسیر ارتقای فرهنگ و اندیشه و اعتلای ایران اسلامی انجام وظیفه نماییم. بدون تردید، نارسایی و کاستی در کار و تلاش ما کم نبوده است و نتوانسته‌ایم چنانکه شایسته شأن و منزلت ملت سربلند و قدرشناس ایران اسلامی و هنرمندان و نویسندگان و همگی اصحاب عرصه فرهنگ و هنر و اندیشه بوده است، توفیق یابیم.»

مهاجرانی چند سالی را نیز در مرکز گفت‌وگوی تمدن‌ها گذراند و در همین ایام بود که درگیر برخی مسائل اخلاقی و خانوادگی شد که زمینه خروج وی از کشور را فراهم آورد. وی در سال ۱۳۸۳ به دلیل اوج گرفتن مسئله رسیدگی به شکایت زنانی که مدعی بودند به عقد مهاجرانی درآمده‌اند! مجبور شد کشور را برای همیشه ترک کند و چند سالی به دور از سیاست و در سکوت روزگار بگذراند. اما آغاز انتخابات دهم ریاست‌جمهوری و حمایت رسمی وی از نامزدی مهدی کروبی، سرآغاز فعالیت مجدد وی در عرصه سیاست و این بار از جایگاه اپوزیسیون نظام اسلامی بود.

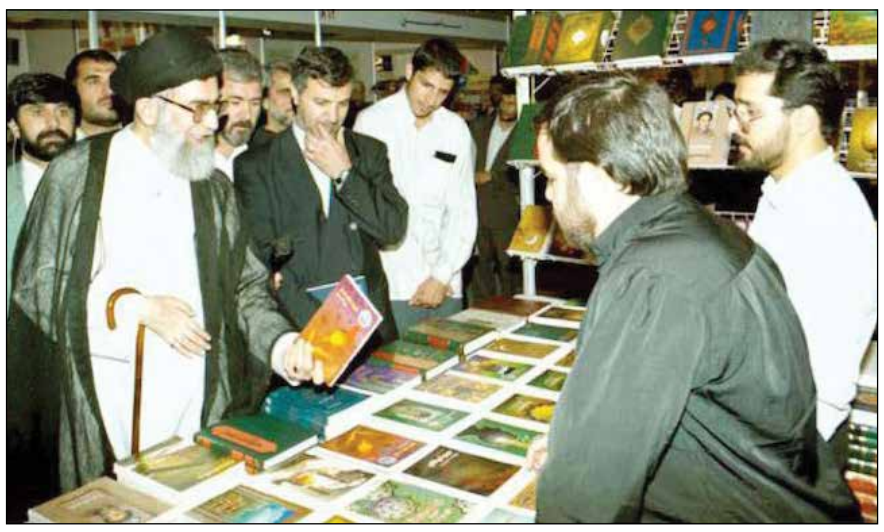

تاریخ ایران

افشای اسناد جاسوسی امیرانتظام

□ **مرتضی دخیلی/** ۲۸ آذر ماه سال ۱۳۵۸ یک روز پس از آنکه عباس امیرانتظام، معاون سابق نخست‌وزیر دولت موقت جمهوری اسلامی و سفیر وقت ایران در سوئد، از استکهلم به تهران مراجعت کرد، به اتهام همکاری با سازمان جاسوسی آمریکا «سیا» بازداشت شد.

به نوشته روزنامه اطلاعات: «به دنبال افشاگری دانشجویان پیرو خط امام درباره عباس امیرانتظام و نقش وی در ایفای رابطه بین ایران و آمریکا که در اخبار سراسری سیمای جمهوری نیز پخش شد، خبرگزاری پارس در تماس با یکی از دانشجویان پیرو خط امام کسب اطلاع کرد: انتظام از همان اوایل انقلاب، نقش رابط بین ایران و آمریکا را برعهده داشته و اسنادی که به وسیله دانشجویان پیرو خط امام به دست آمده حاکی است که وی با توجه به داشتن چنین نقشی اظهار تمایل کرده است در کشور سوئد ظاهراً به عنوان سفیر ادامه خدمت دهد و در حقیقت راحت‌تر بتواند نقش خود را در ارتباط با آمریکا ایفا کند.»

دانشجویان پیرو خط امام(ره) همچنین به خبرگزاری پارس گفتند که «اسناد و مدارک زیادی حاکی از ارتباط دائم عباس امیرانتظام با آمریکا به دست آمده است که به زودی در اختیار مطبوعات و رسانه‌های گروهی قرار خواهد گرفت.»

دو دانشجوی پیرو خط امام(ره) همزمان با بازداشت امیرانتظام در تلویزیون ظاهر شدند و اسنادی را مقابل دوربین خواندند که به گفته آنها نشان می‌داد امیرانتظام در تلاش بوده است تا روابط خوبی میان ایران و آمریکا برقرار کند. یکی از این دانشجویان با اشاره به یکی از این اسناد می‌گوید: «در یکی از اسناد تفسیری درباره آقای عباس امیرانتظام به چشم می‌خورد به این شرح که توصیف کاردار بروسن (لینگن) از امیرانتظام به عنوان یک شخص باهوش و نماینده بسیار ماهر دولت ایران در سخن گفتن کاملاً صحیح است. انتظام در حقیقت علاقه به ادامه تماس با آمریکا دارد و به نظر می‌رسد خالصانه می‌کوشد تا دوباره روابط دوجانبه خوبی بین ایران و آمریکا برقرار کند. سفارت گفت‌وگو با امیرانتظام را در حد امکان ادامه خواهد داد.»

دانشجویان پیرو خط امام(ره) پس از بازداشت امیرانتظام هر روز در مصاحبه با رسانه‌ها اسنادی را علیه وی افشا می‌کردند که به گفته آنها در جریان تفتیش و تجسس سفارت آمریکا در تهران به دست آمده بود. آنان از جمله به سندی اشاره می‌کردند که بر اساس آن آمریکایی‌ها برای تبادل اطلاعات با امیرانتظام اعلام آمادگی کرده بودند. به نوشته روزنامه اطلاعات در این سند آمده است که «سیا از کاردار آمریکا در استکهلم می‌خواهد که به انتظام اطلاع دهد که ما حاضریم تبادل اطلاعات بعد از دهم سپتامبر انجام شود. این سند نشان‌دهنده آن است که امیرانتظام قبلاً تقاضای چنین کاری، یعنی تبادل اطلاعات را کرده که از طرف سیا اطلاع داده می‌شود، حاضرند این تبادل اطلاعات پس از دهم سپتامبر انجام گیرد.»

تسخیرکنندگان سفارت آمریکا می‌گفتند؛ امیرانتظام می‌خواست روابط ایران و آمریکا را بهبود ببخشد و سپس خود در سمت سفیر ایران راهی آمریکا شود. سندی که به گفته دانشجویان این ادعا را ثابت می‌کرد، گزارشی بود در سفارت آمریکا که در آن آمده بود: «امیرانتظام خوش‌بین بود که سفرش به سوئد باعث آن نخواهد بود که وظیفه‌اش به عنوان کانال ارتباطی بین ایران و آمریکا قطع شود. او می‌گفت: ارتباط نیز ساده‌تر خواهد شد و در آنجا بهتر از تهران و واشنگتن می‌توانیم حرف بزنیم. به علاوه او به طور منظم ماهی یک‌بار به ایران خواهد آمد. وقتی از او درباره تعیین سفیر برای آمریکا سؤال شد، گفت که ممکن است یکی دو ماه طول بکشد و خوش‌بین بود که خودش نامزد این پست شود.»

امیرانتظام که در زمان بازداشت ۴۷ ساله بود بیش از یک‌سال بعد از بازداشت در دادگاهی به اعدام محکوم شد؛ اما با تلاش‌های مهندس بازرگان، رئیس دولت موقت این حکم به حبس ابد کاهش یافت.

تاریخ حماسه

بمباران پایگاه الولید ـ ۲

□ **حمیدرضا میری/** روز موعود برای حمله به پایگاه الولید فرا رسید و فرماندهی یکی از دسته‌های ۴ فروندی فانتوم‌ها به سرهنگ فرج‌الله برات‌پور و فرماندهی دسته دیگر نیز به سرهنگ فرهادپور واگذار شده و جنگنده‌های ارتش پس از اقامه نماز در قالب دو دسته چهار فروندی به پرواز درآمده و طبق طرح عملیاتی، در سکوت رادیویی کامل به سوی دریاچه ارومیه حرکت می‌کنند.

دو فروند جنگنده ذخیره اف ۴ نیز همراه با جنگنده‌های عملیات‌کننده به پرواز درآمده و به سوی دریاچه ارومیه می‌روند. ۲۰ دقیقه بعد، اولین مرحله از سوخت‌گیری به وسیله تانکرهای سوخت‌رسان ۷۴۷ نیروی هوایی در حوالی دریاچه ارومیه انجام می‌شود و دو فانتوم ذخیره به پایگاه بازگشته و هشت فانتوم عملیات‌کننده به سوی مرز حرکت می‌کنند.

در همین حین، دو فروند جنگنده اف ۵ از پایگاه هوایی تبریز به پرواز درآمده و به سوی پالایشگاه کرکوک می‌رود و بلافاصله با عبور از مرز، خود را به پالایشگاه رسانده، آن را بمباران می‌کنند.

ارتش عراق متوجه حضور جنگنده‌های فانتوم ایرانی در خط مرزی ترکیه و عراق می‌شود؛ اما به اشتباه افتاده و فکر می‌کند این جنگنده‌ها به ارتش ترکیه تعلق دارند. لحظاتی بعد، جنگنده‌های اف ۴ نیروی هوایی ایران با عبور از فراز شهر مرزی زاخو در مرز ترکیه و عراق و با کاهش ارتفاع برای مخفی شدن از دید رادارهای عراقی، وارد خاک عراق شدند.

پس از ورود هشت فانتوم ایرانی به خاک عراق و پیشروی در عمق این کشور، تانکرهای سوخت‌رسان ۷۰۷ که از مسیر بین‌المللی خارج شده بودند، خود را به نقطه‌ای از پیش تعیین شده رساندند. فانتوم‌ها در آسمان منتهی‌الیه شمال غرب عراق و در ۹۰ مایلی پایگاه‌های الولید (اچ ۳) دومین مرحله از سوخت‌گیری هوایی را در ارتفاع ۲۰ هزار پایی انجام داده و بلافاصله با کاهش ارتفاع، به مسیر ادامه می‌دهند.

در میانه راه، یک فروند جنگنده از دسته پروازی ۱ و یک فروند نیز از دسته پروازی ۲ جدا شده و دسته سوم پروازی را ایجاد می‌کنند. ساعت حدود ۹ صبح جنگنده‌های ایرانی خود را به نزدیکی پایگاه‌های سه‌گانه اچ ۳ رساندند. گروه اول متشکل از سه فروند جنگنده بمب‌افکن اف ۴ به فرماندهی سرهنگ فرهادپور به اولین پایگاه حمله و آنجا را بمباران می‌کنند. سپس گروه دوم که متشکل از دو فروند جنگنده بمب‌افکن اف ۴ بود، به پایگاه دوم حمله‌ور شده و آنجا را نابود می‌کنند.

سرهنگ برات‌پور، فرمانده دسته پروازی سوم و فرمانده سه فروند جنگنده اف ۴، عملکرد جنگنده‌ها در انهدام دو پایگاه اول را بررسی می‌کند و متوجه می‌شود پایگاه سوم از استحکامات، استتار و پدافند بسیار بهتری برخوردار است؛ از این رو تصمیم می‌گیرد برخلاف طرح عملیاتی، از ناحیه دیگری پایگاه را بمباران کند. سرهنگ برات‌پور به جنگنده‌ها فرمان تغییر مسیر حرکت به‌سوی پایگاه را داده و جنگنده‌ها بلافاصله به سمت دیگری تغییر مسیر می‌دهد و خود را به پایگاه رسانده و در حالی که نیروهای عراقی غافلگیر شده بودند، فانتوم‌های ایرانی شیرجه رفته، همه بمب‌های خود را روی پایگاه می‌ریزند. نقل شده است، جنگنده‌های ایرانی در حمله به پایگاه سوم برای اصابت دقیق بمب‌ها به اهداف، به قدری پایین آمده بودند که پس از رهاسازی بمب‌ها، آتش ناشی از انفجار بمب‌ها به خود جنگنده‌ها نیز رسیده بود. با اتمام عملیات و آغاز حرکت جنگنده‌های ایرانی به سوی کشور، ارتش عراق به تعداد زیادی از جنگنده‌های عراقی دستور پرواز داده و مقرر می‌شود جنگنده‌های عراقی اجازه ندهند فانتوم‌های ایرانی به کشور بازگردند؛ اما عملیات تعقیب و گریز بی‌نتیجه می‌ماند و جنگنده‌های عراقی با وجود اینکه در دید جنگنده‌های ایرانی بودند، نمی‌توانند فانتوم‌ها را رهگیری کرده و با آنها درگیر شوند. چهارمین مرحله از سوخت‌گیری هوایی بلافاصله در آسمان ایران انجام می‌شود و جنگنده‌ها به سوی پایگاه همدان رفته، دقایقی بعد در این پایگاه به زمین می‌نشینند.

عملیات حمله به اچ ۳ به‌زعم بسیاری از کارشناسان نظامی، یکی از بی‌نظیرترین و دقیق‌ترین عملیات‌های هوایی جهان است که در آن، خلبانان ایرانی با حدود پنج ساعت پرواز، چهار بار سوخت‌گیری هوایی و طی مسافتی بالغ بر ۱۰۰۰ کیلومتر در سکوت مطلق رادیویی، عملیاتی تاریخ‌ساز انجام دادند.

تاریخ جهان

عملیات روباه صحرا

□ **مهدی دنگچی/** پس از موشک باران رژیم صهیونیستی، عربستان سعودی و دیگر کشورهای عربی در واکنش به مداخله نیروهای ائتلاف بین‌المللی تحت رهبری آمریکا به جنگ کویت و عراق، شورای امنیت سازمان ملل در قطعنامه ۶۸۷ مصوب سه آوریل سال ۱۹۹۱، عراق را ملزم به تخریب و برچیده شدن «بی‌قید و شرط» تمامی تسلیحات کشتار جمعی، موشک‌های بالستیک و تأسیسات مرتبط با برد بیشتر از ۱۵۰ کیلومتر خود تحت نظارت بین‌المللی کرد.

دو ماه بعد با پذیرش قطعنامه از سوی عراق کمیسیون ویژه سازمان ملل (UNSCOM) با اختیارات بازرسی از هر تأسیسات، هر وسیله نقلیه و هر نقطه از عراق تشکیل شد؛ به طوری که بازرسان سازمان ملل در موارد ثبت شده‌ای، حتی از وزارتخانه‌ها و هشت ساختمان نهاد ریاست‌جمهوری عراق نیز بازرسی کردند.

از زمان آغاز بازرسی در ژوئن سال ۱۹۹۱ م، مأموران عراقی در مواردی مقابل درخواست بازرسان برای دسترسی به اسناد محرمانه یا تأسیسات حیاتی و نظامی کشور مقاومت کردند؛ اما هر بار با تهدید شورای امنیت به اقدام نظامی و این واقعیت که رژیم عراق بازرسی‌ها را پذیرفته است، مجبور به اعطای دسترسی به تیم بازرسی شد. شورای امنیت در قطعنامه ۷۱۵، روند بازرسی‌های عراق که توسط دبیر کل سازمان ملل و رئیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی گزارش شده است را تأیید کرد.

در قطعنامه ۹۴۹ شورای امنیت از عراق خواسته شد در همکاری با کمیسیون ویژه سازمان ملل نیروهای نظامی خود را که به تازگی در جنوب این کشور مستقر کرده بود، به محل‌های پیشین خود منتقل کنند. این اولین‌بار بود که بازرسان سازمان ملل پای خود را به تعیین و تکلیف موقعیت نیروهای نظامی عراق نیز باز کرده بودند.

در سال ۱۹۹۸م و پس از هفت سال بازرسی بی‌وقفه و بی‌قید و شرط از هر نقطه مشکوک در عراق، همچنان تحریم‌های نفتی و مالی عراق پابرجا بود و این امر تا جایی اعتراض حکومت عراق را برانگیخت که برای مدتی بازرسی‌ها و مذاکرات میان کمیسیون ویژه سازمان ملل و دولت عراق را ترک کرد. دولت عراق بازرسان را جاسوسان ایالت متحده خواند، ادعایی که از سوی اسکات ریتر، بازرس تسلیحاتی سازمان ملل در عراق از سال‌های ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۸ نیز تأیید شد.

اما در مقابل ایالات متحده و انگلستان به جای وعده‌های خود، با استفاده از اطلاعات به دست آمده از بازرسی‌های UNSCOM درباره تأسیسات حیاتی و نظامی عراق و با اطمینان از آنکه قاطبه تسلیحات شیمیایی و موشک‌های بالستیک دوربرد عراق در هفت سال گذشته منهدم شده‌اند، در عملیات چهار روزه روباه صحرا (Desert Fox) از ۱۶ تا ۱۹ دسامبر اقدام به بمباران هوایی بغداد، پایتخت عراق کرد. هدف این عملیات، «انهدام ساختمان‌ها و تأسیسات نظامی و امنیتی که در پروسه ساخت، ذخیره‌سازی و نگهداری و استفاده از تسلیحات کشتار جمعی دخیل بوده‌اند.» عنوان شد؛ اما در آن ساختمان‌هایی چون کاخ ریاست‌جمهوری عراق نیز مورد هدف قرار گرفت.

نیروهای اصلی درگیر در عملیات روباه صحرا، رسته هوایی سوم ناو هواپیمابر «CVW۳» و یازدهم «CVW۱۱» بودند که از ناوهای هواپیمابر «USS Enterprise» و «USS Carl Vinson» عملیات می‌کردند، همچنین اسکادران گشت چهارم، گروه هوایی اعزامی بیست‌وهشتم و واحدهای زمینی چون نیروهای لشکر چهارم تفنگداران نیز در این عملیات شرکت داشت.

بخش عمده این عملیات، استفاده از موشک‌های کروز و مهمات هدایت‌شونده هواپایه علیه اهداف زمینی بود. در شب دوم عملیات، ۱۲ بمب‌افکن سنگین B۵۲ با پرواز از پایگاه دیگو گارسیا در اقیانوس هند، اقدام به شلیک ۷۴ موشک کروز هواپایه به نقاط مختلف بغداد از جمله شش ساختمان کاخ ریاست‌جمهوری عراق، وزارت دفاع و چندین پادگان گارد ریاست‌جمهوری کردند. علاوه بر نیروی هوایی آمریکا، جنگنده‌های تورنادو نیروی‌هوایی انگلستان نیز شرکت داشتند و ۱۵ درصد از سورتی‌های کل عملیات را به انجام رساندند.

سرانجام در ۱۹ دسامبر، دولت ایالات متحده عملیات را موفقیت‌آمیز اعلام و ادعا کرد ۸۵ درصد اهداف عملیات مورد انهدام قرار گرفته‌اند، در چهار روز عملیات ۶۰۰ سورتی بر فراز عراق انجام شد و ۶۰۰ موشک هواپایه از جمله ۹۰ موشک کروز هواپایه روی اهداف در عراق انداخته شد.

عراق بدون هرگونه تسلیحات دوربرد و راهبردی که اکنون خود را در برابر حملات هوایی غرب بی‌دفاع می‌دید، به بازگشت رژیم بازرسی‌ها در ازای برداشته شدن مشروط تحریم‌های نفتی در برنامه «نفت در برابر غذا» (برنامه‌ای که در آن دولت عراق تنها می‌توانست از درآمدهای نفتی برای خرید غذا، دارو و دیگر اقلام انسان‌دوستانه استفاده کند) تن داد و کمیسیون جدیدی با عنوان «کمیسیون بازرسی و راستی آزمایی سازمان ملل (UNMOVIC) بازرسی‌های بی‌قید و شرط و گسترده در عراق را ادامه داد.»

در سال ۱۹۹۱، کوفی عنان، دبیر کل سازمان ملل به طور رسمی اذعان کرد؛ اسناد قانع‌کننده‌ای به دست آورده است که نشان می‌دهد بازرسان تسلیحاتی کمیسیون ویژه سازمان ملل به طور مستقیم در ایجاد یک دستگاه جمع‌آوری اطلاعات و شنود برای سرویس جاسوسی ایالات متحده نقش داشته‌اند. در این اسناد آمده است که با عملیاتی در سیا موسوم به Shake tree، تجهیزاتی در مقر فرماندهی کمیسیون ویژه سازمان ملل در بغداد برای شنود ارتباطات مخابراتی کاخ ریاست‌جمهوری صدام حسین تعبیه شده بود.

قوت از جانب خدا

آیت‌الله محمدعلی نکونام گفت: «هیچ‌گاه دشمن را قوی و بزرگ نپندارید، زیرا دشمن خدای را ندارد و بی‌پایه و بی‌مایه است، اما شما خدا را دارید و پرمایه و قوی و قدر هستید؛ بنابراین به این قدرت خودتان متکی باشید که نشانه‌های این اتکا به قدرت و توان خود را در دنیا مشاهده می‌کنید. توصیه همه ائمه اطهار(ع) و امام صادق(ع) به مسلمانان این بوده است که امام زمان‌تان را بشناسید و در آن راه باشید تا معرفت‌الله نصیب‌تان شود.»

آیینه خواص

بسربن‌ارطاره-۲

بی‌حیای خونخوار

اوج فعالیت‌های سیاسی-نظامی بسر زیر نظر معاویه و بر ضد حکومت علی‌بن‌ابی‌طالب(ع) بود. در زمان معاویه‌بن ابی‌سفیان، در فتح جزیره، مصر، افریقیه شرکت داشت. در این دوره بسر نه تنها با کشتار غیر مسلمانان، بلکه با قتل و غارت مسلمانان به ویژه شیعیان چهره‌ای خونریز از خود به تاریخ معرفی کرد.

در نبرد صفین، او از فرماندهان معاویه بود و مأموریت یافت تا همراه مردانی از دمشق آب را بر سپاه علی(ع) ببندند. معاویه در این نبرد، بسر را در برابر قیس‌بن سعدبن عباده‌انصاری قرار داد و خواست هر یک از سرداران خود را در برابر یکی از سرداران علی(ع) قرار دهد تا آنها را از میان ببرند.

بسر از رویارویی مستقیم با امیرمؤمنان علی(ع) اکراه داشت؛ اما معاویه از بُسر خواست تا به هماوردی امام برود. بسر گفت: «هیچ کس سزاوارتر از تو به هماوردی با او نیست» اما معاویه این امر را به بسر سپرد. بسر نقابی آهنین بر چهره نهاد تا شناخته نشود و امام را به رزم خواند. امام نیزه‌ای به جانب او که سر تا پا زره‌پوش بود رها کرد که از ضرب آن بر زمین افتاد، برای حفظ جان خود همانند عمرو عاص عورت خویش را آشکار کرد. اشتر هنگام فرو افتادن او را شناخت و گفت: «ای امیرمؤمنان! این بسر، دشمن خدا و خصم توست.» امام فرمود: «او را واگذار که لعنت خدا بر او باد، آیا پس از چنان حرکتی او را بکشم؟»

او در کشاکش با یاران آن حضرت نیز پایداری و شجاعتی نکرد. صبحگاه روز سوّم میان بسربن‌ارطاة و قیس‌بن‌سعد جنگ سختی درگرفت. قیس با نیزه بسر را مجروح کرد. بُسر از میدان گریخت و به صف خویش پیوست.

وی بعداً در زمره نمایندگان سپاه شام در توافقنامه حکمیت حضور یافت. معاویه پس از حکمیت و بازگشت به شام، جمعی از غیر قریش و جماعتی از قریش از جمله عمروبن‌عاص سهمی، ضحّاک‌بن قیس‌فهری و بُسربن ابی‌اَرطاه را فرا خواند و با آنان درباره حمله به مصر مشورت کرد تا از ثروت آنجا برای جنگ با علی(ع) استفاده کند.

پس از حکمیت در سال چهلم هجری و کشته شدن محمدبن‌ابوبکر، اهل جند برخی به طرفداری عثمان و عده‌ای برای فرار از مالیات از اطاعت عامل امام علی(ع) سر بر تافتند و به معاویه نامه نوشتند تا امیری بفرستد. معاویه نیز، بُسر را با چهار هزار نفر از راه مکه و مدینه به سوی یمن فرستاد. بسر به فرمان معاویه پس از ورود به هر شهری شیعیان را برای عبرت‌گیری دیگر مردمان کشت و به اکراه از مردم بیعت گرفت. معاویه گفته بود: بر هر جایی که مردمش از علی پیروی می‌کنند رسیدی، زبان خشونت و ناسزاگویی را بر آنها بگشای، آن‌گونه که هیچ گریزی پیدا نکنند، تا تو بر مال و جان آنها مسلط شوی. سپس همه را به بیعت دعوت کن و هر کس مخالفت کرد، به قتل برسان.

«الغارات» در حوادث سال چهلم نقل می‌کند: «معاویه، بسربن‌ارطاه را با سه هزار نفر مأمور کرد و گفت: برو، به مدینه که رسیدی، مردم را جمع کن و بر هر کسی که دیدی، اهانت کن و دارایی کسانی را که در پیروی ما قدمی بر نداشته‌اند، تاراج کن و در مدینه وانمود کن که همه آنها را خواهی کشت و آگاه کن که از دست تو در امان نخواهند بود و هیچ عذری را نپذیر، تا یقین کنند که مخالفان را خواهی کشت. آنگاه به مکه روانه شو، اما در آنجا متعرض کسی نباش و مردم سر راه را بترسان تا فرار کنند، تا به صنعا و جند برسی، که در آنجا ما دوستانی داریم و نامه‌هایی هم نوشته‌اند.»

سنت الهی استدراج در کلام آیت‌الله شیخ‌حسن ممدوحی

گام‌به‌گام از خوشی تا آتش!

امیرالمؤمنین علی(ع) در حکمت ۱۱۶ نهج‌البلاغه می‌فرمایند: «می‌خواهید به شما آدمی را نشان بدهم که هم فریب خورده و هم بسیار مغرور است و هم مورد فتنه و بلا و امتحان است و هم به ظاهر کسی او را بیچاره نمی‌داند. یک آدمی که صد درصد بدبخت است؛ ولی همه خیال می‌کنند او خیلی خوشبخت است. هیچ کس دیگر برای او دلسوزی نمی‌کند. همه می‌گویند: او خوشبخت است. برخلاف کسی که بیچاره و بدبخت باشد و یک عدّه‌ای بفهمند بیایند دست او را بگیرند؛ امّا آن کسی که از همه بدبخت‌تر و بیچاره‌تر و افتاده‌تر است و محتاج است که کسی دست او را بگیرد، به شدّت دارد؛ ولی همه خیال می‌کنند او باید دست دیگران را بگیرد. یعنی یک آدم تنها است که غرق در بلا است. می‌خواهید بدانید کیست؟ کسی است که خدای تعالی این‌گونه او را خلق کرده است. «مُسْتَدْرَج بِالْإِحْسَانِ إِلَيْه» در باغ سبز را به او نشان می‌دهیم که او وارد یک بلای عظیم بشود.»

بلای خوش‌ظاهر

استدراج یعنی به تدریج او را می‌برند و به تدریج او را گرفتار می‌کنند؛ «بِالْإِحْسَانِ إِلَيْه» همه به او احسان می‌کنند، همه خضوع می‌کنند، همه خشوع می‌کنند و سلام و عرض ادب می‌کنند. «وَ مَغْرُورٍ بِالسَّتْرِ عَلَيْه» بسیار فریب‌خورده که همه چیز او پنهان است. آبروی او در خطر نیست. همه او را محترم می‌دانند. بدبخت‌تر از این؟ «مَفْتُونٍ بِحُسْنِ الْقَوْلِ فِيه» اینجا مورد امتحان و آزمایش خیلی قوی قرار گرفته که همه درباره او خوب می‌گویند. حسن شهرت دارد. همه می‌گویند آفرین بر فلانی، واقعاً خیلی عالی است.

همه نسبت به او حرف خوب می‌زنند و از همه بالاتر خیلی ثروتمند می‌شود. ثروتمند است، حسن‌القول هم دارد، مردم هم همه نسبت به او خاضع هستند، همه به طرف او احسان و احترام می‌کنند. حضرت می‌فرماید: «مَا ابْتَلَى اللهُ أَحَداً بِمِثْل» خدا هیچ کس را مبتلا به مثل این شخص نکند؛ چون همه اینها برای او استدراج و دام است. استعدادهای خام می‌گویند خدا او را دوست دارد و بسیار به او نعمت داده است.

نگاه او اصلاً نگاه عمیقی نیست. به اندازه‌ای که یک بزغاله در و دیوار را می‌بیند، ظاهراً می‌بیند اینجا مرتع است یا مثلاً فرض کنید اینجا یک نهر آبی است، او هم از آن بیشتر نمی‌بیند. با عمق و باطن مسئله کاری ندارد. می‌بیند که او ماشین و خانه دارد، هوس او را می‌کند و این نمی‌داند و در استدراج می‌رود. درست مانند یک بچه ده یا دوازده ساله که خیلی خوش است وقتی که هر چقدر پول می‌خواهد به او بدهی یا هر جا دوست داشت اجازه بدهی که برود.

شما یک بچه آزاد ۱۵ ساله را که هر چه پول بخواهد به او بدهی، هر جا هم دوست دارد برود، هر طور هم بخواهد رفتار می‌کند، درس می‌خواهد بخواند یا می‌خواهد نخواند، می‌خواهد ادب داشته باشد یا می‌خواهد نداشته باشد، می‌خواهد هر کلمه را به زبان بیاورد، همه می‌گویند این بچه خیلی آزاد است. وقتی که این را می‌بینند، می‌گویند از این بهتر در این دنیا امکان ندارد. این بچه‌های هم سن او وقتی او را ببینند، همه نسبت به او حسرت می‌خورند؛ امّا یک انسان عاقل می‌داند که عاقبت او کنار جوی‌های خیابان می‌افتد.

افراد بسیاری هستند که مستدرجند. مستدرج یعنی فردی درون یک چاه باتلاق افتاده و به تدریج پایین می‌رود؛ یعنی این قدمی برنمی‌دارد؛ الّا در عمق جهنم و گاهی اوقات خدای منان و متعال پرده ظاهر را از کار او در دنیا هم برمی‌دارد. از این رو هیچ وقت گول ظاهرسازی دیگران را نخورید. عاقبت کار را ببینید که چیست. هیچ وقت یک آدم فقیر به ظاهر مستمند را هم تحقیر نکنید. اگر به طرف شما دست حاجتی برآمد، آن را رد نکنید. قارون وقتی از خانه خود بیرون آمد، در بعضی از تواریخ می‌نویسند که سیصد نفر کنیز و غلام و اسب سفید و سیاه غرق در طلا آمدند تا این را دیدند، گفتند «یا لَيْتَ لَنا مِثْلَ ما أُوتِيَ قارُون» کاش ما هم مانند قارون بودیم؛ اما «فَخَسَفْنا بِهِ وَ بِدارِه» خود او و تمام ثروت او را در زمین فرو بردیم.

کمک به رسول خدا!

دوست داری این دنیا را به یک سر سلامتی بگذرانی و یک تنفّس صحیح در این عالم داشته باشی و در فضای این عالم به سلامت تنفّس بکنی، یک راه بیشتر نداری و آن هم بندگی خدا و مواظب نفس امّاره بودن و با مردم زندگی کردن است. با مردم زندگی کردن یعنی چه؟ «وَ فِي أَمْوالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُوم» به اندازه‌ای که داری؛ همان‌قدر که می‌توانی، اگر ندهی معلوم است که بالاتر هم بشوی نمی‌دهی.

خدا هست و مدبّر ما هم اوست. کار ما دست هیچ کس نیست. ما در دست کسی کاری نداریم. منتهی اگر کار کسی به تو افتاد، متوجه باش؛ یعنی خدا کار یکی از بندگان خود را به دست تو داد. در روایت آمده است: «إِنَّهُ رَسُولُ الله» او رسول‌الله است. خدا او را نزد تو فرستاده است؛ با مشت بر سینه او نزنی. گرفتار در دنیا زیاد است.

من نگفتم برو دنبال گرفتار بگرد، ببین چه کسی گرفتاری دارد کمک کن. ما که قدرت نداریم؛ اما گاهی اوقات یک شخصی به سراغ شما می‌آید. آن را می‌گویم. ما مأموریت نداریم بگردیم ببینیم در این دنیا چه کسی گرفتار است، برویم گرفتاری او را رفع کنیم. چنین قدرتی نداریم. وقتی کسی نزد شما می‌آید و شما هم می‌دانید او کسی است که باید به او کمک کنید. این دو کار دارد؛ یکی امتحان است که در خانه شما آمده است. دوم نعمت است؛ البته عاقلانه برخورد کنید. نمی‌گویم هر کسی چک و سفته آورد شما برای او امضا کنید. باید انسان عاقلانه رفتار کند. اگر انسان با خدا نباشد، مانند یک پر کاه است که روی یک رودخانه افتاده است. آب رودخانه به هر سو برود، او هم می‌رود؛ اما کسی که با خدا زندگی می‌کند درست مثل یک کوه مستقری است که «لَا يُحَرِّكُهُ الْعَوَاصِف» هیچ چیز او را حرکت نمی‌دهد. زندگی او نورانیت دارد. از زندگی خود خیر می‌بینند، ولو کم است.

این را بدانید کار فقط از خدا ساخته است. فرمایش امیرالمؤمنین علی(ع) این است که عوامل ظاهری دنیا کمال نیست. اینها چیزهایی است که مردم همه دنبال اینها می‌دوند، اما حضرت علی(ع) این استدراج است.

بی‌احترامی‌ممنوع

نمی‌خواهم بگویم آدم چیز خوب را دوست نداشته باشد. حالا یک وقت خدا هم نصیب کرد، خوب است؛ اما اگر خیلی مشتاق باشد، گدا است.

این کسانی که به دیگران بی‌اعتنایی می‌کنند، حالا یک شخصی ماشین خوب دارد، خانه خوب دارد مردم بی‌اعتنایی می‌کنند، این اشتباه است. بنده خدا است. اینها نباید اشتباه بشود. چون آن شخص پولدار است، به او بی‌اعتنایی می‌کنند. مردم محترم هستند. تو اگر راست می‌گویی، خود را درست بکن که به او محتاج نباشی. تو اگر راست می‌گویی، خودت یک آدمی باش که نسبت به آنچه برای او است، بی‌اعتنا باشی. خدای تعالی ممکن است از راه حلال و زلال به خیلی‌ها عنایت بکند. خیلی هم عالی است؛ «هَنِيئاً لَهُم». انسان واقعاً خودش یک کاری بکند؛ این «وَ اجْعَلْ غِنَايَ فِي نَفْسِي» است. نگفته «وَ اجْعَلْ غِنَايَ فِي بانک». غنای بعضی‌ها در بانک است. این غنای ذاتی است. امیرالمؤمنین علی(ع) می‌خواهند این را بگویند که سعی کن مستدرج نباشی و هم سعی کن به دیگری محتاج نباشی و هم سعی کن غنای ذاتی داشته باشی. هوس خود را به جایی ببر که جای آن است. این هوس را به بی‌نهایت بزن. آدم سر سفره که بنشیند اندکی نان بخورد، سیر است.

نقطه‌نظر

عصمت فاطمه معصومه(س)

□احسان آیتی/ بر مبنای اعتقاد شیعه، عصمت موهبتی الهی است که بر برخی بندگان خاص و مورد توجه خداوند عطا شده است تا از این طریق اتمام حجتی برای هدایت بشر باشد.

به نظر می‌رسد عصمت، درجات متعدد و در افراد مختلف می‌تواند با شدت و ضعف وجود داشته باشد. همه انبیا مقام عصمت را دارند؛ اما ۱۴ معصوم مورد اعتقاد شیعه، یعنی ائمه اطهار(ع) و حضرت رسول(ص) و حضرت فاطمه(س) دارای بالاترین و کامل‌ترین عصمت هستند. این امر به این معنا است که راه عصمت بر دیگران بسته نیست و می‌توان برای دیگران نیز درجاتی از عصمت را متصور بود.

در میان بزرگان شیعه، کسانی هستند که با وجود اینکه به مقام نبوت یا امامت نرسیده‌اند؛ اما از جانب امام معصوم(ع) به عنوان عصمت مفتخر گشته‌اند. حضرت فاطمه معصومه(س) از جمله این اولیای الهی است که به گفته علامه مجلسی توسط امام رضا(ع) به معصومه ملقب شده است.

این به آن معنا است رسیدن به برخی درجات عصمت برای غیر از امام(ع) و نبی نیز میسر است و در این مسیر متعالی تفاوتی بین زن و مرد نیز وجود ندارد. چه آنکه مهم در این طریق، تقوا و معرفت و توفیق الهی است که با عبودیت و ترک گناه حاصل می‌شود و این درجات معنوی اعلی را نصیب فرد می‌کند؛ تا جایی که بانویی مانند حضرت معصومه(س) از لحاظ عظمت معنوی و علمی، مرجع بسیاری از مردان بزرگ و اولیای خدا می‌شود.

این مقام، مقامات دیگری مانند مقام شفاعت نیز به دنبال خواهد داشت، چنانکه در زیارت‌نامه ایشان آمده «یا فاطمه اشفعی لی فی الجنه» از سویی وقتی در این زیارت‌نامه این‌گونه طلب می‌شود که خداوند ما را همراه ایشان و اجدادشان در کنار نبی خدا در بهشت مجتمع کند، به این معنا است که رسیدن به چنین مقاماتی شاید دور از دسترس باشد؛ اما محال و ناممکن نیست.

گزارش

سردار عبداللهی در نشست خبری به مناسبت ۲۸ سالگی قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص)

پس از گذراندن چهار دوره به یک مجموعه الگو آفرین تبدیل شده‌ایم

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) گفت: «این قرارگاه چهار دوره ورود به بازسازی کشور، اجرای پروژه‌های بزرگ سازندگی، انحصارشکنی از خارجی‌ها در ابرپروژه‌ها و ورود به پروژه‌های پیچیده را گذرانده و به یک مجموعه الگوآفرین تبدیل شده است.»

سردار سرتیپ عبادالله عبداللهی در نشست خبری به مناسبت بیست‌وهشتمین سالگرد تأسیس قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) با بیان اینکه مجموعه ظرفیت‌های موجود در قرارگاه در دوران دفاع مقدس نقش مهمی را در مهندسی رزمی در جبهه‌ها ایفا کرد، اظهار داشت: «پس از دوران دفاع مقدس با تدبیر رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) و بر اساس اصل ۱۴۷ قانون اساسی، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) در راستای کمک به دولت‌ها و عمران و آبادانی کشور تأسیس شد.»

وی اهم حوزه‌های کاری قرارگاه را نفت، گاز و پتروشیمی، آب، نیروگاه، بنادر و سازه‌های ساحلی و فراساحلی، حمل‌ونقل، معدن و صنایع معدنی، ابنیه خاص، ارتباطات و فناوری اطلاعات، خدمات مشاوره، مطالعات و مهندسی، کشاورزی و محرومیت‌زدایی ذکر کرد و افزود: «این قرارگاه در طول سه دهه، با وجود تحریم‌های ظالمانه مستکبران، رکوردهای بزرگی را در عرصه آبادانی، استقلال، خودکفایی و سرافرازی میهن اسلامی به دست آورده است.»

سردار عبداللهی دوران حیات قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء را به چهار دوره مختلف تقسیم و خاطرنشان کرد: «مرحله اول حیات این قرارگاه ورود به بحث بازسازی کشور پس از جنگ تحمیلی بود، در مرحله دوم قرارگاه با توسعه مسئولیت‌پذیری و تجربه‌اندوزی به پروژه‌های بزرگ سازندگی در کشور ورود پیدا کرد و در مرحله سوم با انحصارشکنی توانست ابرپروژه‌هایی را که تا پیش از آن خارجی‌ها در کشور انجام می‌دادند، به دست گیرد؛ در مرحله چهارم نیز با ورود به پروژه‌های پیچیده‌ای، مانند ساخت پالایشگاه به یک مجموعه الگوآفرین تبدیل شد.»

وی حضور در عرصه نفت و گاز به منظور جلوگیری از خام‌فروشی و نیز ساخت پالایشگاه‌های گازی، مانند پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس، بزرگ‌ترین پالایشگاه گازی جهان را از اقدامات برجسته قرارگاه برشمرد و اظهار داشت: «با افتتاح فاز نخست پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس، این پالایشگاه ظرفیت تولید روزانه ۲۱ میلیون لیتر فرآورده را دارد که از این میزان ۱۲ میلیون لیتر آن بنزین است و از زمان افتتاح تاکنون این پالایشگاه سه‌ونیم میلیارد لیتر فرآورده تولید کرده که یک‌ونیم میلیارد لیتر آن بنزین بوده است.»

فرمانده قرارگاه سازندگی پروژه احداث خط آهن چابهار به زاهدان را یکی از مهم‌ترین پروژه‌های در دست اقدام قرارگاه خاتم‌الانبیاء توصیف و تصریح کرد: «این پروژه به طول ۷۰۰ کیلومتر زنجیره تکمیلی بندر شهید بهشتی به چابهار است؛ همچنین در حوزه ریلی یکی دیگر از پروژه‌های مهم این قرارگاه احداث خط آهن سریع‌السیر اصفهان- قم - تهران است که در این مسیر قطار با سرعت ۳۰۰ کیلومتر در ساعت توان تردد دارد.»

وی در ادامه اظهار داشت: «در حوزه خطوط انتقال نفت، گاز و آب بیش از ده هزار و ششصد کیلومتر از این خطوط را قرارگاه انجام داده و ما امروز ۸۲۵ کیلومتر تونل در دست احداث داریم که بخشی از آنها مربوط به راه‌های کشور، مترو و تونل انتقال آب است که کار ساخت بعضی از آنها به اتمام رسیده و برخی دیگر نیز در دست اقدام است.»

سردار عبداللهی اقدامات قرارگاه در حوزه ساخت مترو را به این شرح اعلام کرد: «در این حوزه کار ساخت ۱۲۵ کیلومتر تونل مترو را برعهده داشتیم که بخش عمده آن اواخر سال گذشته و در سال جاری به انجام رسید.»

وی افزود: «در حوزه ساخت ابنیه خاص نیز پروژه ساخت صحن حضرت زهرا(س) در نجف اشرف و توسعه حرم حضرت امام حسین(ع) در کربلای معلی و ساخت ۱۹ هزار تخت بیمارستانی در داخل کشور از جمله پروژه‌های در دست اقدام قرارگاه خاتم‌الانبیاء است.»

سردار عبداللهی با بیان اینکه امروزه یکی از موارد مورد تأکید رهبر معظم انقلاب روی آوردن و استفاده از صنایع معدنی است، تأکید کرد: «در این زمینه نیز قرارگاه خاتم‌الانبیاء اقدامات مؤثری انجام داده که از آن جمله ساخت دو کارخانه آهن اسفنجی با ظرفیت یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن در سال است که کارخانه آهن اسفنجی میانه امسال به بهره‌برداری رسید و کارخانه دوم هم حدود ۹۰ درصد پیشرفت پروژه داشته است. همچنین پروژه تولید مس کنسانتره در تبریز توانست ظرف مدت یک سال پولی را که برای این پروژه سرمایه‌گذاری شده بود، مستهلک کند.»

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء سپاه در ادامه با بیان اینکه قرارگاه ۹۰ کیلومتر اسکله و بندر احداث کرده است، عنوان کرد: «قرارگاه تاکنون ۱۰ نیروگاه برق ساخته است؛ در حوزه فناوری اطلاعات و پوشش سیگنال‌های تلویزیونی و رادیویی نیز ۲۳ هزار کیلومتر خط فیبر نوری و احداث ۳۲۰ ایستگاه به همت قرارگاه صورت گرفته است.»

وی در ادامه سرمایه اصلی هر سازمان و کشور را نیروی انسانی آن برشمرد و خاطرنشان کرد: «امروز بیش از ۲۰۰ هزار نفر به صورت مستقیم و بیش از یک میلیون نفر به صورت غیرمستقیم در مجموعه قرارگاه خاتم‌الانبیاء مشغول به کار هستند که بسیاری از آنها مهندسان باتجربه و کارآزموده‌اند.»

سردار عبداللهی با اشاره به اقدامات صورت گرفته از سوی قرارگاه در حادثه زلزله کرمانشاه، تصریح کرد: «با توجه به اجرای پروژه ساماندهی آب‌های غرب کشور و حضور بیش از ۱۰ هزار نفر نیرو و پنج هزار دستگاه ماشین‌آلات مهندسی قرارگاه خاتم‌الانبیاء در نزدیکی مناطق زلزله‌زده، از همان دقایق اول وقوع زلزله در کنار مردم این مناطق حضور داشتیم و به واحدهای اجرایی‌مان در آن مناطق آماده‌باش دادیم. با توجه به اینکه روستاهای این منطقه حدود ۷۰ تا ۱۰۰ درصد آسیب دیده بودند، برای اسکان موقت مردم باید فکری می‌شد؛ از این رو در توافقی که با بنیاد مسکن داشتیم، این امر را برعهده گرفتیم و در طول ۱۸ روز پس از امضای این توافق، ۶۴۰۰ فنداسیون را آماده کرده و ۵۹۰۰ سازه فلزی را در این مناطق نصب و ۲۷۰۰ کانکس نیز در این مناطق مستقر کردیم.»

وی ادامه داد: «ما برای ساخت کانکس‌های مورد نیاز در این مناطق کارگاه‌های بزرگی را در مناطق زلزله‌زده احداث کردیم که اگر آنها نبودند، فقط شش ماه طول می‌کشید تا این کانکس‌ها را به این مناطق انتقال دهیم. ما گفته‌ایم که ظرف مدت ۴۵ روز اگر مانعی پیش نیاید، می‌توانیم کار اسکان موقت را به سرانجام برسانیم.»

سردار عبداللهی درباره مبلغ بودجه قرارگاه در سال ۹۷ گفت: «مبلغ تعیین شده در لایحه بودجه به معنای سقف گردش مالی ما در خزانه است و این به معنای اختصاص بودجه‌ای به این میزان به قرارگاه خاتم‌الانبیاء نیست، ضمن آنکه در بحث معافیت مالیاتی قرارگاه اکنون ما چنین چیزی را نشنیده‌ایم و باید بگوییم قرارگاه یکی از بهترین مودیان مالیاتی در دو سال گذشته بوده است.»

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) درباره آمادگی این قرارگاه برای شرکت در بازسازی کشور سوریه گفت: «چنانچه تدبیر دولت بر این امر قرار بگیرد، قرارگاه به منزله یک مجموعه پیشگام برای بازسازی در سوریه آمادگی دارد.»

وی با بیان اینکه ما در بحث کشاورزی قصد کمک به دولت و مردم را داریم و هدف ما درآمدزایی نیست، تصریح کرد: «ما بر اساس بخشی از وظیفه‌مان در مناطق محروم پروژه‌هایی را در حمایت از کشاورزان انجام می‌دهیم.»

سردار عبداللهی با بیان اینکه امروز بزرگ‌ترین و پیشرفته‌ترین دکل‌های حفاری دریایی در اختیار قرارگاه خاتم‌الانبیاء است، عنوان کرد: «امروز این دکل‌ها قادرند تا ۲۵ کیلومتر زیر آب حفاری انجام دهند؛ همچنین ما ۱۸ دستگاه تی.بی.ام برای حفر تونل در اختیار داریم که متناسب با پروژه‌ها از آنها استفاده می‌کنیم. استفاده از تجهیزات در قرارگاه خاتم به صورت ترکیبی از تجهیزات داخلی و خارجی است که اگر توجه بیشتری به ساخت تجهیزات داخلی شود، می‌توانیم بسیاری از این تجهیزات را در داخل فراهم کنیم.»

فرمانده قرارگاه سازندگی با بیان اینکه در بحث توسعه پروژه‌های نفت و گاز مسائل حفاری را خودمان می‌توانیم انجام دهیم، اظهار داشت: «در بحث تقویت فشار هم با وجود آنکه دانش پیشرفته‌ای است؛ ولی معتقدیم این کار را هم خودمان می‌توانیم انجام دهیم. همان‌طور که کل چاه‌های پروژه پارس جنوبی را خودمان در دست اجرا داشتیم.»

وی در ادامه با اشاره به فعالیت‌های شرکت صدرا نیز گفت: «امروز شرکت صدرا یکی از بهترین شرکت‌ها در این زمینه است و در بوشهر این آمادگی را دارد که کشتی‌هایی با ظرفیت ۱۰۰ هزار تن را بسازد و توان ساخت کشتی‌های هفت الی هشت هزار تن را نیز در دریای خزر دارد. امروز ۱۰ سکوی عظیم دریایی از سوی شرکت صدرا در حال ساخت است که اولین آنها به زودی به منطقه جنوب انتقال داده می‌شود.»

سردار عبداللهی ادامه داد: «بندر چابهار یکی از بندرهای مهم و راهبردی برای کشور است که رئیس‌جمهور فاز نخست آن را چندی پیش افتتاح کرد. ظرفیت این بندر در فاز نخست ۸/۵ میلیون تن است که در صورت تکمیل تمام فازها قابل توسعه به ۸۰ میلیون تن خواهد بود. امروز این بندر ظرفیت پذیرش کشتی‌هایی با آبخور ۱۶ متر را دارد و ما دستگاه‌هایی در اختیار داریم که می‌توانند با ایجاد کانال‌هایی ظرفیت پذیرش کشتی‌هایی با آبخور بالاتر را نیز به این بندر بدهند.»

فرمانده قرارگاه سازندگی خاطر نشان کرد: «در ادامه این زنجیره با تکمیل خط آهن چابهار به زاهدان می‌توانیم خط ترانزیتی جنوب شرق کشور را تکمیل کنیم.»

وی درباره مطالبات قرارگاه از دولت نیز گفت: «حدود ۳۰ هزارمیلیارد تومان از دولت طلب داریم که اگر این عدد را به ارز تبدیل کنیم، حدود ۱۰ میلیارد دلار می‌شود. وقتی بحث سرمایه‌گذاری در کشور مطرح می‌شود، ما می‌گوییم در مجموعه‌ای، مانند قرارگاه خاتم ۱۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در کشور صورت گرفته که البته این سرمایه‌گذاری بدون سود بوده است و امیدواریم ظرفیت‌های درون کشور بیشتر مورد توجه قرار گیرند.»

سردار عبداللهی ادامه داد: «خارجی‌ها قصد دارند با تحریم و در تنگنا قرار دادن کشور راهی برای غلبه بر ما پیدا کنند؛ اما ملت ما ۳۸ سال است که مقاومت کرده و آنچه می‌تواند در مقابل تحریم‌ها مقابله کند، توجه به ظرفیت‌های داخل کشور است.»

فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) افزود: «متخصصان داخلی پالایشگاه‌هایی را که خارجی‌ها آنها را نیمه‌کاره رها کردند، ساخته‌اند. برای نمونه، در پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس که سه فاز دارد، ظرفیتی معادل ۱۶۰ هزار بشکه تولید فرآورده دارد که فاز اول آن تکمیل شده است. مسئولان کشور به این نکته توجه کنند که کل کار باقیمانده در این پالایشگاه ۶ درصد است که اگر تاکنون بودجه آن تأمین شده بود، ۳۶۰ میلیون لیتر فرآورده تولید می‌شد و ما با قدرت ایستاده‌ایم که این پروژه تکمیل شود و معتقدیم ظرفیت یک سال آینده این کار به اتمام می‌رسد.»

وی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه تاکنون ۱۳ هزار پروژه محرومیت‌زدایی در کشور انجام داده‌ایم، گفت: «در حال حاضر، با حدود پنج هزار پیمانکار ارتباط داریم؛ ضمن آنکه با دانشگاه‌ها و دانشجویان نخبه نیز ارتباط تنگاتنگی برقرار کرده‌ایم.»

سردار عبداللهی با اشاره به کارهای مهم قرارگاه در زمینه پروژه ساماندهی آب‌های غرب کشور نیز گفت: «این پروژه یکی از حیاتی‌ترین پروژه‌ها برای کشور است که با اجرای کامل آن به طول ۱۴۶۰ کیلومتر، از هدررفت ۱۰ میلیارد متر مکعب آب جلوگیری می‌شود.»

جنگ‌های جدید قابلیت‌محور است

سرلشکر «مصطفی ایزدی» گفت: در حوزه نظامی با پنج عرصه زمینی، هوایی، دریایی، فضایی و سایبری مواجه هستیم که در این وضعیت باید خود را با ابعاد جدیدی از جنگ که به هوشمندی در فضای نظامی آینده نیاز دارد، آماده کنیم. جنگ‌های آینده ترکیبی است و از همه امکانات در آن استفاده می‌شود. ما باید به این اطمینان برسیم که شبکه کنترل و فرماندهی ما در جنگ‌های جدید پاسخگو هستند. جنگ‌های جدید قابلیت‌محور است و دشمن در این مدل جنگ تمامی مؤلفه‌های قدرت کشور مقابل را در نظر می‌گیرد.

معاون دانش و پژوهش سپاه

تعاملات دانشی بین سازمان‌های نیروهای مسلح برقرار می‌شود

عکس: حامد گودرزی

□ حسن ابراهیمی/ **سردار نواب گفت برقراری تعاملات دانشی بین سازمان‌های نیروهای مسلح از دغدغه‌های فرمانده معظم کل قوا است؛ لذا در سال ۹۷ این تعاملات در سطوح تاکتیکی، عملیاتی و راهبردی بین رده‌های نیروهای مسلح برقرار می‌شود.**

به گزارش صبح صادق، سردار محمدرضا نواب‌اصفهانی، معاون دانش و پژوهش سپاه در نشست خبری که به مناسبت هفته پژوهش برگزار شد، با بیان اینکه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تحت زعامت فرمانده معظم کل قوا در میدان مجاهدت و پاسداری از انقلاب اسلامی میداندار جبهه مقاومت در برابر استکبار جهانی و صهیونیسم بین‌الملل است، اظهار داشت: «رهبر معظم انقلاب اسلامی یکی از لوازم این میدانداری را جهاد مبتکرانه مطرح کرده‌اند که در بررسی‌های ما ارکان این جهاد مبتکرانه احصا شد.»

وی افزود: «اولین رکن اخلاص، تقوای الهی و توکل و پشتکار است و رکن دوم بصیرت و شناخت دوست و دشمن و شناخت تهدیدات و اولویت‌ها است.»

سردار نواب بهره‌گیری از تجربیات حاصل از چهار دهه پاسداری از انقلاب اسلامی و تبادل دانش و انتقال دانش به سطوح مختلف و رده‌های مختلف جبهه مقاومت را از دیگر ارکان جهاد مبتکرانه دانست و افزود: «توجه به آموزه‌یابی از کاربست و به‌کارگیری دانش‌های جدید، خلاقیت‌ها و ابتکارات و نوآوری‌هایی که در میدان عمل انجام می‌شود و تعمیم آن در آیین‌نامه و دستورالعمل‌ها و متون آموزشی سپاه هم در این میان اهمیت دارد.»

وی در ادامه با بیان اینکه از ۲۵ آذر هفته پژوهش با شعار «جهاد مبتکرانه و پرشور برخاسته از بصیرت» آغاز می‌شود، درباره عناوین روزهای هفته پژوهش در سپاه گفت: «روز اول این هفته با عنوان «سرلوحه قراردادن اندیشه‌های فرمانده معظم کل قوا(مدظله‌العالی)» و روز دوم با عنوان «هوشمندی در کشف مسائل و نیازهای دانشی و پژوهشی» نام‌گذاری شده است.

سردار نواب افزود: «ارائه راهکارهای میانبر، نو و خلاقانه با تفکر و اندیشه‌ورزی» عنوان روز سوم این هفته است و روز چهارم نیز با عنوان «ثبت و بهره‌برداری از گنجینه دانش تجربی دفاع مقدس» مشخص شده است.

وی افزود: «ارتقای یادگیری با تبادل دانش و تجربیات بین آحاد پاسداران» عنوان روز پنجم و «آموزه‌یابی و اعمال دانش بومی در رویکردها، رهنامه‌ها، متون آموزشی و...» عنوان روز ششم این هفته است.

معاون دانش و پژوهش سپاه افزود: «روز جمعه نیز به عنوان روز آخر هفته پژوهش با عنوان «ارج نهادن به مقام شامخ شهدای دانشی انقلاب اسلامی و خانواده معظم آنان» نام‌گذاری شده است.»

وی نام‌گذاری روزهای این هفته را مبتنی بر روش‌ها و نیازهای دانشی سپاه دانست و افزود: «تلاش ما بر این است که بتوانیم در تداوم کارهای گذشته ضمن بررسی کم‌وکاست‌ها و نیازها تبدیل دانش تجربی به محصول علمی را ادامه دهیم و در این راه نیاز است که تجربیات پاسداران در صحنه‌های مختلف ثبت و سپس طی فرآیندهایی به دانش تبدیل شود.»

معاون دانش و پژوهش سپاه به عملکرد سال ۹۶ این معاونت اشاره کرد و گفت: «دریافت موافقت اولیه برای ایجاد پایگاه استنادی دانش پاسداری از انقلاب اسلامی که در مرحله طراحی و تولید است، یکی از مهم‌ترین کارهای ریشه‌ای و بنیادین بود، دانش تولیدی باید در یک پایگاه استنادی معتبر ثبت و نگهداری شود و در این راستا چون در سپاه دانش به صورت خاص است، پایگاه استنادی خاصی را نداشتیم؛ لذا برای این منظور اقدام کردیم و الآن در مرحله تولید سامانه و طراحی آن هستیم.»

وی افزود: «صدور مجوز ۳۰ عنوان نشریه علمی داخلی با طبقه‌بندی دسترسی محدود که می‌تواند تحت پایگاه استنادی تجربیات، مسائل و خروجی‌های هیئت‌های اندیشه‌ورزی را ثبت کند و انتشار ده شماره نشریه دانش نمایه که محصولات دانشی سپاه اعم از تجربیات ثبت شده در حوزه پاسداری و نتایج پژوهش‌های کاربردی و راهکارهای ارائه شده از سوی هیئت‌های اندیشه‌ورزی در آن نمایه می‌شود، از دیگر فعالیت‌های سال ۹۶ بوده است.»

سردار نواب به تشکیل مراکز علم و فناوری متناظر به هر معاونت ستاد فرماندهی کل سپاه در دانشگاه جامع امام حسین(ع) در سال ۹۶ اشاره کرد و افزود: «تهیه طرح تشکیل اندیشکده‌های رده‌ای متناظر با نیروها و سپاه‌های استانی و رده‌های عمده، تشکیل کمیسیون نیازسنجی دانشی پژوهشی در کلیه رده‌های سپاه با مسئولیت فرمانده آن رده و احصای بیش از ۵۰۰ مورد از نیازهای دانشی رده‌های سطح عملیاتی و تاکتیکی سپاه، تشکیل هیئت‌های اندیشه‌ورزی متشکل از پاسداران جوان و پیشکسوتان و پاسخگویی به بیش از ۳۰۰ مسئله در موضوع پاسداری از انقلاب اسلامی از دیگر برنامه‌های امسال است که پیشرفت بیش از ۶۰ درصدی داشته است.»

وی در ادامه گفت: «شش سال از ایجاد معاونت دانش و پژوهش می‌گذرد و بیش از هشت هزار پاسدار در شبکه علمی پژوهشی سپاه ثبت‌نام کردند که از میان آنها دو هزار و پانصد نفر به کار گرفته شده‌اند.»

معاون دانش و پژوهش سپاه در ادامه به برنامه‌های سال ۹۷ اشاره و تصریح کرد: «برنامه داریم در سال آینده مجموعه‌های مراکز نگهداری اسناد دانشی سپاه را در رده‌های سپاه راه‌اندازی کنیم.»

وی افزود: «انجمن‌های اندیشه‌ورزی با رویکرد توجه به اهداف راهبردی در حوزه‌های مختلف برای مأموریت پاسداری از انقلاب اسلامی و اداره و توسعه سپاه در سال آینده تشکیل می‌شود و افرادی از سطح راهبردی عملیاتی و تاکتیکی در این انجمن‌ها راهبرداندیشی می‌کنند و میزهای تخصصی دانشی با موضوع پاسداری از انقلاب در دانشگاه امام حسین(ع) در حوزه‌های دانشی پاسداری از انقلاب اسلامی با رویکرد هسته دانا و شبکه توانا ایجاد خواهد شد، به گونه‌ای که افرادی از هیئت علمی، پژوهشگران مستقر در دانشگاه و پژوهشگران مقیم در بدنه سپاه و پژوهشگران بسیجی خارج از سپاه در این حلقه‌ها سازماندهی می‌شوند.

معاون دانش و پژوهش سپاه در ادامه گفت: «برقراری تعامل دانشی بین سازمان‌های نیروهای مسلح از دیگر برنامه‌ها است؛ زیرا در حال حاضر تعامل دانشی نداریم، لذا در برنامه داریم در سال ۹۷ در سطوح راهبردی عملیاتی و تاکتیکی این تعاملات را برقرارکنیم تا موجب هم‌افزایی دانش نیروهای مسلح شویم؛ که موضوعی از مطالبات دیرینه فرمانده معظم کل قوا بوده است و ما موظف به اجرای آن هستیم.»

وی افزود: «یکی از دغدغه‌های ما این بود که پس از اینکه دانش تولید شده از تجربیات احصا می‌شد، کاربست و آموزه‌یابی شود و این یکی از برنامه‌های ما در سال ۹۷ است.»

سردار نواب ادامه داد: «یکی از دستاوردهای ما در چند سال گذشته ثبت تجربیات رخدادی سپاه بوده است؛ اما ثبت تجربیات دوره‌ای نخبگان و خبرگان سپاه را نداشته‌ایم که ان‌شاءالله در سال آینده به این موضوع می‌پردازیم؛ چرا که این امر به توسعه تجربه‌نگاری و تبدیل دانش تجربی و ضمنی به دانش صریح کمک شایانی می‌کند؛ لذا نظام ثبت دوره‌ای تجربیات پاسداران مجرب و مراحل تصویب و گردش کار آن انجام شده است.

یادداشت

از بازسازی تا سازندگی کشور

□ علیرضا جلالیان/ ۲۸ سال از تأسیس قرارگاهی با هدف استفاده از ظرفیت‌های مهندسی سپاه برای بازسازی کشور بعد از دفاع مقدس می‌گذرد و در طول این سال‌ها کارایی و بهره‌وری خوب این مجموعه سبب شده پا را از بازسازی فراتر نهاده و شروع به سازندگی کند. در این مدت همواره جبهه‌های جدید سازندگی در مقابل قرارگاه ایجاد شده، سد و نیروگاه، بندر و کشتی‌سازی، نفت و انرژی، صنعت و معدن و... همه و همه عرصه‌هایی بوده که این مجموعه با موفقیت به آن وارد شده و توانسته جایگزین بومی و باصرفه‌ای برای غول‌ها و شرکت‌های بزرگ بین‌المللی در پروژه‌های عمرانی کشور باشد که برخلاف قراردادهای خود قصد زمین زدن صنایع ایران را داشتند. تحریم‌ها موجب شد تا این مجموعه در عملی جهادی و انقلابی وارد عرصه شده و امروز نه مانند یک مجموعه دولتی، بلکه مانند یک مجموعه بزرگ از ظرفیت‌های مردمی نیروهای مسلح بتواند همه پیمانکاران و نیروهای متخصص را تا جایی که ظرفیت وجود دارد، به عرصه سازندگی کشور وارد و پروژه‌های بزرگ کشور را اجرا کند. امروز قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) معماری و مهندسی چینش پیمانکاران خرد در ابرپروژه‌ها را برعهده گرفته است. با وجود حجم انبوهی از بدهی دولت به این قرارگاه، هیچ پروژه‌ای در قرارگاه راکد نیست و از سویی یکی از بهترین مودیان مالیاتی محسوب می‌شود.

اما در این میان نگاهی به شرکت‌های بزرگ بین‌المللی، نشان می‌دهد این مجموعه‌ها هم مانند قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) اقدام به اجرای پروژه‌هایی در حوزه‌های مشابه این قرارگاه می‌کنند و بعضاً اقدامات‌شان گستره بیشتری از اقدامات قرارگاه دارد. غول‌های نفتی مانند توتال، شرکت‌های بزرگ، مانند هیوندای و بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی بزرگ با وجود آنکه در عرصه‌های تخصصی خود صاحب حرف در جهان هستند؛ اما هیچ‌یک گستره حوزه کاری مانند قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) ندارند. از سویی تأمین ابنیه‌های حیاتی کشور برای نیروهای مسلح و سازمان‌هایی که در آنها پدافند غیرعامل حرف اول را می‌زند تا ابنیه شهرهای موشکی زیرزمینی، تأسیسات دفاعی زیرزمینی، تأسیسات هسته‌ای مقاوم در برابر زلزله، بمب و... همه وظایف مهم قرارگاه است که از آن سخن به میان نمی‌آید؛ اما قرارگاه با استفاده از ظرفیت‌های خوب ایجاد شده در آن توانسته در حوزه‌های مهمی همچون نفت، راه و ترابری، معدن و دیگر نیازهای زیربنایی اقتصاد کشور وارد شود و عملکرد خوبی را به نمایش بگذارد؛ اما به نظر می‌رسد قرارگاه راه‌های ناپیموده بسیاری دارد که از جمله آنها توجه به استفاده از توان داخلی در تأمین نیازهایی همچون تجهیزات ترابری و راه‌سازی سنگین، خودرو، دستگاه‌های حفاری و ورود به عرصه دانش و فناوری و همکاری‌های وسیع با دانشگاه‌های کشور است.

با تمام این اوصاف قرارگاه به منزله بخشی از دستگاه نظامی کشور باید حامی دیگر پیمانکاران و تولیدکنندگان باشد و زمانی که وضعیت حاکم تغییر کرد و ظرفیت‌های مختلف قرارگاه به مثابه رقیب شرکت‌های داخلی تلقی شد، باید تمام این ظرفیت‌ها به شکل تعاونی‌های بزرگ عمرانی با همین ساختار به مردم واگذار شود و قرارگاه عرصه‌های دیگری را پیگیری کند.

پاسداران خورشید

مادر شهید مدافع حرم لشکر زینبیون مرتضی حیدری

آرزو کردم شهادت نصیب من هم بشود

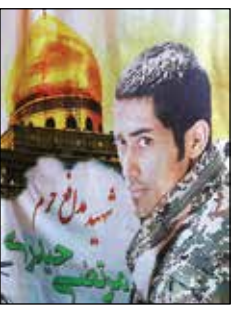

□ احسان امیری/ شهید مرتضی حیدری از دلاوران لشکر زینبیون است که در راه دفاع از حرم عقیله بنی‌هاشم پس از عملیات آزادسازی شهرک‌های نبل و الزهرا سال ۱۳۹۴ در سوریه به شهادت رسید و در بهشت معصومه(س) قم به خاک سپرده شد.

مادر شهید می‌گوید: «من از ۱۰ سالگی در ایران زندگی می‌کردم؛ اما کمی بعد به پاکستان رفتم و مدتی بعد زمانی که ۱۸ سال داشتم دوباره به ایران برگشتم و در همین جا ازدواج کردم. همسرم طلبه بود و در حال حاضر هم تدریس می‌کند. حاصل ازدواج‌مان هم پنج پسر و یک دختر است. مرتضی فرزند دوم من و متولد ۸ آبان سال ۱۳۷۰ بود. ایشان تا کلاس دهم بیشتر ادامه تحصیل نداد و کمی بعد از یادگیری معرق‌کاری در مسجد امام حسن عسکری(ع) از همین راه کسب درآمد کرد. مرتضی عضو هیئت اباعبدالله الحسین(ع) بود. هر هیئتی که می‌رفت با افتخار سقائی عزاداران اباعبدالله(ع) را برعهده می‌گرفت. این کار را به خاطر علاقه و ارادتش به ابوالفضل‌العباس(ع) انجام می‌داد. دوستانش می‌گفتند وقتی در منطقه، بچه‌ها به آب نیاز داشتند اولین داوطلب رساندن آب به بچه‌ها، مرتضی بود؛ اما خودش در آخرین لحظات تشنه شهید شد. مرتضی مسائل منطقه را از طریق اخبار پیگیری می‌کرد و در مراسم تشییع شهدای مدافع حرم شرکت می‌کرد. همین حضور در مراسم شهدا بود که او را هم واله و شیدای دفاع از حرم کرد. مرتضی عاشق شهادت بود، می‌گفت؛ من هم دوست دارم بروم. یک‌سال تمام به دنبال جلب رضایت من برای رفتن بود. ابتدا راضی نمی‌شدم؛ اما بعد از یک‌سال وقتی دیدم آن‌قدر به جهاد و دفاع از اسلام علاقه دارد، رضایت دادم. می‌دانستم یا شهید می‌شود یا ان‌شاءالله پیروز بازمی‌گردد. موقعی که می‌رفت من خانه ماندم، خواهرم برای بدرقه‌اش رفت. ابتدا نبودنش در خانه برای خانواده سخت بود؛ اما عادت کردیم. بعد از اینکه اعزام شد تنها یک‌بار با من تماس گرفت. چیزی از منطقه نگفت فقط از حال و احوال خودش صحبت کرد. دوستانش می‌گفتند؛ مرتضی به ما گفت با منزل تماس نمی‌گیرم که مادرم دلتنگی نکند. گویی می‌خواست راحت‌تر دل بکند. ماه صفر سال ۱۳۹۴ بود که اعزام شد و ۴۴روز بعد از اعزام، یعنی بعد از آزادی نبل و الزهرا به شهادت رسید. ششم اسفند بود. خبر شهادت را هم خودش از قبل با پسر عمه‌اش هماهنگ کرده بود که وقتی شهید شدم خودت خبر شهادت را از طریق عمه به مادرم بده که اذیت نشود. با شنیدن خبر شهادت مرتضی بی‌تاب شدم. وقتی همسرم گریه‌های من را دید، گفت؛ وقتی به رفتن و جهادش رضایت دادی باید به این روز هم فکر می‌کردی. خودت راهی‌اش کردی پس بی‌تابی نکن. من هم آرام شدم. گفتم؛ راضی شدم به رضای خدا، پس این همه بی‌تابی برای چیست. امروز بعد از گذشت دو سال از شهادت مرتضی صبورتر شده‌ام. وقتی دلتنگش می‌شوم فاتحه و صلواتی برایش می‌فرستم و با حضور بر سر مزارش در بهشت معصومه(س) آرام می‌شوم. بازگشت پیکرش ۴۰ روز طول کشید. انتظار خیلی سختی بود، مانند اینکه ۴۰ سال گذشته باشد و من در انتظار آمدن تکه‌ای از وجودم مانده باشم. خیلی دعا کردم تا در نهایت پیکرش همراه با چهار شهید پاکستانی و یک شهید از شهدای فاطمیون بازگشت. بعد از شهادت مرتضی قسمت‌مان شد به زیارت حضرت زینب(س) برویم، سفری که آرزو کردم شهادت هم نصیبم شود.

گلی از باغ

خاطرات اسارت در «خداحافظ آقای رئیس»

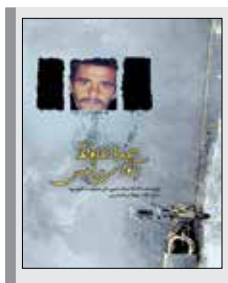

«خداحافظ آقای رئیس» نوشته سهیلا عبدالحسینی به خاطرات دوران اسارت «علی علیدوستی» ملقب به علی قزوینی است که اوایل جنگ در حالی که ۱۹ سال بیشتر نداشت و طلبه بود به اسارت درآمد. علی علیدوستی که در میان هم‌بندانش به «قزوینی» مشهور بود، کودکی را در غم از دست دادن مادر، خواهر و برادرش به دلیل زلزله بوئین‌زهرا سپری کرد. وی ضمن تحصیلات حوزوی، با نظام شاهنشاهی مبارزه کرد و با شروع جنگ تحمیلی به جبهه رفت و به اسارت نیروهای عراقی درآمد. این طلبه در مدت اسارت به فعالیت‌های فرهنگی پرداخت و انواع شکنجه را تحمل کرد؛ اما دست از مقاومت برنداشت و ۲۶ مرداد سال ۱۳۶۹ به میهن بازگشت.

این کتاب نثر روان و ساده‌ای دارد و نویسنده بی‌آنکه سراغ تعبیرها و توصیف‌های ادبی برود، مخاطب را با حقیقت اسارت آشنا می‌کند. کتاب از دو فصل کلی شامل زمان جنگ این رزمنده و در ادامه لحظه به اسارت درآمدن او تشکیل شده است. زمانی که درهای اردوگاه به روی او باز می‌شود، سلاح او رفتار و گفتار می‌شود و با خواندن این خاطرات، خواننده خود را جای راوی تصور می‌کند.

وی به دلیل حضور در بیشتر اتفاقات مهم اسارت مانند شورش در زندان موصل و همراهی و هم‌بند بودن با پدر معنوی آزادگان مرحوم علی‌اکبر ابوترابی، خاطرات نابی دارد. سختی‌ها، مشقت‌ها، شکنجه‌ها، لحظات طنز و دست انداختن‌های متناوب نیروهای عراقی، خاطرات تلخ و گاه شیرین این کتاب را خواندنی کرده است. کتاب «خداحافظ آقای رئیس» در چهار فصل با عنوان‌های «کودکی»، «نوجوانی»، «جنگ و اسارت» و «آزادی» تدوین شده و در انتها نیز تصاویر راوی کتاب آمده است. در خلال خاطرات او، خاطراتی از زنده‌یاد حجت‌الاسلام والمسلمین سید علی‌اکبر ابوترابی نیز درج شده است. انتشارات پیام آزادگان کتاب «خداحافظ آقای رئیس» را با شمارگان یک هزار نسخه، ۳۵۲ صفحه، مصور و به بهای ۱۸ هزار و ۹۰۰ تومان روانه بازار نشر کرده است.

قبیله عشق

ارادت ویژه به حضرت زهرا(س) داشت

به حضرت زهرا(س) خیلی ارادت داشت. در مدت دو سالی که به جبهه رفت همیشه می‌گفت؛ می‌روم تا انتقام سیلی زهرا(س) بگیرم. موقع شهادتش هم تیر به پهلویش خورده بود. وقتی نامه برای‌مان می‌نوشت روی تمام این نامه‌ها نام حضرت زهرا(س) را حتماً می‌نوشت. در شهادتش هم با پهلوی ترکش خورده، نشانی از حضرت زهرا(س) داشت.

آخرین باری که می‌خواست به جبهه برود، کوله‌اش را روی دوشش انداخت و به بالای پشت‌بام پیش پدرش رفت تا اجازه بگیرد و گفت که بابا بروم؟ پدرش گفت؛ تو که می‌خواهی بروی، برو. چنان پله‌ها را به سرعت پایین آمد و از کوچه خارج شد که وقتی تا سر کوچه دنبالش رفتم به گرد پایش نرسیدم و رفته بود، دیگر پای رفتن نداشت از خوشحالی بال درآورده بود.

به نقل از فریده خیاطی مادر شهید علی‌نقی نوروزیان

شهید «علی‌نقی نوروزیان» متولد ۱۴ آذر ماه سال ۱۳۴۶ در تهران بود. او اولین فرزند از خانواده هفت نفره نوروزیان بود. همواره آرام و متین بود. در دوران انقلاب به همراه پدر در راه‌پیمایی‌ها و مبارزات شرکت می‌کرد. در دوران دبیرستان، فعالیت‌های او شروع شد و با عضویت در بسیج و کار در مسجد به واسطه خط خوبی که داشت، خطاطی و دیوارنویسی می‌کرد. با تلاش فروان در سال ۱۳۶۳ بعد از کسب رضایت پدر و مادر توانست راهی جبهه شود. دوره‌های آبی و خاکی دید و سپس به کردستان اعزام شد. در مدت دو سالی که در جبهه حضور داشت، یکبار مجروح شد؛ اما نگذاشت تا او را برگردانند. در نهایت در شب شهادت امام علی‌النقی(ع) در عملیات کربلای ۵ در کربلای شلمچه و در سرزمین فاطمیون با اصابت تیر ترکش به پهلویش به شهادت رسید.

گزارش خبری

سرلشکر جعفری:

به دنبال تثبیت پیروزی‌های جبهه مقاومت هستیم

سردار سرلشکر محمدعلی جعفری، فرمانده کل سپاه پاسداران در همایش «دانشگاه در تراز انقلاب اسلامی» که در دانشگاه علوم پزشکی بقیةالله برگزار شد، گفت: «وجه مشترک همه دانشگاه‌های سپاه، پاسداری از انقلاب اسلامی است و تربیت یک پاسدار در تراز انقلاب اسلامی که در دانشگاه‌های سپاه انجام می‌شود، موضوع اصلی است.»

وی ادامه داد: «انقلاب اسلامی دو وجه اساسی خارجی و داخلی دارد؛ بعد خارجی آن در مقاومت اسلامی که در منطقه و جهان در حال گسترش است، نمایان است و پیروزی‌های این جبهه به طور شگفت‌انگیز و پی‌درپی در حال وقوع است. امروز باید به دنبال تثبیت این پیروزی‌ها باشیم.»

فرمانده کل سپاه اظهار داشت: «در طول ۲۰ سال اخیر شاهد پیروزی‌های صد درصدی و پی‌درپی جبهه مقاومت و شکست دشمنان انقلاب اسلامی در تمام کشورهای منطقه خاورمیانه هستیم و ان‌شاءالله در آینده نزدیک شاهد پیروزی یمن خواهیم بود.»

سرلشکر جعفری با بیان اینکه تمام این توطئه‌ها که از سوی آمریکایی‌ها، صهیونیست‌ها، سعودی‌ها و برخی کشورهای منطقه بوده، امروز شکست خورده است، گفت: «استکبارستیزی مهم‌ترین اصل انقلاب اسلامی است و چون این اصل به صورت کامل اجرا شده است، شاهد شکست استکبار هستیم و پرچمدار این حرکت رهبر معظم انقلاب است که البته فقط منحصر به ملت ایران نیست و ملت‌های منطقه هم به دنبال اجرای این اصل هستند.»

وی با بیان اینکه امروز اگر می‌خواهیم دانشگاه را به تراز انقلاب اسلامی برسانیم باید با نگاه به تکمیل ابعاد داخلی انقلاب اسلامی این راه را ادامه دهیم، اظهار داشت: «انقلاب اسلامی با تمام مشکلاتی که در داخل کشور دارد امروز در وضع خوبی به سر می‌برد.»

سرلشکر جعفری ادامه داد: «البته باید توجه کرد که در حوزه دفاع و امنیت پیشرفت‌های خوبی در داخل کشور داشته‌ایم؛ اما در دیگر ابعاد مانند اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نیاز به تلاش بیشتری است.»

فرمانده کل سپاه گفت: «پاسداری از انقلاب اسلامی فعلی، پاسداری محافظه‌کارانه است؛ ولی پاسداری از انقلاب اسلامی پیشرفت‌کننده، پاسداری از انقلاب اسلامی غیر محافظه‌کارانه است.»

سرلشکر جعفری ادامه داد: «رشد علمی شرط لازم است؛ اما آنچه که یک دانشگاه را در تراز انقلاب اسلامی می‌سازد توجه به ابعاد معنوی و تربیتی است که باید بر بستر این رشد علمی سوار باشد.»

فرمانده کل سپاه با تأکید بر این مطلب که از جمله ضرورت‌های پاسداری غیر محافظه‌کارانه از انقلاب اسلامی شامل خودسازی معنوی و بصیرتی است و حتی بصیرت سیاسی هم از ایمان ناشی می‌شود، گفت: «در مرحله بعد تقویت روحیه ایثار و از خودگذشتگی است و این شاخصه ضرورت حرکت جهادی است.»

سرلشکر جعفری با بیان اینکه تقویت روحیه ایثار کار بسیار سختی است و حتماً نیاز به کار عملی دارد که در این راستا ایجاد گروه‌های جهادی بسیار مؤثر است، اظهار داشت: «ما امروز نیازمند یک تحول جدی در سبک‌های مدیریت هستیم، همچنین تقویت روحیه مدیریت جهادی یکی دیگر از ضرورت‌های پاسداری غیر محافظه‌کارانه است.»

فرمانده کل سپاه ادامه داد: «مشکل اصلی ما در کشور این است که مدیران به رضایتمندی دیگران توجه می‌کنند، به ویژه زمانی که نیاز به رأی دارند و رضایت دیگران، حتی اگر مخالف رضایت خدا باشد را مقدم می‌دانند؛ اما مدیریت قاطعانه و برای رضای خدا که نتیجه‌اش رشد، رفاه و عدالت در جامعه می‌شود، مدیریت جهادی است.»

نقطه سرخط

کارآفرینی از نوع قطع نخاع

چند روز پیش که درد گردنش هم به دیگر دردهایش اضافه شد، با خواهرم راه مطب را پیش گرفت. درد امانش را بریده بود. برخلاف سال‌های جوانی این بار دیگر کم آورده بود. دکتر، ۹ ترکش ناحیه گردن به همراه ترکش نزدیک نخاعش را عامل درد اعلام کرد و گفت: کاری نمی‌شود کرد. بهتر است با درد مدارا کنی و با آن کنار بیایی. عکس پیشرفته هم نمی‌توان گرفت، شاید ترکش توی نخاع حرکت کند و قطع نخاع شوی. تا دکتر این را گفت، رو به او کرد و گفت: خدا کند حرکت کند؛ بهتر از دردهای هر روزه است. دیگر خسته شده‌ام. قطع نخاع که بشوی، دیگر درد نداری؛ فقط یک گوشه دراز می‌کشی. تازه کارآفرینی هم می‌شود. سلامتی همه جانبازان صلوات.

تریبون

جمع‌بندی تریبون ۱۷

مهم‌ترین رسالت دانشجویان در وضعیت کنونی چیست؟

در فضای سیاسی امروز و مابین روز دانشجو در ۱۵ آذر و روز شهدای دانشجو در ۱۶ دی ماه پرسش تریبونی هفدهم را به رسالت دانشجویان اختصاص دادیم که در ادامه به جمع‌بندی نظرات شما همراهان محترم می‌پردازیم.

جهاد علمی/ عده‌ای از همراهان گرامی جهاد علمی و حرکت در جهت پیشرفت علمی را مهم‌ترین وظیفه دانشجویان دانسته‌اند که «پولادوند» از قم، «محمد کریم‌زاده»، «محمدرضا زاهد» از بیرجند، «مجید فیاضی‌پور» از دهدشت، «محسن کوشکی» از صفاشهر، «ایمان آباد» از برازجان، «آبدونی» از بوشهر، «شکوفه سلیمی» از بادوله، «فرامرز الیاسی» از ثلاث باباجانی، «علیرضا فیروزی» از خرمدره، «هاشم حیدری‌نیا» از بهمئی، «حامد جعفری» از اهرم، «غلامرسول کریمی» از دلند، «سمیرا فیروزی» از خرمدره و «زهرا کریم‌زاده» بر این نظر تأکید داشتند.

روشنگری/ اما روشنگری درباره مسائل کشور برای مردم را هم «احسان خسروی» از خراسان شمالی و «موسی‌الرضا حیدری» از مشهد مقدس بیان کرده‌اند.

بصیرت‌افزایی/ اهمیت بصیرت‌افزایی از سوی دانشجویان هم در پیام‌های «ابوالفضل رضایی» از خمین «علی، شعبان و رضا گودرزی» از بروجرد، «جعفری» از خواف، «مرتضی امیری‌نژاد» از بوئین‌زهرا، «مجید مقدم» از زنجان، «جعفر ملکی» از ارومیه، «مهدی شاکری» از قوچان، «محمد زارعی‌برآبادی» از خواف و «عباسی» از چاراویماق بود.

استکبارستیزی/ «مصطفی صالحی» از کهنوج، «محمد تقی‌زاده» از ارومیه و «محمدرضا شعبانی» از هندیجان، استکبارستیزی را مهم‌ترین وظیفه دانشجویان می‌دانند.

انقلابی‌گری/ «رضا خوش‌کلام» از بستان‌آباد، «محمدصادق شیردل» و «رضا محمودی» از رودبار کرمان هم به موضوع انقلابی‌گری در این مسئله تأکید دارند.

عدالت‌خواهی/ «حمیدرضا سلمانی» از سمنان هم به تنهایی عدالت‌خواهی را مهم‌ترین وظیفه دانشجویان بیان کرده است.

ولایتمداری/ «حسین حسنوند» از کرمانشاه و «قاسمی» از گناباد هم ولایتمداری را در این موضوع دارای اهمیت دانسته‌اند.

دشمن‌شناسی/ «محمد صابری‌فر» از کردکوی، «سیدمحمد خدایی» از اردکان و «محسن کریمی» از کردستان به اهمیت موضوع شناخت دشمن برای دانشجویان اشاره کرده‌اند.

مطالبه‌گری/ اما «سیدهادی موسوی» از سمنان و «یعقوبی» از خوزستان هم مطالبه‌گری از مسئولان در حوزه‌های مختلف را رسالت دانشجو می‌دانند.

دیگر نظرات/ «مریم وفایی» از زرین‌شهر گفته است؛ دانشجو مؤذن جامعه است، اگر خواب بماند نماز امت قضا می‌شود.

«عبدالله کیا» از چالوس بر مقابله با مبانی غربی علوم انسانی و مطالبه علوم انسانی بومی تأکید داشته است.

وظیفه‌شناسی را «امین شمس‌الدین» مطرح کرده و «مهدی میرزازاده» از آذرشهر هم حضور آگاهانه و تأثیرگذار در صحنه‌های سیاسی کشور را مهم تلقی کرده است. «خدادوست» از فریمان هم معتقد است که شناخت انقلاب و حرکت به سوی اهداف آن مهم‌ترین رسالت دانشجویان است.

*** برندگان محترم تریبون لطفاً شماره کارت بانکی خود (ترجیحاً انصار) را به سامانه پیامکی صبح صادق همراه با نام و شماره‌ای که برنده شده‌اند، ارسال کنند.**

برندگان تریبون ۱۷

«حمیدرضا سلمانی» از سمنان/ «محمدصادق شیردل»

«شکوفه سلیمی» از بادوله

پرسش تریبون ۱۸

هدف ترامپ از معرفی بیت‌المقدس به پایتختی رژیم صهیونیستی چه بود؟

شماره پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

صبح صادق

دوشنبه ۲۷ آذر ۱۳۹۶
۲۹ ربیع‌الاول ۱۴۳۹
سال هجدهم شماره ۸۲۹
۱۲ صفحه

Mon. 18 DEC 2017 www.sobhesadeghweekly.ir

هفته‌نامه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صبح صادق
زیر نظر شورای نویسندگان معاونت سیاسی
نمایندگی ولی فقیه در سپاه

تلفن: ۱۱۰-۷۷۴۶۰۱۰۰(۰۲۱)
صندوق پستی: ۱۷۳۸۵/۱۸۵
سایت اختصاصی: ssweekly.ir
رایانامه: sobhesadegh@iran.ir
سامانه پیامک کوتاه: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
کانال پیام‌رسان سروش: @ssweekly
کانال تلگرام @SobheSadeghWeekly

صبحانه

صبح است...

یاس را باید کاشت
توی گلدان ظریفی
که پر از عطر خداست،
و سپس گلدان را روی یک میز گذاشت
پرده‌ها را باید پس زد،
و به خورشید فضا داد که آرام بتابد بر آن،
آن زمان خواهی دید با شمیم گل یاس
تو چه احساس قشنگی داری،
و درخشان شدن برگ گیاه
چه تماشا دارد
در دلت بوته‌ای از یاس بکار
یاسی از عاطفه، امید، محبت، ادراک
و بدان بی‌تردید
زندگی با تو سر مهر و وفا خواهد داشت

صادقانه

دریای عمیق!

حضرت امام جعفرصادق (علیه السلام) فرمود:

«در پندهای لقمان (ع) به پسرش هست که ای پسرم! دنیا، دریای عمیقی است که بسیاری در آن هلاک شده‌اند. پس کشتی‌ات را در دنیا، ایمان به خدا قرار بده و بادبان آن را توکّل بر خدا و توشه راهت را تقوای خداوند عزوجل قرار بده؛ اگر نجات یافتی، از رحمت خداست و اگر هلاک شدی، به سبب گناهانت خواهد بود.»

بحارالأنوار ج ۱۳، ص ۴۱۱، ح ۲

تلخند

یادداشت

تئاتر مردمی یا اشرافی؟!

□ **جبار آذین*/** بیشتر هنرمندان حرفه‌ای و جوانان مستعد و خوش‌فکر تئاتر کشور به دلیل اختصاص سالن‌های نمایشی دولتی به نورچشمی‌ها و نبود حمایت مادی و معنوی، امکان اجرای نمایش ندارند. افزون بر این، اجاره سالن‌های خصوصی، برای هر سانس حدود دو میلیون تومان است و همچنین بی‌مصرف ماندن برخی سالن‌های متعلق به تشکل‌های ارگانی و اداری، همه با هم سبب شده‌اند تا تئاتر حرفه‌ای و ملی از حرکت و نفس بازماند. در این میان گروهی از سوداگران سینمایی و تئاتری با وارد کردن بازیگران و نابازیگران سینما به تئاتر، همراه ساز و دهل! این عرصه را دگرگون کرده‌اند؛ البته اینکه این روزها نام تئاتر همه‌گیر شده و تبلیغات پیرامون نمایش‌گونه‌های تجارتی در بخش خصوصی، سبب توجه اشراف و سرمایه‌داران به این هنر شده لزوماً بد نیست؛ اما نکته این است که ورود متمولان به تولید نمایش‌گونه‌های اشرافی از یک در و ردیف شدن خودروهای شاسی‌بلند کنار تماشاخانه‌های مجلل، به خروج مردم، تماشاگران حرفه‌ای و علاقه‌مندان از در دیگر تئاتر منجر شده است. حضور چهره‌های شهیر سینمای بازاری هم، تئاتر را به سمت بازاری شدن و از نوع تجارتی اشرافی سوق داده است؛ چرا که خرید بلیت‌های ۱۰۰ تا ۹۰۰ هزار تومانی برای دیدن این قبیل نمایش‌ها از توان مالی مردم خارج است. برای نمونه تماشای نمایش «پسرک یتیم» با بلیت ۹۰۰ هزارتومانی و لحاظ ایاب و ذهاب و خورد و خوراک برای دو نفر، حدود دو و نیم میلیون تومان هزینه می‌برد و پرداخت چنین پول‌هایی فقط برای تماشای یک نمایش، تنها از اشراف و ثروتمندان برمی‌آید. روشن است که این روند و بده بستان‌های مالی، هیچ ربطی به رونق بازار مالی و فرهنگی و هنری تئاتر و بهبود وضع هنرمندان جوان و حرفه‌ای‌های تئاتر ندارد. بخشی از مجریان نمایش‌های اشرافی روی صحنه تالارها، اصولاً تئاتری و اهل هنر و فرهنگ نیستند و صرفاً برای کاسبی و جلب مشتری و گرمی بازار کسب و کار خود به این اقدام فرهنگی! موقت روی آورده‌اند. به عبارتی، متولیان و مسئولان تئاتر کشور به جای حمایت از تئاتر ملی و هنرمندان فرهیخته و زحمتکش تئاتر و ایجاد امکانات و تسهیلات برای مردمی کردن این هنر فاخر و اندیشه‌ورز، با دور کردن اندیشه و تفکر و کیفیت هنری از آن و پول‌باران کردن صحنه‌ها از سوی سوداگرانی که فرق تئاتر و کافه و کاباره و هنر و مطربی را نمی‌دانند، تئاتر را اشرافی کرده‌اند. متأسفانه بعضی تئاتری‌های خیلی خاص هم جوزده شده و با تبلیغ رونق تئاتر و در اصل پر کردن جیب خود با بلیت‌های ۸۰۰ و ۹۰۰ هزار تومانی، به اشراف‌گرایان شبه‌تئاتری پیوسته و با سرازیر کردن جیب‌های پولداران برای پسرک یتیم و فقیر (نمایش الیور توئیست) پول پارو می‌کنند. دوستان تئاتری به یقین می‌دانند که این اوضاع، موقت است و نتیجه اهمال و غفلت مسئولان این عرصه است و به زودی تئاتر به روال عادی خود باز خواهد گشت، مدیران تئاتر- شاید! - از خواب غفلت برخیزند و تاجران و کاسبکاران دست از سر هنر بردارند و به فعالیت‌های اصلی خود سرگرم شوند!

* منتقد و مدرس سینما و تئاتر

تحلیل هفته

ادامه از صفحه۶

کاهش بودجه برخی از سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها

در لایحه بودجه سال ۹۷، بودجه برخی از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها افزایش که نداشته هیچ، حتی کمتر نیز شده است. در این لایحه بودجه پیشنهادی وزارت نیرو حدود ۱۴ درصد کاهش بودجه داشته است، البته سهم آب نسبت به قبل خیلی بهتر شده است. وزارت نیرو به همراه سازمان‌های زیرمجموعه خود حدود ۶ هزار و ۴۷۸ میلیارد تومان بودجه خواهند گرفت. این در حالی است که دولت در لایحه بودجه سال گذشته برای این وزارتخانه درخواست بودجه ۷ هزار و ۵۰۰ تومانی کرده بود.

همچنین بودجه وزارت صنعت نیز در لایحه امسال ۲۱ درصد کمتر شده است. بر این اساس بودجه وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال آینده، ۱۴۱۹ میلیارد و ۶۲۵ میلیون تومان پیش‌بینی شده که نسبت به بودجه ۱۸۰۲ میلیارد و ۳۹۷ میلیون تومانی مصوب آن در سال گذشته، حدود ۲۱ درصد کاهش یافته است.

بودجه وزارت نفت نیز در لایحه بودجه ۹۷ بیش از ۸ میلیارد تومان نسبت به سال ۱۳۹۶ کاهش دارد. بر اساس رقم پیشنهادی دولت اعتبار دولتی وزارت نفت ۱۵۵ میلیارد و۵۹۲ میلیون تومان در نظر گرفته شده، در حالی که بودجه این وزارتخانه در سال گذشته ۱۶۴ میلیارد و ۳۶۲ میلیون تومان بود. رقم پایین بودجه وزارتخانه عریض و طویل نفت به این دلیل است که ۱۴/۵ درصدی از درآمد حاصل از فروش نفت سهم این وزارتخانه است.

درآمد خودرویی دولت در بودجه ۹۷

دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ درآمد ۲ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومانی از محل مالیات واردات خودرو به کشور را در نظر گرفته است. کاهش ۳۱/۶ درصدی مالیات خودرو در حالی اتفاق افتاد که در بودجه مصوب سال ۱۳۹۶ درآمد مالیاتی ۳ هزار و ۲۲۰ میلیارد تومان بود. به رغم آنکه درآمد دولت از این محل افزایشی نداشته، بررسی آمار بانک مرکزی در شش ماه سال جاری نشان می‌دهد که دولت نتوانسته درآمدهای خود از این محل را محقق کند. چون طبق مصوبه قرار بود در شش ماه سال‌جاری یک هزار و ۶۴۰ میلیارد تومان باشد. با اینکه واردات خودرو به کشور با افزایش ۴۴ درصدی مواجه شده، اما دولت در این مدت تنها توانست ۱۳۰ میلیارد تومان درآمد مالیاتی از محل واردات خودرو کسب کند.

ردیف اعتباری مستقل برای گیاهان دارویی

پس از ۳۵ سال برای نخستین بار طرح ملی گیاهان دارویی کشور با حمایت وزیر جهاد کشاورزی، مجلس شورای اسلامی و توافق سازمان برنامه و بودجه در بودجه سال ۹۷ دارای ردیف اعتباری مستقل به میزان ۸۴ میلیارد تومان شد. درباره اهمیت گردش مالی گیاهان دارویی در جهان باید گفت: گردش مالی گیاهان دارویی ۱۲۰ میلیارد دلار در سال است و در کشور آلمان بدون داشتن تنوع و اقلیم ۴۰ میلیارد دلار است که این میزان بیشتر از درآمد نفتی ایران است. اما سهم ایران از این حجم گردش مالی تنها ۳۶۷ میلیون دلار است. با اینکه متوسط نرخ رشد اقتصادی کشورهای پیشرفته مانند آلمان و فرانسه ۲/۵ تا ۳/۵ درصد است و در حالی که متوسط نرخ رشد گیاهان دارویی در جهان ۹/۱ درصد است؛ بنابراین می‌توان گفت که گیاهان دارویی بیش از هر صنعت دیگری سودآوری دارد و در این بخش در کشور ۸۹ هزار نفر به طور مستقیم و ۲۸۰ هزار نفر به طور غیر مستقیم اشتغال ایجاد کرده است، پس در نظر گرفتن بودجه مستقل یکی از محاسن بودجه است که این‌گونه می‌توانیم در اهدافی که ایران برای صادرات گیاهان دارویی به ارزش ۲/۵ میلیارد دلار طی پنج سال آینده هدفگذاری کرده دست یابیم.

حرف آخر

افزایش کمک به صندوق‌های بازنشستگی از ۴۰ به ۵۶ هزار میلیارد تومان، تعیین ۳۵۰۰ تومان برای نرخ دلار و عدم اجرای تک نرخی کردن آن، کاهش بودجه عمرانی از ۷۸ هزار میلیارد به ۶۰ هزار میلیارد تومان، سهم ۳۲ درصدی صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت، میعانات گازی و خالص صادرات گاز، تخصیص ۱۷هزار میلیارد تومان برای بودجه اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، مالیات ۱۴۸۶ میلیارد تومان بر مصرف سیگار، توجه به تأمین آب شرب بهداشتی برای کل آحاد جامعه اعم از آب شهری، روستایی و آب‌های مرزی، توجه به آبیاری نوین و... فرازهای مهم دیگر بودجه است که می‌توان به طور مجزا به آنها پرداخت.

نمایی از آنچه در عرصه هنر هفتم می‌گذرد

سینمای ارزشی در تنگنای مافیای اکران

□ **مهدی امیدی/** سینمای ایران در پاییز سال ۱۳۹۶ وضعیت بغرنجی را می‌گذراند، در حالی که طبق روال، هر ماه حداکثر دو فیلم جدید باید روی پرده بیاید؛ اما این روزها وضعیت به گونه‌ای شده که هر دو هفته یک بار حداقل چهار فیلم به اکران می‌رسد. شاید این وضعیت برای فیلم‌های کارگردان‌های مطرح و همچنین آثار کمدی چندان سخت نباشد؛ ولی به دلیل حجم فراوان آثار و همچنین سالن‌های محدود، برخی از فیلم‌ها در دو یا سه سینما و آن هم به صورت تک سانس اکران شده‌اند! طبق معمول نیز قربانی اصلی این وضعیت، فیلم‌های ارزشی هستند. فیلم‌هایی چون «اشنوگل»، «انزوا»، «فهرست مقدس» و... ازجمله آثاری هستند که با وجود برتری کیفی و هنری نسبت به بیشتر فیلم‌هایی که روی پرده رفته‌اند؛ اما به خاطر سیاست‌گذاری خاص اکران، مغفول و مهجور واقع شده‌اند.

کارگردان فیلم «اشنوگل» به وجود مافیا در پخش و اکران فیلم‌ها باور دارد و معتقد است؛ این مافیاست که تعیین می‌کند کدام فیلم پرفروش شود و کدام فیلم زمین بخورد.

هادی حاجتمند در گفت‌وگو با «صبح صادق» گفت: «اوضاع به گونه‌ای است که پخش‌کنندگان سینما بدون اینکه فیلم را ببینند و از ساختار و کیفیت آن خبردار بشوند، به صرف اینکه می‌شنوند یک فیلم دفاع مقدسی است و سوپراستار ندارد، حکم صادر می‌کنند که فیلم، فروش نخواهد کرد و آن را اکران نمی‌کنند.»

این کارگردان درباره توهم توطئه دانستن مافیا و اینکه فیلمسازها استقبال نکردن مردم از آثارشان را به گردن مافیا می‌اندازند، گفت: «مافیای اکران، یک باند عجیب و غریب نیست؛ بلکه به این معناست که یک نفر تصمیم می‌گیرد فیلمی که نه فیلمنامه دارد و نه ساختار و نه بازی خوبی، چند میلیارد تومان بفروشد و یک فیلم دیگر، زمین بخورد. اینکه یک فیلم دفاع مقدسی در حداقل فضای ممکن و بدون هیچ تبلیغاتی اکران می‌شود و بعد از دو هفته نیز از پرده پایین می‌آید، کجایش توهم توطئه است؟»

کارگردان «اشنوگل» درباره ریشه این مشکل هم توضیح داد: «نبود راهبردی در حوزه سینما سبب شده که پخش‌کنندگان تعیین می‌کنند چه فیلمی دیده شود و کدام فیلم نه! پخش‌کننده‌ها فقط از فیلم‌های طنزآمیز و دارای سوپراستار حمایت می‌کنند. این جریان هم کارگردان‌ها را به سمت ساخت چنین فیلم‌هایی تشویق می‌کند.

انیمیشن سینمایی «فهرست مقدس» هم با اینکه یکی از افتخارات فرهنگی کشورمان محسوب می‌شود که به همت جوانان خوش‌قریحه و بااستعداد این سرزمین ساخته شده است، در کل کشور فقط چهار سالن دارد! این در حالی است که به فیلمی چون «خالتور» با اینکه فاقد هرگونه ارزش هنری و محتوایی و یک فیلم کاملاً مبتذل است، بیش از ۱۰۰ سالن در کشور اختصاص یافته است!»

فیلم «انزوا» نیز یکی دیگر از آثاری است که کارگردان آن معتقد است که این فیلم قربانی «مافیا» شده است.

مرتضی علی‌عباس میرزایی در گفت‌وگو با «صبح صادق» گفت: «وضعیت اکران این فیلم اصلاً راضی‌کننده نیست. دو هفته است که فروش این فیلم افزایش یافته؛ اما این فیلم فقط به طور تک‌سانس اکران می‌شود. به نظرم این بی‌رحمی تمام است. خیلی ناجوانمردانه با این فیلم رفتار کردند.»

وی افزود: «۱۵ آبان به ما اعلام شد که ۱۷ آبان باید فیلم اکران شود! بعد از آن هم اربعین و تعطیلات و زلزله پیش آمد. به همین دلیل هم قرار شد که آغاز اکران فیلم ما از اول آذر حساب شود؛ اما به این وعده اصلاً عمل نشد!»

عباس میرزایی درباره وجود مافیا در اکران هم اظهار کرد: «همه می‌دانند که در سینمای ما مافیا وجود دارد، حتی مسئولان سازمان سینمایی هم این را می‌دانند. فعالیت مافیا تنها به این دولت هم محدود نیست، بلکه در دولت‌های قبلی هم وجود داشت؛ اما جای تعجب است که چرا هیچ کاری برای جلوگیری از مافیا و باندبازی در اکران فیلم‌ها انجام نمی‌شود.»

کارگردان «انزوا» در پاسخ به این پرسش که برای حل معضلات اکران، چه باید کرد؟ گفت: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید پاسخگوی این مشکلات باشد. این وزارتخانه باید بر کار شورای صنفی نمایش و اکران سینما نظارت بیشتری داشته باشد. چه می‌شود که بسیاری از فیلم‌ها با گذشت زمانی طولانی از تولید، هنوز هم رنگ اکران را ندیده‌اند و وقتی هم که به آنها فرصت نمایش عمومی داده می‌شود، در چند سالن محدود اکران می‌شوند و در سوی دیگر، یک فیلم تنها چهار ماه پس از تولید به طور گسترده اکران می‌شود؟ اینها سؤالاتی است که مسئولان سازمان سینمایی باید پاسخ دهند.»

راش اضافه

ادامه پشیمانی سلبریتی‌ها از رأی به روحانی

با وجودی که هنوز شش ماه از برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری نگذشته، هنرمندان و چهره‌های مشهوری که پیش از این با شعار «با روحانی تا ۱۴۰۰» از گفتمان اعتدال و اصلاحات حمایت می‌کردند، یک به یک از کرده خود اعلام پشیمانی می‌کنند. این جریان با نوشته‌های هنرمندانی چون مهدی فخیم‌زاده و حمیدرضا آذرنگ آغاز شد که در فضای مجازی، از پشتیبانی خود از روحانی ابراز ندامت کردند. اما اعلام بودجه پیشنهادی رئیس‌جمهور و چند برابر شدن عوارض سفر به خارج از کشور سبب شد که این صف طولانی‌تر بشود. از جمله اینکه مهدی پاکدل، بازیگر سینما و تلویزیون در فضای مجازی نوشت: «دوستان عزیز، این مردم خیلی بیشتر از اینا شریفند و با سیلی صورت خودشونو سرخ نگه میدارن!» رضا صادقی، خواننده هم در صفحه خود خطاب به حسن روحانی نوشته است: «رأی دادیم، حمایت کردیم، توهین شنیدیم، تهمت شنوفتیم... حرف من عوارض و قیمتش، نون و قیمتش، زلزله‌زده و محرومیتش، گرونی و مصیبتش، حتی نون و نداشتنش نیست، درد اینجاست که انگار از حال و روزمون خبر ندارید...» باران کوثری و نوید محمدزاده، دو بازیگر سینما که در انتخابات از روحانی حمایت کرده بودند نیز مطالبی را در انتقاد از تصمیم جدید دولت منتشر کردند.

هدیه شهید مدافع حرم برای فیلمسازان جشنواره عمار

همسر شهید مدافع حرم سرهنگ دوم مرتضی زرهرن، قرآن شخصی این شهید را برای اهدا به فیلمسازان در اختیار دبیرخانه هشتمین جشنواره مردمی فیلم عمار قرار داد.

زهرا رمضان‌پور، همسر شهید مدافع حرم مرتضی زرهرن گفت: «در دنیای امروز هر کدام از فیلمسازان جشنواره عمار و بچه‌های ارزشی، رزمنده‌ای در حال نبرد برای کشور محسوب می‌شوند که اگر غفلت کنند و بصیرت نداشته باشند همانند دست دشمن برای کشور عمل می‌کنند.»

وی تأکید کرد: «فیلمسازان با بصیرتی که از ارزش‌های اسلام و انقلاب دفاع می‌کنند، این لیاقت را دارند که مورد حمایت و پشتیبانی همه مردم قرار بگیرند، به خصوص بچه‌های عمار که دغدغه آنها حمایت از اسلام، ولایت فقیه و مقابله با چالش‌های پدید آمده در کشور از سوی دشمنان انقلاب از جمله رژیم صهیونیستی است.»

رمضان‌پور توضیح داد: «آشنایی من با جشنواره مردمی فیلم عمار به چند سال قبل برمی‌گردد که از طریق تیزرهای تلویزیونی در جریان برگزاری این رویداد فرهنگی و هنری قرار گرفتم، برگزاری این جشنواره را اقدامی ارزشمند می‌دانم؛ زیرا چالش‌های کشور را با خط ولایت فقیه پیگیری می‌کند.»

تولید سریال «سلمان فارسی» و «حضرت موسی(ع)»

تولید سریال‌های «حضرت موسی» و «سلمان فارسی» قطعی شد و ساخت آنها از سال آینده آغاز خواهد شد. معاون سیما گفت: «هم‌اکنون دو سریال الف ویژه «حضرت موسی(ع)» و «سلمان فارسی» در فهرست تولید این دسته از سریال‌هاست که سریال «سلمان فارسی» به کارگردانی داوود میرباقری به مرحله پیش‌تولید نزدیک‌تر است.» میرباقری ادامه داد: «هم‌اکنون سریال «سلمان فارسی»، مرحله انتخاب لوکیشن را پشت سر گذاشته و با بررسی مراحل نهایی نگارش فیلمنامه و طراحی‌های هنری و گستره جغرافیایی، پروژه وارد مرحله پیش‌تولید شده است.» گفتنی است فیلمنامه اولیه مجموعه حضرت موسی(ع) را مرحوم فرج الله سلحشور نوشته بود که قرار است بوسیله مشاور وی در این پروژه، جمال شورجه ساخته شود.

تابلوی «حجت خدا» رونمایی شد

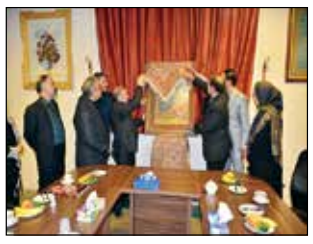

یک نقاشی جدید درباره شهید محسن حججی با عنوان «حجت خدا» رونمایی شد.

مراسم رونمایی از طراحی پرتره شهید محسن حججی اثر محبوبه فرخ‌نژاد، هنرمند آبادانی، در نگاه‌خانه سوره حوزه هنری با حضور جمعی از مدیران فرهنگی هنری، هنرمندان و اهالی رسانه برگزار شد. این طراحی پنجمین اثری است که با موضوع شهید حججی در نگاه‌خانه سوره رونمایی می‌شود. محبوبه فرخ‌نژاد نقاش آبادانی در توضیح پرتره‌ای که از شهید حججی طراحی کرده است، گفت: «برق چشمان شهید حججی دل هر هنرمندی را برای نقش زدن بر لوح سفید کاغذ می‌لرزاند و «حجت خدا» عنوانی است که من برای اثرم انتخاب کردم.»

سروده‌های انقلابی شهریار منتشر شد

کلیات اشعار انقلابی شهریار در ۸۰۰ صفحه برای نخستین بار پس از گذشت ۳۰ سال از درگذشت شاعر منتشر شد. به گزارش باشگاه خبرنگاران پویا، بنیاد شهریار همزمان با سالروز تولد این شاعر نام‌آشنای معاصر، مجموعه‌ای از سروده‌های او را در قالب اثری با عنوان «شهریار و انقلاب ملت» منتشر کرد. این اثر، چنانکه از عنوان آن پیداست، دربردارنده سروده‌های شهریار با موضوع انقلاب اسلامی است. تجلیل مقام بنیانگذار انقلاب، ایام‌الله دفاع مقدس و نقش‌آفرینان آن حماسه بزرگ، شهدا، ترورهای صورت گرفته در ابتدای انقلاب، فاجعه کشتار حجاج و تأسیس نهادهای انقلابی از جمله موضوعات مورد توجه او بود که در مدتی کمتر از یک‌دهه تقارن حیات جسمانی‌اش با انقلاب و نخستین دهه عمر جمهوری اسلامی آفرید.

گوشه‌ای از دفاع مقدس در «تنگه ابوغریب»

فیلم «تنگه ابوغریب» با روایت بخشی ناگفته از دوران دفاع مقدس در سی‌وششمین جشنواره فیلم فجر رونمایی می‌شود. این فیلم روایتی است از دفاع دلاورمردانه گردان عمار در برابر لشکرکشی رژیم بعث به فکه و شرهانی در روزهای آخر دفاع مقدس در منطقه حساس تنگه ابوغریب. در نخستین روزهای فیلمبرداری این فیلم در شهرک سینمایی دفاع مقدس، جواد عزتی، حمید آذرنگ، علی سلیمانی و مهدی قربانی جلوی دوربین حمید خضوعی ابیانه رفتند. گفتنی است، فیلم سینمایی «تنگه ابوغریب» به تهیه‌کنندگی سعید ملکان و کارگردانی بهرام توکلی جدیدترین محصول مرکز فیلم و سریال سازمان هنری اوج است که در موضوع دفاع مقدس در حال تولید است.

کتیبه سبز

سال وصال

ای که در دل هستی و با چشمِ تر می‌بینمت
عاقبت یک روز با چشمانِ سر می‌بینمت
روبه‌رویِ استغاثه‌های نابِ مادرم
در دعای عهدِ هر صبحِ پدر می‌بینمت
چند سالی می‌شود اشکِ مرا می‌بینی و
در میان اشک‌هایِ شعله‌ور می‌بینمت
مطمئنم که به زودی بعدِ صبر و انتظار
می‌رسی! در گرگ و میشِ یک سحر می‌بینمت
عطر نرگس از عبایت می‌وزد سمت دلم
در هوایِ بی‌نظیرِ دور و بر می‌بینمت
در کنارِ کعبه روزی از سفر می‌آیی و
می‌رسد سالِ وصال و در حضَر می‌بینمت
با تمام آنچه در وصف تو عمری گفته‌اند
سرتری و با نگاهی خوب‌تر می‌بینمت
چشم در چشمِ تو بودن، سهم آن سیصد نفر
وای بر من که به قدرِ یک نظر می‌بینمت
اتفاقاً چون بدم... تا از سرم راضی شوی
روز و شب سر می‌رسم؛ پس بیشتر می‌بینمت!

مرضیه عاطفی

حسن ختام

مولا جان نوازشی...

از حال دلم پرسید
نگاهش کردم
دوباره پرسید
باز هم نگاهش کردم
آخر او خوب می‌دانست که
همه وجود آدم‌ها خلاصه می‌شود در
همین بطن کوچک
حال دلت که خوب باشد
همه چیز خوب است
حتی دنیا برایت رنگ دیگری است
از حکایت دل‌ها که باخبری؛
دل‌ها گاهی شادند
گاهی غمگین
گاهی خالی از حرفند
گاهی سنگین
گاهی می‌بُرند
گاهی می‌بخشند
و گاهی می‌شکنند...
امان از وقتی که می‌شکنند
درست است که وقتی می‌شکنند تازه
قیمتی می‌شوند
اما باید باشد دست نوازشی تا التیام یابند
امام عصرم، مولای خوبان!
دستی بر آر...